

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Raiffeisen banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) koji se sastoje od konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembar 2016. godine, konsolidovanog bilansa uspeha, konsolidovanog izveštaja o ostalom rezultatu, konsolidovanog izveštaja o promenama na kapitalu i konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i druge napomene.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i poštenu prezentaciju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i poštenu prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji daju istinit i pošten pregled konsolidovanog finansijskog položaja Banke na dan 31. decembra 2016. godine, konsolidovanog rezultata njenog poslovanja i konsolidovanih tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

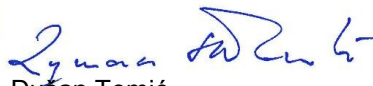
Banka je odgovorna za sastavljanje priloženog konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevom Zakona o računovodstvu Republike Srbije. Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju sa konsolidovanim finansijskim izveštajima za poslovnu 2016. godinu. U vezi sa tim, naši postupci se sprovode u skladu sa primenljivim revizorskim standardom – *Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije*, koji su ograničeni samo na ocenu usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju je usklađen sa konsolidovanim finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije.

Beograd, 9. maj 2017. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Dušan Tomić
Ovlašćeni revizor

Matični broj: 17335600
Šifra delatnosti: 6419
PIB: 100000299
TR: 908-0000002650115
Naziv: Raiffeisen banka a.d.
Sedište: Novi Beograd, Đorđa Stanojevića 16

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBAR 2016. GODINE

21. mart 2017. godine

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
u periodu od 1. januara do 31. decembra

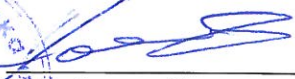
<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomena</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od kamata	7, 3(c)	10.243.151	11.745.966
Rashodi kamata	7, 3(c)	(491.820)	(1.253.338)
Neto prihod po osnovu kamata		9.751.331	10.492.628
Prihodi od naknada i provizija	8, 3(d)	5.077.913	4.793.484
Rashodi naknada i provizija	8, 3(d)	(1.280.175)	(1.107.813)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		3.797.738	3.685.671
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstva namenjenih trgovanju	3(e)	59.577	8.450
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3(f)	(16.487)	(363)
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3(p)	(1.558)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3(b)	1.339.672	1.288.077
Ostali poslovni prihodi	9	470.328	166.700
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10, 3(k)	(317.251)	(1.774.143)
Ukupan neto poslovni prihod		15.083.350	13.867.020
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11 21, 22, 3(q),	(3.136.543)	(3.051.348)
Troškovi amortizacije	3(r)	(593.759)	(711.871)
Ostali rashodi	12	(4.948.145)	(5.182.667)
Dobitak pre oporezivanja		6.404.903	4.921.134
Porez na dobitak	13, 3(j)	(772.254)	(559.908)
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	13, 3(j)	1.832	53.327
Dobitak nakon oporezivanja		5.634.481	4.414.553
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		5.634.481	4.414.553
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		-	-

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

Beograd, 21. mart 2017. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

**KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
u periodu od 1. januara do 31. decembra**

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomene</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Izveštaj o ostalom rezultatu			
Dobitak perioda	29	5.634.481	4.414.553
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>			
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(54.557)	861
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)		9.923	160.979
Dobitak /(gubitak) po osnovu odloženog poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	13.3	7.959	(22.883)
Ukupan ostali rezultat perioda		(36.675)	138.957
Ukupan pozitivan rezultat perioda		5.597.806	4.553.510
Ukupan pozitivan rezultat koji pripada matičnom entitetu		5.597.806	4.553.510
Ukupan pozitivan rezultat koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		-	-

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
na dan 31. decembar

U hiljadama RSD	Napomena	31.12.2016.	31.12.2015.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14, 3(l)	56.508.815	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15, 3(k), 3(m)	291.656	217.887
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16, 3(k), 3(p)	13.666.763	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17, 3(k), 3(p)	33.826.609	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18, 3(k), 3(o)	13.873.582	28.989.690
Kredit i potraživanja od komitenata	19, 3(k), 3(o)	131.935.721	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(n)	87.075	59.703
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	20	137	191.972
Nematerijalna ulaganja	22, 3(q)	525.773	429.079
Nekretnine, postrojenja i oprema	21, 3(r)	4.580.407	4.420.536
Tekuća poreska sredstva	3(j)	3.334	29.905
Odložena poreska sredstva	23, 3(j)	335.730	325.939
Ostala sredstva	24	1.294.628	1.215.349
Ukupno		256.930.230	234.643.319
Pasiva			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3(k)	6.807	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	114.902	70.874
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25, 3(t)	5.749.278	3.069.939
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26, 3(t)	191.682.141	174.319.264
Rezervisanja	27, 3(u), 3(x)	1.239.156	902.784
Tekuće poreske obaveze	3(j)	259.263	-
Ostale obaveze	28	1.305.033	929.539
Ukupno obaveze		200.356.580	179.325.523
Akcijski kapital	29, 3(w)	27.466.158	27.466.158
Dobitak	29, 3(w)	5.846.826	4.554.297
Rezerve	29, 3(w)	23.260.666	23.297.341
Ukupno kapital	29, 3(w)	56.573.650	55.317.796
Ukupno		256.930.230	234.643.319

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 1. januara do 31. decembra

<u>U hiljadama RSD</u>	Akcijski kapital	Rezerve iz dobiti	Rezerve fer vrednosti	Dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2015. godine	27.466.158	23.353.465	(195.081)	5.367.378	55.991.920
Dobitak perioda	-	-	-	4.414.553	4.414.553
Ukupan ostali rezultat					
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)	-	-	160.979	-	160.979
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	861	-	861
Porez	-	-	(22.883)	-	(22.883)
Transakcije sa vlasnicima					
Isplata dividendi	-	-	-	(5.227.634)	(5.227.634)
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	27.466.158	23.353.465	(56.124)	4.554.297	55.317.796
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	27.466.158	23.353.465	(56.124)	4.554.297	55.317.796
Dobitak perioda	-	-	-	5.634.481	5.634.481
Ukupan ostali rezultat					
Dobici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka (hedžing tokova gotovine)	-	-	9.923	-	9.923
Promena fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	(54.557)	-	(54.557)
Porez	-	-	7.959	-	7.959
Transakcije sa vlasnicima					
Isplata dividendi	-	-	-	(4.341.952)	(4.341.952)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	27.466.158	23.353.465	(92.799)	5.846.826	56.573.650

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

**KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra**

U hiljadama RSD

TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti

	2016.	2015.
16.028.203	17.083.173	
Prilivi od kamata	10.388.977	11.814.063
Prilivi od naknada	4.887.051	4.766.896
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	752.175	501.769
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	-	445

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti

(10.192.744)	(11.118.143)	
Odlivi po osnovu kamata	(481.033)	(1.273.544)
Odlivi po osnovu naknada	(1.274.636)	(884.044)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.072.336)	(3.086.139)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(798.292)	(856.956)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.566.447)	(5.017.460)

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima
5.835.459 **5.965.030**
Smanjenje plasmana i povećanje uzetih depozita i ostalih obaveza
21.527.395 **20.357.495**

Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	5.682.257	4.054.386
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	968.507

Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	15.802.194	15.314.312
--	------------	------------

Povećanje finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i fin. obaveza namenjenih trgovanju	-	20.290
--	---	--------

Povećanje obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	42.944	-
---	--------	---

Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza
(6.967.167) **(52.032)**

Povećanje kredita i plasmana banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(6.914.424)	-
---	-------------	---

Povećanje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(26.427)	(19.926)
--	----------	----------

Smanjenje finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju	(26.316)	(32.106)
--	----------	----------

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit
20.395.687 **26.270.493**

Plaćen porez na dobit	(482.759)	(426.698)
-----------------------	-----------	-----------

Isplaćene dividende	(4.124.854)	(4.966.252)
---------------------	-------------	-------------

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti
15.788.074 **20.877.543**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja
21.467.215 **18.623.828**

Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	21.435.803	18.621.982
---	------------	------------

Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	31.412	453
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	1.393
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(33.082.651)	(20.707.769)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(31.941.615)	(20.195.812)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(194.472)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(863.648)	(470.745)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(82.916)	(41.212)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(11.615.436)	(2.083.941)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(372.411)	(7.006.235)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(372.411)	(7.006.235)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(372.411)	(7.006.235)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	59.022.813	56.064.496
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(55.222.586)	(44.277.129)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	3.800.227	11.787.367
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE (Napomena 14.2)	40.467.143	28.283.566
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	436.689	396.210
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (Napomena 14.2)	44.704.059	40.467.143

Napomene su sastavni deo ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
SASTAVLJENE ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBRA 2016. GODINE**

1. Osnovni podaci o Banci

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffeisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

Konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2016. godine obuhvataju Banku i njena zavisna pravna lica (u daljem tekstu: Grupa):

- Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d., Beograd,
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o., Beograd,
- Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfaiting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaju svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (“veliko ovlašćenje”).

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih regionalnih centara – Regionalni centar Beograd 1 (sa jednom lokalnom filijalom, 14 filijala i 10 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom regionalnom filijalom, 13 filijala i 11 ekspozitura), Regionalni centar Sever (sa jednom regionalnom filijalom, 3 lokalne filijale, 8 filijala i 3 ekspoziture) i Regionalni centar Jug (sa 2 regionalne filijale, 5 lokalnih filijala, 6 filijala, 7 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka je imala 1.576 zaposlenih (31. decembar 2015. godine: 1.617 zaposlenih).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd

Raiffeisen Future a.d. Beograd Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (dalje u tekstu: Društvo Raiffeisen Future) osnovano je Odlukom o osnivanju od 28. septembra 2006. godine od strane Raiffeisen banke a.d., Beograd u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i Zakonom o privrednim društvima.

Narodna banka Srbije je dana 16. novembra 2006. godine izdala Rešenje br. 10175 kojim se izdaje dozvola za rad Društvu Raiffeisen Future. Osnivanje Društva Raiffeisen Future je upisano u registar Agencije za privredne registre u Beogradu 23. novembra 2006. godine pod brojem BD.194119/2006. Društvo Raiffeisen Future je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač Banka.

Društvo Raiffeisen Future je registrovano za organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, kao i za spoljnotrgovinski promet i usluge u spoljnotrgovinskom prometu.

Dana 12. februara 2013. godine Društvo Raiffeisen Future je u Agenciji za privredne registre registrovalo promenu sedišta u Đorđa Stanojevića 16, 11070 Novi Beograd.

Na dan 31. decembra 2016. godine Društvo Raiffeisen Future ima 12 zaposlenih (31. decembar 2015. godine: 12). Matični broj Društva Raiffeisen Future je 20223243, a poreski identifikacioni broj 104714052. Kastodi banka sa kojom Društvo Raiffeisen Future ima zaključen ugovor je Societe Generale Banka Srbija a.d. Beograd.

Društvo Raiffeisen Future upravlja sa dva dobrovoljan penzijska fonda (u daljem tekstu: Fondovi):

- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future i
- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future.

Narodna banka Srbije je dana 16. novembra 2006. godine izdala Rešenje br. 10176 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1000168. Fond je počeo sa poslovanjem u januaru 2007. godine. Na dan 31. decembra 2016. godine Fond ima ukupno 22.947 članova (31. decembar 2015.: 22.514 članova) i ukupna neto imovina Fonda iznosi RSD 3.848.881 hiljade (2015.: RSD 3.341.194 hiljada).

Narodna banka Srbije je dana 11. juna 2015. godine izdala Rešenje br. 51 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Euro Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1001138. Fond je počeo sa poslovanjem 24. jula 2015. godine. Na dan 31. decembra 2016. godine dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future ima ukupno 1.492 članova (31. decembar 2015.: 268 članova) i ukupna neto imovina fonda iznosi RSD 34.770 hiljada (2015.: RSD 9.014 hiljada).

Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d. Beograd

Raiffeisen INVEST a.d. Beograd Društvo za upravljanje investicionim fondovima (dalje u tekstu: Društvo Raiffeisen Invest) osnovano je Odlukom o osnivanju od 3. maja 2007. godine od strane Raiffeisen banke a.d. Beograd u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i Zakonom o privrednim društvima. Društvo Raiffeisen Invest je osnovano i posluje kao zatvoreno akcionarsko društvo.

Komisija za hartije od vrednosti je 31. maja 2007. godine izdala Rešenje br. 5/0-33-2491/4-07 o davanju dozvole za rad društvu za upravljanje investicionim fondovima za obavljanje sledećih delatnosti:

- organizovanje i upravljanje otvorenim investicionim fondom
- osnivanje i upravljanje zatvorenim investicionim fondom
- upravljanje privatnim investicionim fondom.

Osnivanje Društva Raiffeisen Invest je upisano u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre u Beogradu dana 25. juna 2007. godine pod brojem BD62641/2007. Društvo Raiffeisen Invest je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač i akcionar Banka.

Delatnost Društva Raiffeisen Invest je upravljanje investicionim fondovima.

Dana 12. februara 2013. godine Društvo Raiffeisen Invest je u Agenciji za privredne registre registrovalo promenu sedišta u Đorđa Stanojevića 16, 11070 Novi Beograd.

Na dan 31. decembar 2016. godine Društvo Raiffeisen Invest ima 13 zaposlenih (2015.: 11).

Matični broj Društva Raiffeisen Invest je 20302402, a poreski identifikacioni broj 105053883. Kastodi banka sa kojom Društvo Raiffeisen Invest ima zaključen ugovor je UniCredit bank Srbija a.d. Beograd.

Na dan 31. decembar 2016. godine, Društvo Raiffeisen Invest upravlja sa tri otvorena investiciona fonda (u daljem tekstu: Fondovi):

- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Cash
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Euro Cash,
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen World.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 12. jula 2007. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-3927/8-07 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije, a dana 16. avgusta 2007. godine Rešenje br. 5/0-44-6300/5-07 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Dana 13. januara 2011. godine Komisija za hartije od vrednosti je izdala rešenje br. 5/0-42-41/3-11 o davanju prethodne saglasnosti na spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije (fond koji prestaje da postoji) otvorenom investicionom fondu Raiffeisen World (fond sticalac). Dana 31. marta 2011. godine izvršeno je spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije fondu Raiffeisen World. Komisija za hartije od vrednosti je dana 12. maja 2011. godine izdala rešenje br. 5/0-42-41/7-11 kojim je dala saglasnost na Izveštaj o spajanju iz pripajanje. Istim rešenjem otvoreni investicioni fond Raiffeisen Akcije je prestao da postoji i izbrisan je iz registra investicionih fondova.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 10. decembra 2009. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-5414/5-09 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen CASH, a dana 4. marta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-351/7-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembar 2016. godine Raiffeisen Cash ima ukupno 1.075 članova (2015.: 862) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 7.343.497 hiljada (2015.: RSD 8.828.300 hiljada).

Komisija za hartije od vrednosti je dana 14. maja 2010. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-1845/3-10 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen World, a dana 5. avgusta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-3581/4-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen WORLD inicijalno je registrovan kao fond rasta vrednosti imovine, a Rešenjem Komisije za hartije od vrednosti br. 5/0-38-2734/5-15 od 22. septembra 2015. godine, na osnovu Odluke Skupštine o promeni vrste fonda od 4. septembra 2015. godine, Otvoreni investicioni fond Raiffeisen World upisan je u Registar investicionih fondova kao balansirani fond. Na dan 31. decembar 2016. godine Raiffeisen World ima ukupno 2.450 članova (2015.: 2.744) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 1.349.382 hiljade (2015.: 930.493 hiljada).

Komisija za hartije od vrednosti je dana 25. oktobra 2012. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-3718/4-12 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen EURO CASH, a dana 13. novembra 2012. godine Rešenje br. 5/0-44-4305/3-12 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen EURO CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembar 2016. godine Raiffeisen Euro Cash ima ukupno 1.626 članova (2015.: 925) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 10.004.412 hiljada (2015.: RSD 5.715.718 hiljada).

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Društvo za posredovanje, promet i usluge Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd (u daljem tekstu: Raiffeisen Leasing) osnovano je Ugovorom o osnivanju između Raiffeisenbank a.d., Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH, Vienna od 5. februara 2003. godine, koji su učestvovali sa po 50% u kapitalu Raiffeisen Leasing. U skladu sa ugovorom o prodaji preostalih 50% udela u Raiffeisen Leasing-u, koji je sklopljen između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH Vienna 24. oktobra 2016. godine, Raiffeisen banka a.d. Beograd je postala vlasnik 100% kapitala Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Osnivanje Raiffeisen Leasinga je upisano u registar Trgovinskog suda u Beogradu pod brojem X-Fi-1410/03 dana 10. februara 2003. godine. U skladu sa promenom zakonske regulative, Raiffeisen Leasing je upisano u registar Agencije za privredne registre pod brojem 1-89259-00 dana 23. decembra 2005. godine.

Dana 25. januara 2006. godine, Narodna Banka Srbije je izdala Rešenje br. 619 po kome se izdaje dozvola Raiffeisen Leasingu za obavljanje poslova finansijskog lizinga.

U skladu sa Rešenjem Narodne Banke Srbije, budući da je Raiffeisen Leasing registrovano za obavljanje poslova finansijskog lizinga, prestaje da važi prethodna registracija, kojom je Raiffeisen Leasing bilo registrovano za finansijski lizing, posredovanje, veleprodaju i maloprodaju, prevoz i skladištenje robe, kupoprodaju i iznajmljivanje nekretnina, iznajmljivanje automobila i ostalih prevoznih sredstava, kao i mašina i opreme, istraživanje tržišta, konsalting i menadžment poslove i ostale usluge reklame i propagande. Takođe, u skladu sa važećom zakonskom regulativom, društva registrovana za obavljanje delatnosti finansijskog lizinga, ne mogu obavljati druge vrste delatnosti.

Osnovna delatnost Raiffeisen Leasing je finansijski lizing. Sedište Raiffeisen Leasinga je u ulici Đorđa Stanojevića 16, Novi Beograd.

Na dan 31. decembra 2016. godine Raiffeisen Leasing ima 71 zaposlenih (2015.: 76).

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju pojedinačnih finansijskih izveštaja

(a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) za 2016. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (u daljem tekstu MSFI ili IFRS).

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor").

Računovodstvene politike prikazane u nastavku, konzistentno su primenjivane u svim obračunskim periodima prikazanim u ovim finansijskim izveštajima.

(b) Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrednosti:

- derivatni finansijski instrumenti, koji se vrednuju po fer vrednosti,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koji se vrednuju po fer vrednosti,
- finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju, koji se vrednuju po fer vrednosti i
- finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koje se vrednuju po fer vrednosti.

(c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara ("RSD"), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Svi finansijski podaci su iskazani u hiljadama dinara osim ako nije drugačije naznačeno.

(d) Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ukoliko se putem provere utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je došlo do promene u proceni, ukoliko promena u proceni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promene u proceni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promena u proceni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 4 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Grupe.

(e) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Sledeći objavljeni standardi i tumačenja su stupili na snagu u tekućem obračunskom periodu:

- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” – Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine;
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda – industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata - (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – primena izuzeća kod sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja - (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2012. do 2014. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2016. godine);
- Dopuna MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” – inicijativa za obelodanjivanje podataka (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti”

Finalna verzija MSFI 9 „Finansijski instrumenti” je izdata u julu 2014. godine, a standard stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Trenutni plan Grupe je da sa primenom MSFI 9 počne na dan 1. januar 2018. godine.

Efekti primene MSFI 9 na finansijske izveštaje u 2018. godini nisu poznati i ne mogu još biti pouzdano utvrđeni u ovom trenutku, budući da će efekat zavisiti od strukture finansijskih instrumenata u vlasništvu Grupe u trenutku primene, tržišnih uslova koji će vladati u tom trenutku, kao i računovodstvenih izbora i procena u budućnosti. Primena novog standarda će zahtevati od Grupe da izvrši prilagođavanje poslovnih procesa i internih kontrola u vezi sa izveštavanjem o finansijskim instrumentima, a ove izmene još nisu završene. U toku je preliminarna procena potencijalnog efekta primene MSFI 9 na bazi stanja na dan 31. decembar 2016. godine.

i) Strategija implementacije MSFI 9

Banka je definisala plan implementacije MSFI 9 i projekat je iniciran u junu 2016. godine. Projektom implementacije MSFI upravlja Komisije za upravljanje projektom/Project Steering Committee (u daljem tekstu: PSC), koju čine predstavnici sledećih poslovnih funkcija: finansije, rizici, IT i opšti poslovi. PSC razmatra ključne procene, donosi ključne odluke i prati napredak projekta, uključujući procenu da li su resursi za sprovođenje projekta dovoljni i adekvatni. Projekat je podeljen u nekoliko osnovnih podprojekata:

- Klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata;
- Obračun obezvređenja za plasmane pravnim licima;
- Obračun obezvređenja za plasmane stanovništvu;
- Izmena kontnog plana i eksternih i internih izveštaja, uključujući izveštaje za rukovodstvo.

Implementacija IFRS 9 u povezanim licima se sprovodi od strane posebnih radnih grupa, koje svoje aktivnosti koordiniraju i usaglašavaju sa radnom grupom Banke zaduženom za implementaciju IFRS 9.

Radna grupa se sastaje na dvonedeljnoj bazi i razmatra sve ključne aspekte implementacije projekta.

Grupa je završila preliminarnu analizu i donete su ključne odluke u vezi sa načinom implementacije MSFI 9 za svaki od gore navedenih podprojekata. U toku je razvoj modela, softverskih aplikacija, kao i izmena procesa i kontrola.

ii) Klasifikacija – finansijska sredstva

MSFI 9 uvodi novu klasifikaciju finansijskih sredstava i novi pristup za njihove vrednovanje, koji se zasnivaju na poslovnom modelu za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristikama novčanog toka.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od tri navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku, finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u daljem tekstu: FVOCI) i finansijska sredstva vrednovana po fer vrednost kroz bilans uspeha (FVTPL). Standard eliminiše postojeće kategorije finansijskih sredstava iz MRS 39: sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja.

Finansijska sredstva će se vrednovati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena i ako nisu opredeljena pri inicijalnom priznavanju kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je naplata ugovorenih novčanih tokova; i
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavniciu.

Dužnički instrumenti će se vrednovati po fer vrednosti kroz ostali rezultat ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena i ako nisu opredeljena pri inicijalnom priznavanju kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je ili naplata ugovorenih novčanih tokova ili prodaja finansijskog sredstva; i
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici.

Prilikom inicijalnog priznavanja instrumenata kapitala, koji se ne drže radi trgovine, Grupa može napraviti kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti ovih instrumenata priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Ova klasifikacija se radi na bazi donošenja odluke za svaku pojedinačnu investiciju.

Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, pri inicijalnom priznavanju, Grupa može neopozivo izabrati da opredeli finansijska sredstva koja inače ispunjavaju kriterijume za vrednovanje po amortizovanom trošku ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat, kao FVTPL ukoliko na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvenu neusaglašenost do koje bi inače došlo.

Finansijska sredstva se klasifikuju u jednu od navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju. Međutim, za finansijska sredstva koja su u vlasništvu Grupe u trenutku inicijalne primene MSFI 9, procena biznis modela se zasniva na tada važećim okolnostima i činjenicama. Takođe, MSFI 9 dopušta novo opredeljivanje za klasifikaciju kao FVTPL ili FVOCI na datum inicijalne primene standarda i dopušta ili zahteva promenu prethodnog opredeljenja za klasifikaciju kao FVTPL ukoliko činjenice i okolnosti na datum inicijalne primene standarda na to ukazuju.

U skladu sa MSFI 9, derivati koji su sastavni deo ugovora gde je osnovni instrument finansijsko sredstvo koje je u delokrugu primene standarda se nikada ne prikazuju odvojeno. Umesto toga, hibridni finansijski instrument kao celina je predmet klasifikacije.

Procena poslovnog modela

Grupa će vršiti procenu ciljeva poslovnih modela za upravljanje finansijskim sredstvima na portfolio nivou, budući da ovakva procena na najbolji način oslikava način upravljanja poslovnim aktivnostima i način izveštavanja rukovodstva. Informacije koje će se razmatrati uključuju:

- Politike i ciljeve koji su definisani za svaki od portfolija finansijskih sredstava i način njihove primene u praksi. Posebna pažnja će se posvetiti proceni da li je strategija rukovodstva usmerena na naplatu ugovorenih prihoda od kamate, održavanje određenog profila u pogledu kamatnih stopa, usklađivanje ročnosti finansijskih sredstava sa ročnošću finansijskih obaveza iz kojih se finansiraju ta finansijska sredstva ili je pak strategija rukovodstva usmerena na novčane tokove od prodaje finansijskih sredstava;
- Na koji način se prati profitabilnost portfolija i na koji način se rukovodstvo izveštava o ovim performansama;
- Rizici koji utiču na profitabilnost poslovnog modela i finansijskih sredstava kojima se upravlja putem primene određenog poslovnog modela, kao i način upravljanja ovim rizicima;
- Na koji se način nagrađuju rukovodioci (npr. da li nadoknada zavisi od fer vrednosti finansijskih sredstava kojim upravljaju ili pak od naplate ugovorenih novčanih tokova; i
- Učestalost, obim i trenutak prodaje u prethodnom periodu, razlozi za prodaju i očekivanja za prodaju u narednom periodu. Ipak, informacije o prodajnim aktivnostima neće biti posmatrane izolovano, već kao deo ukupne ocene na koji način su ostvareni postavljeni ciljeve za upravljanje finansijskim sredstvima i kako su novčana sredstva od finansijskih sredstava prikupljena.

Finansijska sredstva koja se drže radi prodaje ili kojima se upravlja i čija se profitabilnost meri na bazi promene fer vrednosti biće vrednovana kao FVTPL, budući da cilj upravljanja ovim sredstvima nije naplata ugovorenih novčanih tokova, niti je pak cilj i naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja.

Procena da li se novčani tokovi odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate

Za potrebe ove procene, „glavnica“ je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva pri inicijalnom priznavanju, dok je „kamata“ definisana kao nadoknada za vremensku vrednost novca i za kreditni rizik u vezi sa preostalim iznosom glavnice za naplatu tokom određenog perioda vremena i za druge osnovne rizike i troškove u vezi sa kreditiranjem (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitnu marginu.

Pri oceni da li se ugovoreni novčani tokovi odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate, Grupa će razmotriti uslove definisane u ugovorima. Ova procena podrazumeva i ocenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorne uslove koji bi mogli izmeniti vreme i iznos ugovorenog novčanog toka na način da više ne zadovoljava ove uslove. Pri ovoj proceni, Grupa će razmotriti sledeće:

- Potencijalne uslove koji mogu dovesti do izmene iznosa i dinamike naplate ugovorenih tokova gotovine;
- Mogućnost konverzije u drugu valutu;
- Mogućnost prevmene otplate ili produženja roka za otplatu;
- Postojanje cap-ova ili floor-ova za ugovorenu kamatnu stopu;
- Uslove koji limitiraju naplatu potraživanja Grupa na novčani tok od prodaje konkretnog sredstva;
- Uslove koji modifikuju nadoknadu za vremensku vrednost novca – npr. periodičnu promenu kamatne stope.

Preliminarna procena efekata

Na bazi preliminarne ocene mogućih promena u načinu klasifikovanja i vrednovanja finansijskih sredstava na bazi finansijskih sredstava koja su u vlasništvu Grupa na dan 31. decembar 2016. godine, očekivanja Grupa su da neće doći do značajnih promena u pogledu načina klasifikacije i vrednovanja finansijskih sredstava. Naime, očekivanje je da će finansijska sredstva biti vrednovana na sledeći način:

- Sredstva namenjena trgovini i derivati koji se drže za potrebe upravljanja rizicima, koja su u skladu sa MRS 39 klasifikovana i vrednovana kao FVTPL, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti klasifikovani kao FVTPL;
- Krediti i potraživanja od banaka i komitenata, koji su u skladu sa MRS 39 klasifikovani i vrednovani kao krediti i potraživanja, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti klasifikovani kao finansijska sredstva po amortizovanom trošku;
- Finansijska sredstva koja se drže do dospeća i koje su u skladu sa MRS 39 klasifikovane kao finansijska sredstva koja se drže do dospeća i vrednovana po amortizovanom trošku, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti vrednovana po amortizovanom trošku;
- Dužničke hartije od vrednosti, koje su u skladu sa MRS 39 klasifikovane kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, mogu u skladu sa MSFI 9 biti vrednovana po amortizovanom trošku ili pak kao FVOCI ili FVTPL, u zavisnosti od okolnosti;
- Instrumenti kapitala, koji su klasifikovani kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u skladu sa MRS 39, u skladu sa MSFI 9 će, u najvećoj meri, biti klasifikovani kao FVTPL.

Na dan 31. decembar 2016. godine, Grupa nema sredstva klasifikovana kao finansijska sredstva opredeljena kao FVTPL.

Procena klasifikacije i vrednovanja finansijskih sredstava na dan 31. decembar 2016. godine ne mora da odražava u potpunosti uticaj primene MSFI 9 na dan 1. januar 2018. godine, imajući u vidu da MSFI 9 zahteva da se procena biznis modela vrši na bazi činjenica i okolnosti koje su na snazi na datum inicijalne primene standarda, što će u slučaju Grupe biti 1. januar 2018. godine.

Pored toga, finansijska sredstva koja će biti u vlasništvu Grupe na datum inicijalne primene MSFI 9 neće biti istovetna finansijskim sredstvima koja su u vlasništvu Grupe na dan 31. decembar 2016. godine, a i način na koji se bude upravljalo ovim sredstvima ne mora da bude isti.

Iako je izvršen pregled standardizovanih ugovora za finansijska sredstva, treba napomenuti da gore navedena procena ne uključuje detaljan pregled ugovora koji nisu standardizovani, koji je još u toku, kao i da Grupa još nije do kraja definisala politike i metode za analiziranje određenih karakteristika ugovora u vezi sa prevremenom otplatom i varijabilnim kamatnim stopama.

iii) Obezvredenje finansijskih sredstava

MSFI 9 zamenjuje model „nastalog gubitka“ iz MRS 39 sa modelom „očekivanih kreditnih gubitaka“ (u daljem tekstu: ECL). Novi model će zahtevati značajne procene na koji način promene u ekonomskim pokazateljima utiču na ECL, što će biti utvrđeno na bazi procena koje se baziraju na ponderisanim verovatnoćama.

Novi model za obezvredenje će se primenjivati za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijski sredstva koja predstavljaju dužničke hartije od vrednosti i druge dužničke instrumente;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze za nepovučene kredite.

Obezvredenje se neće obračunavati i priznavati za kapitalne instrumente.

U skladu sa MSFI 9, Grupa će priznavati ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak ECL za ceo period trajanja finansijskog sredstva (dalje u tekstu: „lifetime ECL“), osim u sledećim slučajevima, gde će ispravka vrednosti biti jednaka 12-mesečnim ELC:

- Dužničke hartije od vrednosti za koje je procenjeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na inicijalno priznavanje.

Procena da li se kreditni rizik finansijskog sredstva povećao značajno u odnosu na inicijalno priznavanje biće jedna od najznačajnijih ključnih procena u implementaciji modela obezvređenja definisanog MSFI 9.

12-mesečni ELC je deo ECL koji rezultira iz default-a finansijskog instrumenta koji je moguć u periodu od 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Utvrdjivanje ECL

Očekivani kreditni gubici su verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka i utvrđivaće se na sledeći način:

- Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezvređena na izveštajni datum: razlika između tokova gotovine koje Grupa potražuje na osnovu ugovora i tokova gotovine koje Grupa očekuje da naplati;
- Finansijska sredstva koja su kreditno-obezvređena na izveštajni datum: razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine;

- Preuzete obaveze za nepovučene kredite: sadašnja vrednost razlike između ugovorenih tokova gotovine koje Grupa potražuje na osnovu ugovora ukoliko se kredit povuče i tokova gotovine koje Grupa očekuje da naplati;
- Finansijske garancije: očekivano plaćanje da se namiri korisnik finansijske garancije i umanjeno za iznos koji Grupa očekuje da nadoknadi.

MSFI 9 definiše kreditno-obežvređena finansijska sredstva na sličan način kao MRS 39 obežvređena finansijska sredstva.

Definicija default-a

U skladu sa MSFI 9, Grupa će smatrati da su finansijska sredstva obežvređena u sledećim slučajevima:

- Verovatnoća da dužnik neće izmiriti u potpunosti svoje obaveze prema Grupi je velika, bez mogućnosti da se Grupa naplati iz kolaterala; ili
- Dužnik je u kašnjenju prema Banci duže od 90 dana za materijalni iznos potraživanja. Za overdraft se smatra da je dužnik u kašnjenju ukoliko prekorači odobreni limit ili ukoliko mu se odobri limit manji od tekućeg potraživanja.

Pri proceni da li je dužnik u default-u, Grupa će razmatrati sledeće indikatore:

- Kvalitativne – npr. kršenje ugovornih odredbi;
- Kvantitativne – npr. kašnjenje u plaćanju i neizmirivanje drugih obaveza prema Grupi od strane istog dužnika; i
- Na bazi interno obezbeđenih podataka i podataka iz eksternih izvora

Inputi za procenu da li je određeno finansijsko sredstvo u default-u i njihov značaj mogu da se menjaju tokom vremena u skladu sa izmenom okolnosti.

Značajno povećanje kreditnog rizika

U skladu sa MSFI 9, pri proceni da li se rizik default-a finansijskog instrumenta povećao značajno u odnosu na kreditni rizik pri inicijalnom priznavanju, Grupa će razmatrati relevantne informacije i analize, kvantitativne i kvalitativne, koje su dostupne uz razumne troškove i angažovanje, a koje se baziraju na prethodnom iskustvu Grupe i ekspertske proceni kreditne sposobnosti, ali i na korišćenju informacija koje se odnose na budući period.

Grupa je u procesu definisanja detaljne metodologije za procenu povećanog kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9.

Grupa očekuje da će analiza da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na kreditni rizik kod inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva uključivati i poređenje:

- Verovatnoću default-a (PD) za preostali period na datum izveštavanja sa
- Verovatnoćom default-a za preostali period za taj datum koji je bio procenjen na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva.

Kreditni rejtinzi

Grupa će svakoj izloženosti dodeliti kreditni rejting na bazi različitih podataka za koje je ocenjeno da imaju predvidljiv uticaj na rizik od default-a, kao i na bazi ekspertske procene i Grupa očekuje da će se ovi rejtinzi koristiti za identifikaciju značajnog povećanja kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9. Kreditni rejtinzi su definisani na bazi kvantitativnih i kvalitativnih faktora koji su relevantni za rizik default-a. Ovi faktori mogu varirati tokom vremena u zavisnosti od tipa dužnika i tipa finansijskog instrumenta.

Svako izloženosti će biti dodeljen odgovarajući kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju na bazi raspoloživih informacija o dužniku. Izloženosti će biti predmet kontinuiranog praćenja, na bazi kojeg može doći do promene kreditnog rejtinga za određenu izloženost.

Obračun vremenske strukture PD

- **Pravna lica**

Kreditni rejting kao sveobuhvatni pokazatelj kreditne sposobnosti dužnika definisan je kroz rejting skalu na način da svaka rejting kategorija ima pridruženu verovatnoću ulaska dužnika u default koja se odnosi na vremenski period od jedne godine. Dodelom kreditnog rejtinga dužnici se grupišu u homogene grupe rizika i nadalje se prati kako se kreditna sposobnost i verovatnoće ulaska u default menjaju tokom vremena za svaku rejting kategoriju. Promene verovatnoća kroz vreme su različite za različite rejting grupe i mogu se opisati kao verovatnoće koje su stabilne kroz vreme, verovatnoće koje opadaju ili verovatnoće koje se povećavaju sa vremenom.

„Najbolje rejting kategorije“ mogu ostati nepromenjene kroz vreme ili se mogu pogoršati, ali se vrlo retko mogu poboljšati, što u proseku rezultira u rastu verovatnoća ulaska u default. Sa druge strane „loše rejting kategorije“ mogu da postanu default, ostanu u lošoj rejting kategoriji ili da se poboljšaju, što u proseku rezultira padom verovatnoća ulaska u default sa vremenom za one rejting kategorije koje nisu postale default. Ostaje i treća grupa rejting kategorija koja se vrlo malo menja kroz vreme, pa tako i verovatnoće ulaska u default ostaju skoro nepromenjene.

Za potrebe definisanja kretanja verovatnoća defaulta kroz vreme, kreiraju se višegodišnje matrice migracije. Na bazi ovih matrica, moguće je izvesti kumulativnu verovatnoću defaulta za pojedinačnog dužnika u bilo kom trenutku u budućnosti, pod pretpostavkom da dužnik u međuvremenu nije defaultirao. To je verovatnoća suprotna verovatnoći „preživljavanja“ tj. verovatnoći da se default ne desi pre nekog momenta u vremenu t koja se dobija multiplikacijom verovatnoća preživljavanja za pojedine godine tokom celokupnog perioda.

- **Fizička lica**

PD modeliranje u skladu sa MSFI 9 podrazumeva građenje vremenske strukture PD-a počevši od obračunskog perioda pa narednih 12 meseci za „Stage 1“ (12 meseci PD) ili do kraja otplate potraživanja za „Stage 2“. Pristup koji se koristi za vremenski obračun PD-a je „survival analysis“ koja podrazumeva da se predvidi očekivano vreme trajanja do nekog događaja. Za slučaj modeliranja PD-a pristup koji se koristi za identifikovanje mogućih događaja je „competing risk“. Ovaj pristup podrazumeva dva moguća slučaja:

- Klijent odlazi u default (kreira se kumulativna verovatnoća defaulta za pojedinačno potraživanje);
- Vršiti prevremenu otplatu kredita (kreira se kumulativna verovatnoća prevremene otplate za pojedinačno potraživanje).

Situacija koja ne podrazumeva ni jedno od ova dva slučaja se naziva „preživljavanje“.

Makroekonomski indikatori u vidu GDP, nezaposlenosti, cene nekretnina, potrošačkog indeksa su uključeni u modeliranje PD-a.

PD se modelira za svaki homogeni segment u konkretnom slučaju proizvod za koji postoje uslovi da se napravi model u vidu dovoljnog broja podataka i istorije. Za segmente koji su mali i nemaju napravljene modele koristiće se aproksimativni PD.

Procena da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika

Procena da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika određuje se na bazi provere kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja.

Promena kreditnog kvaliteta posmatra se na nivou finansijskog instrumenta.

Jedan od ključnih kvantitativnih pokazatelja je veličina promene rejting kategorije poredeći rejting koji je bio važeći u momentu nastanka finansijskog elementa i trenutnog rejtinga dužnika. Pogoršanje rejtinga koje je veće od unapred definisanog očekivanog pogoršanja ukazuje na značajno povećanje kreditnog rizika. Očekivano pogoršanje je različito za različite rejting kategorije, i kalkuliše se na osnovu verovatnoća preživljavanja.

Kvalitativni pokazatelji koji se koriste u proceni značajnog povećanja kreditnog rizika su trenutni Risk status dužnika, urednost u izmirenju obaveza (osim ako prethodno nije osporeno), „forborne status“ i sveobuhvatna analiza dužnika.

Inputi za obračun ELC

- Pravna lica

Za finansijske instrumente kod kojih nije utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika, 12-mesečni očekivani kreditni gubitak („ECL“) se izračunava kao:

$$ECL = T \cdot pd(PD, Z_{GDP}) \cdot LGD \cdot EAD$$

EAD – izloženost („exposure at default“), korigovana faktorima konverzije za vanbilans

T – vreme do krajnjeg dospeća, u godinama (max 1)

LGD - gubitak u slučaju default-a („loss given default“)

pd(PD, Z_{GDP}) – 12-mesečna verovatnoća ulaska u default, korigovana makroekonomskim faktorima

Za finansijske instrumente kod kojih je utvrđeno značajno povećanje kreditnog rizika, LEL („lifetime expected loss“) se utvrđuje kao:

$$LEL = \sum_{t=1}^n \frac{ECL(t)}{(1 + EIR)^t}$$

Gde je:

EIR – originalna efektivna kamatna stopa (ili tekuća efektivna stopa)

ECL(t) – očekivani kreditni gubitak za period t

Očekivani kreditni gubitak se računa kao:

$$ECL(t) = PD(t) \cdot LGD(t) \cdot EAD(t)$$

EAD – izloženost („exposure at default“), korigovana faktorima konverzije za vanbilans

LGD - gubitak u slučaju default-a („loss given default“)

PD(t): dugoročna prosečna 12-mesečna verovatnoća ulaska u default za godinu t, uslovno prema „preživljavanju“ do godine t-1.

- Fizička lica

Glavni inputi u obračunu ECL su (uključujući makroekonomske komponente):

- PD: PD se procenjuje na osnovu lokalnih statističkih rating modela.
- LGD: LGD podrazumeva verovatnoću gubitka u slučaju da partija ode u default. U odnosu na regulatorni LGD za potrebe MSFI9 koristi se LGD koji je oslobođen margina konzervatizma i indirektnih troškova.
- EAD: izloženost („exposure at default”), korigovana faktorima konverzije za vanbilans.

Korak 1: Kalkulacija ECL za svaki mesec se računa prema sledećoj formuli:

$$\mathbf{ECL_t(SC_i) = PD_{t-1,t}(SC_i) \cdot LGD_t(SC_i) \cdot EAD_t(SC_i)}$$

Gde su:

- $\mathbf{PD_{t-1,t}(SC_i)}$ verovatnoca defaulta u periodu t sa ukljucenim makroekonomskim scenariom,
- $\mathbf{LGD_t(SC_i)}$ gubitak na potraživanju u slučaju defaulta u periodu t sa uključenim makroekonomskim scenariom
- $\mathbf{EAD_t(SC_i)}$ izloženost („exposure at default”), korigovana faktorima konverzije za vanbilans sa uključenim makroekonomskim scenariom.

Korak 2: Diskontovanje ECL za svaki period t I svaki scenario:

$$\mathbf{Discounted\ ECL_t(SC_i) = \frac{ECL_t(SC_i)}{(1 + EIR)^{t/12}}}$$

EIR podrazumeva efektivnu kamatnu stopu.

Korak 3: Računanje diskontovanog ECL (12-month of Lifetime) za svaki scenario

$$\mathbf{ECL(SC_i) = \sum_{t=1}^m \text{Discounted ECL}_t(SC_i)}$$

Gde je m

Stage 1 -

Stage 2 -

$\mathbf{m = \min(12; \text{ostatak perioda otplate})}$

$\mathbf{m = \text{ostatak perioda otplate}}$

Korak 4: Računanje finalnog ECL (12-month of Lifetime) kao ponderisani ECL za svaki scenario

$$\mathbf{ECL = \sum_{i=1}^k P(SC_i) \cdot ECL(SC_i)}$$

Gde je k ukupan broj korišćenih scenarija a $\mathbf{P(SC_i)}$ verovatnoća ostvarenja predviđenog makroekonomskog scenarija.

Treba napomenuti da je 12 months ECL deo lifetime ECL koji reprezentuju životni vek novčanih sredstava koji će rezultirati ako se default dogodi u narednih 12 meseci u odnosu na obračunski period (ili u kraćem periodu ako je potraživanje sa rokom kraćim od 12 meseci), ponderisano verovatnoćom da se default dogodi.

Forwarded-looking informacije (makroekonomski pokazatelji)

Makroekonomsko prilagođavanje se primenjuje u svim rejting modelima. Forwarded-looking informacije će biti uključivane kako u procenjivanje značajnog povećanja kreditnog rizika tako i u merenje ECL. Makroekonomski indikatori će biti primenjeni na risk parametre tokom modeliranja koristeći nekoliko scenarija (pored osnovnog, definiše se i nekoliko dodatnih scenarija koji uključuju mogućnost da se pojedinačni indikatori realizuju sa višim ili nižim vrednostima u odnosu na osnovni scenario).

iv) Klasifikacija - finansijske obaveze

U pogledu klasifikacije finansijskih obaveza, MSFI 9 u velikoj meri zadržava postojeće zahteve MRS 39.

Međutim, u skladu sa MRS 39 sve promene fer vrednosti finansijskih instrumenata koji su opredeljeni po FVTPL se priznaju u bilansu uspeha, dok će u skladu sa MSFI 9 promene u fer vrednosti biti priznate na sledeći način:

- Promena u fer vrednosti koja je posledica promene kreditnog rizika odnosno obaveze će biti prikazana u ostalom rezultatu; i
- Preostali iznos promene fer vrednosti obaveze će biti prikazan u bilansu uspeha.

Grupa ne očekuje značajne efekte po ovom osnovu nakon inicijalne primene MSFI 9.

v) Hedžing

Pri inicijalnoj primeni MSFI 9, Grupa može odabrati kao svoju računovodstvenu politiku da nastavi da primenjuje zahteve definisane MRS 39 u vezi sa računovodstvenim tretmanom hedžinga umesto zahteva definisanih u poglavlju 6 MSFI 9. U skladu sa trenutnim planom Grupa, očekivanje je da će Grupa nastaviti da primenjuje MRS 39. Ipak, Grupa će obezbediti sva potrebna obelodanjivanja u vezi sa hedžingom, koja su definisana IFRS 9, budući da izbor računovodstvene politike ne oslobađa Grupu u pogledu zahteva obelodanjivanja.

vi) Obelodanjivanje

MSFI 9 zahteva uvećano obelodanjivanje, pogotovo u pogledu hedžinga, kreditnog rizika i ECL. Preliminarna procena Grupe uključuje analizu ovih dodatnih zahteva u pogledu obezbeđivanja dodatnih podataka i izmene postojećih procesa i Grupa planira da izvrši izmene u procesima i sistemima u cilju usaglašavanja sa novim zahtevima vezanim za obelodanjivanje definisanim u skladu sa MSFI 9.

vii) Vremenski okvir za primenu MSFI 9

Grupa očekuje da će biti u poziciji da obelodani kvantitativne informacije o vezi sa efektima primene MSFI 9 na finansijsku poziciju i bilans uspeha prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2017. godinu.

Ostali objavljeni standardi, koji još nisu stupili na snagu su prikazani u nastavku:

- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine” (inicijativa za obelodanjivanje podataka) – izmena zahteva obelodanjivanje koje omogućuje korisnicima finansijskih izveštaja da ocene promene u obavezama koje proističu iz aktivnosti finansiranja i to kako promene novčanih tokova, tako i promene koje nemaju veze sa promenom novčanih tokova. Izmjena je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U cilju usaglašavanja sa navedenim zahtevom, Grupa će obelodaniti usaglašavanje između početnog i krajnjeg stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja;
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” – Izmenama standarda je pojašnjen računovodstveni tretman za obračun odloženog poreskog sredstva za nerealizovane gubitke po osnovu dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti. Izmjena je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Grupa procenjuje potencijalni uticaj izmene standarda na finansijske izveštaje. Za sada, Grupa ne očekuje značajne efekte po ovom osnovu;
- Godišnja poboljšanja MSFI za period od 2014. do 2016. godine (Izmene MSFI 12 „Obelodanjivanje ulaganja u druge entitete”) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine;
- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MSFI 2 „Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanje akcijama”, koji je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- Izmene MRS 40 „Investicione nekretnine”, kojim se detaljnije uređuje transfer investicionih nekretnina i koji je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- IFRIC 22 “Transakcije u stranoj valuti i avansna plaćanja” pojašnjava računovodstveni tretman za transakcije koje uključuju avansnu naplatu ili avansna plaćanja u stranoj valuti. Interpretacija se odnosi na transakcije u stranoj valuti kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu avansne naplate ili avansnog plaćanja pre priznavanja odnosnog sredstva, troška ili prihoda. Interpretacija se ne primenjuje kada entitet vrednuje odnosna sredstva, trošak ili prihod pri inicijalnom priznavanju po fer vrednosti ili po fer vrednosti primljene ili date nadoknade na datum koji je različit od datuma inicijalnog priznavanja nemonetarnog sredstva ili nemonetarne obaveze. Takođe, Interpretacija se ne primenjuje na porez na dobit, ugovore o osiguranju ili ugovore o reosiguranju. Ova interpretacija stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu;
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” – Izmene standarda predviđaju dve opcije za entitete koji izdaju ugovore o osiguranju koji su u delokrugu MSFI 4:
 - opcija koja dozvoljava entitetu da reklasifikuje, iz bilansa uspeha u ukupan ostali rezultat, deo prihoda ili rashoda koji proizilaze iz odnosnog finansijskog sredstva (tzv. "overlay" pristup);
 - opciju privremenog izuzeća od primene MSFI 9 za entitete čija je dominantna aktivnost izdavanje ugovora o osiguranju u skladu sa MSFI 4 (tzv. "odložen pristup").

Primena oba pristupa je opciona i entitet može odabrati da prestane sa njihovom primenom pre primene novog standarda za računovodstveno evidentiranje ugovore o osiguranju.

Entitet bi primenio “overlay” pristup retrospektivno na kvalifikovana finansijska sredstva u trenutku prve primene MSFI 9. Entitet bi primenio “odloženi pristup” za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Odloženi pristup može biti korišćen samo tri godine nakon 1. januara 2018. godine;

- Godišnja poboljšanja MSFI za period od 2014. do 2016. godine (Izmene MSFI 1 „Prva primena MSFI“ i izmene MRS 28 „Ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“) - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine;
- MSFI 16 “Lizing” – Osnovni princip MSFI 16 je da svi lizing ugovori treba da budu prikazani u bilansu stanja, iako postoje izuzeća za ugovore o lizingu male vrednosti i za ugovore gde je period lizinga 12 meseci ili kraći. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva, koje predstavlja njegovo pravo da koristi predmeta lizing, kao i obavezu po osnovu lizinga, odnosno obavezu da izvršava plaćanja po osnovu lizing naknada. MSFI 16 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine. Ranija primena je dozvoljena za entitete koji primenjuju MSFI 15 na datum ili pre inicijalne primene MSFI 16.

U toku je proces procene uticaja gore navedenih izmena od strane rukovodstva Grupe.

(g) Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti.

(h) Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Grupe je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima na dan 31. oktobar 2016. godine. Iznos neusaglašenih potraživanja iznosi RSD 399.659 hiljada (2015.: RSD 511.052 hiljade), dok iznos neusaglašenih obaveza iznosi RSD 1.316 hiljada (2015.: RSD 896 hiljada).

3. Pregled osnovnih računovodstvenih politika

Grupa konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene kod sastavljanja finansijskih izveštaja za 2016. godinu navedene su dalje u tekstu.

(a) Konsolidacija

Grupa obuhvata matično pravno lice sa svim svojim zavisnim pravnim licima.

Zavisna pravna lica su privredna društva koje su pod kontrolom matičnog pravnog lica. Kontrola postoji ako matično pravno lice ima moć, neposrednu ili posrednu, da upravlja finansijskom i poslovnom politikom privrednog društva u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice može biti investitor u pridruženo pravno lice ili u zajednički kontrolisano pravno lice.

Finansijski izveštaji zavisnih preduzeća su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe od dana početka kontrole.

Konsolidovani finansijski izveštaji obuhvataju aktivnosti matičnog pravnog lica Raiffeisen banke a.d. Beograd i sledećih povezanih pravnih lica:

Naziv privrednog društva	% učešća u kapitalu	Tip učešća	Metod konsolidacije
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	100	Direktno	Metod pune konsolidacije
Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd	100	Direktno	Metod pune konsolidacije
Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o., Beograd	100	Direktno	Metod pune konsolidacije

Banke je u vlasništvu nad kapitalom Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd učestvovala sa 50% do 31. oktobra 2016. godine. Kupovinom preostalih 50% udela od Raiffeisen-Leasing International G.m.b.H. iz Beča, Banka postaje jedini vlasnik Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd. U skladu sa navedenim, za konsolidaciju Raiffeisen Leasing-a u 2015. godini i za sastavljanje bilansa uspeha za period od 1. januara do 31. oktobra 2016. godine je korišćen metod učešća, a za konsolidaciju bilansa uspeha za period od 1. novembra do 31. decembra 2016. godine i za konsolidaciju bilansa stanja je korišćen metod pune konsolidacije.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Banka je u obavezi da sastavlja pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa MSFI. Banka je sastavila pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa MSFI pod istim datumom.

(b) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, na način utvrđen propisima Narodne banke Srbije. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa, iskazane su u bilansu uspeha Grupe kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Potencijalne obaveze Grupe u stranoj valuti na dan bilansa, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Potraživanja i obaveze u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute, koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
CHF	114,8473	112,5230
USD	117,1353	111,2468
EUR	123,4723	121,6261

(c) Prihodi i rashodi kamata

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskontuje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda ne neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa se utvrđuje kod inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva ili obaveze i ne menja se naknadno.

U obračun efektivne kamatne stope uključuju se sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su deo efektivne kamatne stope, transakcioni troškovi i sve druge premije ili diskonti. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju, emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Inkrementalni trošak predstavlja onaj trošak koji ne bi nastao da Banka nije stekla, emitovala ili otuđila finansijski instrument.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata prikazani u bilansu uspeha predstavljaju kamatu na finansijska sredstva i finansijske obaveze, koja se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamate uz primenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u stranoj valuti i u dinarima, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

(e) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(f) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu efekata promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika.

(g) Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(h) Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kada se ustanovi pravo Grupe da primi dividendu. Prihod od dividendi se iskazuje u okviru pozicije Ostali poslovni prihodi.

(i) Operativni i finansijski lizing

Lizing je klasifikovan kao finansijski u slučaju kada su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Grupu. Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na Grupu. Banka ne daje sredstva u finansijski ili operativni lizing, odnosno javlja se isključivo kao korisnik finansijskog ili operativnog lizinga.

(i) Obaveze po osnovu lizinga

Sva plaćanja po osnovu operativnog lizinga evidentiraju se kao trošak u bilansu uspeha, ravnomerno pravolinijski tokom trajanja lizinga.

Minimalna plaćanja po osnovu lizinga se dele između troška kamata i smanjenja neizmerene obaveze. Trošak kamate po osnovu finansijskog lizinga se alocira na period trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveza.

(ii) Sredstva uzeta na lizing

Sredstva koje Grupa koristi po osnovu lizinga kod koga su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Grupu su iskazana u bilansu stanja Grupe. Sredstva uzeta na finansijski lizing se inicijalno vrednuju po vrednosti koja je jednaka fer vrednosti sredstava-predmeta lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, ukoliko je ova vrednost niža. Naknadno vrednovanje sredstava uzetih na finansijski lizing se vrši po računovodstvenoj politici koja se primenjuje za konkretno sredstvo.

Sredstva koja Grupa koristi po osnovu operativnog lizinga se klasifikuju kao operativni lizing i ne iskazuju se u bilansu stanja Grupe.

(j) Porezi i doprinosi

(i) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Shodno važećim zakonskim propisima, obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Članice Grupe Poreskoj Upravi podnose odvojene poreske prijave. Prilikom obračuna poreza na dobit za 2016. godinu primenjena je stopa poreza na dobit od 15% (2015.: 15%).

Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu, se utvrđuje usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha. Za utvrđivanje oporezive dobiti Grupa je izvršila usklađivanje rashoda i prihoda, koji su prikazani u bilansu uspeha, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

(ii) Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez obračunava se korišćenjem metoda utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike nastale iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Na kraju svakog izveštajnog perioda Grupa ponovno procenjuje priznata odložena poreska sredstva i umanjuje ih za iznos za koji ne postoji verovatna oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu umanjiti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, Grupa ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva i priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati odnosno obaveza izmiriti. Na dan 31. decembra 2016. godine, odložena poreska sredstva i obaveze obračunati su po stopi od 15% (31. decembar 2015. godine: 15%). Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentira direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(iii) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda.

(k) Finansijski instrumenti

(i) Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po fer vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

(ii) Klasifikacija

Finansijska sredstva

Grupa klasifikuje finansijska sredstva u momentu inicijalnog priznavanja u jednu od sledećih kategorija:

- Krediti i potraživanja
- Finansijska sredstva koja se drže do dospeća
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i
- Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja se dalje dele na:
 - namenjena trgovanju
 - koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Videti napomene 3 (m), (n), (o) i (p).

Finansijske obaveze

Grupe klasifikuje finansijske obaveze, izuzev garancija i preuzetih obaveza, kao finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Grupa prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada je ugovoreno pravo na prilive gotovine po osnovu tog finansijskog sredstva isteklo, ili kada Grupa prenese finansijsko sredstvo na drugo lice u transakciji u kojoj su u značajnoj meri sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom preneti ili u kojim Grupa niti prenosi niti zadržava u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom i ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Grupe, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Kod prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji prestaje da se priznaje) i zbira (i) dobijene naknade (uključujući i svako novo dobijeno sredstvo umanjeno za novu preuzetu obavezu) i (ii) svakog akumuliranog dobitka ili gubitka, koji je priznat u ukupnom ostalom rezultatu, priznaje se u bilansu uspeha.

Grupa ulazi u transakcije kod kojim prenosi finansijsko sredstvo priznato u bilansu stanja, ali zadržava sve, ili u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proizilaze iz vlasništva nad prenetim sredstvom ili delom sredstva. Ukoliko Grupa zadržava sve, ili u značajnoj meri sve koristi i rizike koji proizilaze iz vlasništva nad prenetim sredstvom, Grupa ne prestaje sa priznavanjem prenetog sredstva.

Kod transakcija u kojim Grupa niti zadržava niti prenosi sve, ili u značajnoj meri sve koristi ili rizike koji proističu iz vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja sa priznavanjem sredstva u meri u kojoj je Grupa kontinuirano angažovana u kontroli nad sredstvom. Step en kontinuiranog angažovanja u prenetom sredstvu se određuje na bazi stepena izloženosti Grupe promenama vrednosti prenetog sredstva.

Finansijske obaveze

Grupa prestaje sa priznavanjem finansijske obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugo lice.

(iv) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo u slučajevima kada Grupa ima pravni osnov za netiranje priznatih iznosa i kada namerava da plaćanje i naplatu sprovede na neto bazi ili pak da zatvori sredstvo i izmiri obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ukoliko je to dozvoljeno određenim MSFI-a, ili pak za dobitke i gubitke koji proističu iz grupe sličnih transakcija, kao što je slučaj sa transakcijama sa finansijskim instrumentima namenjenim trgovanju.

(v) Vrednovanje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja vrednost koja se dobija kada se inicijalna vrednost finansijskog sredstva ili obaveze umanjuje za otplatu glavnice i uveća, odnosno umanjuje za akumuliranu amortizaciju, obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između inicijalne vrednosti i nominalne vrednosti na dan dospeća, umanjeno za obezvređenje.

(vi) Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuju primenom kotiranih cena na aktivnom tržištu za određeni finansijski instrument na dan izveštavanja. Tržište se smatra aktivnim tržištem ukoliko transakcije sa sredstvima i obavezama imaju takvu frekvenciju i obim da omogućavaju informacije o cenama na kontinuiranoj osnovi.

Ukoliko tržište za određeni finansijski instrument nije aktivno, fer vrednost se utvrđuje na bazi dostupnih tržišnih informacija i modela vrednovanja koje Grupa koristi. Cilj korišćenja modela vrednovanja je da se utvrdi cena po kojoj bi se redovna transakcija prodaje sredstva ili transfera obaveza sproveda između učesnika na tržištu na dan vrednovanja po trenutno važećim tržišnim uslovima. Tri najčešće korišćena modela vrednovanja su tržišni model, troškovni model i prihodni model. U nekim slučajevima može se koristiti samo jedan model vrednovanja, dok je u nekim slučajevima neophodno korišćenje više različitih modela vrednovanja. Ukoliko se za procenu fer vrednosti koristi više različitih modela vrednovanja, rezultati (tj. indikativni iznosi za fer vrednost) se ocenjuju uzimajući u obzir prihvatljivost raspona vrednosti dobijenih primenom tih modela. Fer vrednost se utvrđuje kao iznos u okviru dobijenog raspona koja na najbolji način odražava fer vrednost u datim uslovima. Inputi koji se koriste pri primene modela vrednovanja predstavljaju tržišna očekivanja i odražavaju kombinaciju rizika i prinosa koji su svojstveni određenom finansijskom instrumentu. Banka prilagođava modele vrednovanja i testira njihovu adekvatnost korišćenjem cena ostvarenih u tržišnim transakcijama za isti instrument ili pak na bazi drugih raspoloživih tržišnih informacija.

Najbolji indikator fer vrednosti finansijskog instrumenta kod inicijalnog priznavanja je cena koja proističe iz same transakcije tj. fer vrednost dobijene ili date naknade, izuzev u slučaju kada je fer vrednost instrumenta određena na bazi cena postignutih u drugim transakcijama na tržištu za isti taj instrument (tj. bez modifikovanja ili prilagođavanja) ili na bazi modela vrednovanja koji koriste isključivo tržišne podatke.

(vii) Obezvredenje

Finansijska sredstva Grupe, izuzev finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, se procenjuju na dan bilansa kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni dokazi obezvredjenja. Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava se smatraju obezvredjenim kada postojanje objektivnih dokaza ukazuje da je nakon inicijalnog priznavanja sredstva nastao događaj koji ukazuje da je došlo do umanjenja vrednosti sredstva („nastanak gubitka“) i taj nastanak gubitka ima uticaja na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti.

Objektivan dokaz da je finansijsko sredstvo (uključujući učešća u kapitalu) obezvredeno uključuje:

- značajne finansijske teškoće dužnika ili emitenta,
- kršenje ugovora, kao što je neispunjenje obaveza ili kašnjenje u plaćanju kamate ili glavnice,
- restrukturiranje obaveza od strane Grupe po uslovima koje Grupa inače ne bi ponudila dužniku,
- indikatori koji ukazuju da će dužnik ili emitent bankrotirati,
- nestanak aktivnog tržišta za određeno finansijsko sredstvo ili
- drugi raspoloživi podaci koji se odnose na grupu finansijskih sredstava, kao na primer negativna promena u platežnoj sposobnosti dužnika ili emitenata u određenoj grupi, ili ekonomski uslovi koji su u korelaciji sa kašnjenjem u izmirenju obaveza u određenoj grupi dužnika ili emitenata.

Dodatno, za učešća u kapitalu, značajan ili kontinuiran pad u fer vrednosti ispod inicijalnog uloga predstavlja objektivan dokaz obezvredjenja.

Rukovodstvo Grupe razmatra postojanje objektivnih dokaza obezvređenja za kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Svi pojedinačno značajni krediti i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća se procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Za sve pojedinačno značajne kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća za koje nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja na bazi procene na pojedinačnoj osnovi, vrši se procena na grupnoj osnovi u cilju identifikacije obezvređenja koje je nastalo ali još ne može biti identifikovano. Obezvređenje za kredite i potraživanja i finansijska sredstva koja se drže do dospeća koja nisu pojedinačno značajna se procenjuje na grupnoj osnovi grupisanjem kredita i potraživanja i finansijskih sredstava koja se drže do dospeća na bazi jedne ili većeg broja karakteristika koji ukazuju na sličan rizični profil sredstava. Prihvatljivi su različiti metodi u grupisanju plasmana u cilju procene gubitaka i izračunavanja istorijskih i očekivanih stopa gubitka, kao na primer na bazi: (a) tipa plasmana (npr. stambeni kredit, kreditna kartica); (b) procenjene verovatnoće ulaska u default; (c) kreditnog rejtinga dužnika; (d) geografske lokacije; (e) kvaliteta obezbeđenja; (f) tipa dužnika; (g) broja dana kašnjenja; (h) ročnosti plasmana itd.

Grupa za portfolio fizičkih lica i mikro preduzeća koristi dve metodologije:

- Metodologiju za obračun rezervisanja na bazi internog rejtinga koristi za izloženosti po gotovinskim kreditima, stambenim kreditima i Visa revolving kreditnim karticama - Metodologija bazirana na internom rejtingu ili "Internal rating based" metodologija i ona predstavlja napredniju metodologiju koja se razvija na osnovu default baze, risk parametara i rejtinga. Prednosti ove metodologije u odnosu na dosadašnju su precizniji obračun rezervisanja kao posledica korišćenja više parametara/alata (PD, LGD, BEEL, rating), a ne samo broja dana kašnjenja, kao i preciznija procena kreditnog rizika na nivou partije. Kao momenat nastanka gubitka i prelazak na rezervisanje na individualnoj osnovi smatra se prelazak računa u status neizmirivanja obaveza (kašnjenje 90+ dana);
- Metodologiju za obračun rezervisanja na bazi korpa kašnjenja tj. tranzicionih matrica, koja se koristi za preostala portfolija. Pri proceni obezvređenja na grupnoj osnovi, Grupa koristi model tranzicione matrice koji opisuje verovatnoću prelaska potraživanja iz jednog stanja docnje u drugo u posmatranom vremenskom periodu. Ovaj pristup posmatra kretanje računa u okviru korpa kašnjenja na osnovu čega se formiraju tranzicione matrice koje se dalje koriste za rezervisanja na nivou portfolija (PLLP). Kao momenat nastanka gubitka i prelazak na rezervisanje na individualnoj osnovi smatra se prelazak računa u korpu 180+ (kašnjenje 180+ dana).

Za non-retail portfolio koriste se istorijske stope default-a i istorijski podaci o stopi naplate potraživanja u default-u. Za izračunavanje istorijskih stopa default-a formira se tabela migracija u cilju poređenja strukture na prethodni bilans stanja s postojećom strukturom (obezbeđuje se informacija o početnom skupu, dužnicima koji su napustili skup, novim dužnicima, kolone za rejtinge po migraciji, broju dužnika na izveštajni datum itd.).

Ukoliko Grupa ne raspolaže dovoljno dugom istorijom da sama odredi istorijske stope default-a (ili je broj klijenata u pojedinim rejting kategorijama nedovoljan za postizanje prihvatljivog nivoa granularnosti), Grupa koristi istorijske stope definisane od strane Raiffeisen Bank International (dalje u tekstu: RBI) grupe, pri čemu su podaci podvrgnuti stalnom testiranju, sve dok se ne prikupe odgovarajući podaci u Grupi.

Obezvređenje finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu se za diskont koristi efektivna kamatna stopa utvrđena kod inicijalnog priznavanja sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha, a u bilansu stanja se prikazuju kao ispravka vrednosti. Ako se u kasnijim periodima utvrdi da je došlo do smanjenja vrednosti obezvređenja, umanjeње obezvređenja se vrši u korist prihoda u bilansu uspeha.

U slučaju modifikacije ili izmene inicijalnih uslova pod kojim je finansijsko sredstvo plasirano ili u slučajevima kada je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno novim usled finansijskih teškoća dužnika, vrši se procena da li je potrebno prestati sa priznavanjem finansijskog sredstva. Ukoliko su tokovi gotovine po osnovu novog finansijskog sredstva značajno drugačiji, smatra se da su ugovorna prava na tokove gotovine od postojećeg finansijskog sredstva istekla i prestaje se sa njegovim priznavanjem, a priznaje se novo finansijsko sredstvo po fer vrednosti. Obezvredjenje pre restrukturiranja se procenjuje na sledeći način:

- ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja postojećeg sredstva, onda se očekivani tokove gotovine od modifikovanog finansijskog sredstva uključuju u vrednovanje postojećeg finansijskog sredstva na bazi očekivanog iznosa i dinamike plaćanja, a diskontovanje se vrši uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope za postojeće finansijsko sredstvo;
- ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao konačni iznos novčanih priliva od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku isknjižavanja. Ovaj iznos se diskontuje od očekivanog trenutka isknjižavanja do izveštajnog datuma, uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

Obezvredjenje se priznaje u bilansu uspeha, a u bilansu stanja se evidentira kao ispravka vrednosti kredita i potraživanja ili finansijskih instrumenata koja se drže do dospeća. Ukoliko nakon priznavanja obezvređenja nastupe okolnosti koje dovedu do smanjenja iznosa obezvređenja, ovo umanjjenje obezvređenja se evidentira kao ukidanje kroz bilans uspeha.

Obezvredjenje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaje reklasifikacijom akumuliranih gubitaka koji su bili priznati u ukupnom ostalom rezultatu u bilans uspeha. Akumulirani gubitak koji se reklasifikuje iz ukupnog ostalog rezultata u bilans uspeha predstavlja razliku između nabavne vrednosti, umanjene za otplatu i amortizaciju kamate, i trenutne fer vrednosti, umanjene za obezvredjenje koje je u prethodnom periodu priznato u bilansu uspeha.

Ako se u narednom periodu fer vrednost dužničkih hartija od vrednosti klasifikovanih kao finansijska sredstava raspoloživa za prodaju poveća i ako se to povećanje može dovesti u vezi sa događajem koji se odigrao nakon što je gubitak po osnovu obezvređenja priznat u bilansu uspeha, gubitak od obezvređenja se ukida, pri čemu se umanjjenje obezvređenja vrši u korist prihoda bilansu uspeha. Kada se radi o vlasničkim hartijama od vrednosti koje su klasifikovane kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, svako povećanje fer vrednosti ovakvih instrumenata koji su obezvređeni u prethodnom periodu se priznaje kroz ostali ukupan rezultat.

(l) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka na kojima nema bilo kakvih ograničenja i ostala novčana sredstva.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(m) Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su finansijska sredstva i obaveze koje se drže radi trgovanja. Finansijski instrumenti se klasifikuju u ovu kategoriju ukoliko su pribavljeni prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili predstavljaju deo portfolija kojim se zajedno upravlja u cilju sticanja profita u kratkom roku.

Finansijska sredstva i obaveze namenjene trgovanju se inicijalno priznaju i naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje transakcionih troškova direktno u bilansu uspeha. Finansijska sredstva namenjena trgovanju se nakon početnog priznavanja ne reklasifikuju iz ove pozicije, osim nederivatnih sredstava namenjenih trgovini koja nisu inicijalno priznata po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja mogu biti reklasifikovana iz kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha tj. kategorije namenjene trgovanju ukoliko više nisu namenjena prvenstveno radi prodaje u kratkom roku, pod uslovom da su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- ukoliko sredstvo zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklasifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha, ukoliko Banka ima nameru ili sposobnost da drži to finansijsko sredstvo u dogleđnoj budućnosti ili do dospeća;
- ukoliko sredstvo ne zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklasifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha samo u izuzetnim okolnostima.

Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika

Derivati koji su predmet zaštite od rizika uključuju sva derivatna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao finansijska sredstva i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju. Derivati koji su predmet zaštite od rizika se vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Grupa inicijalno opredeljuje određene derivate kao instrumente hedžinga u kvalifikovanom hedžing odnosu. Kod inicijalnog priznavanja hedžinga, Grupa formalno dokumentuje odnos između instrumenata hedžinga i sa njim(a) povezane stavke hedžinga, uključujući ciljeve upravljanja rizicima i strategiju vršenja hedžinga, kao i metodologiju koja će se koristiti za procenu efektivnosti hedžinga. Grupa vrši procenu efektivnosti hedžinga kako kod inicijalnog priznavanja, tako i na regularnoj bazi, tj. vrši procenu da li se očekuje da će instrument hedžinga biti visoko efikasan u netiranju efekata promene u fer vrednosti ili promene u tokovima gotovine od odnosne stavke hedžinga u definisanom periodu i da li su stvarni rezultati svakog hedžinga u okviru raspona od 80% do 125%. Za hedžing novčanih tokova Grupa vrši procenu očekivane transakcija, tj. procenjuje da li postoji velika verovatnoća da će se očekivana transakcija desiti i prikazuje izloženost na promene u novčanim tokovima koje mogu uticati na bilans uspeha.

Računovodstveno evidentiranje hedžinga je prikazano u nastavku:

(i) Hedžng novčanih tokova

Hedžing novčanih tokova predstavlja hedžing izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koje se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji bi mogao da utiče na bilans uspeha.

Kada se derivat inicijalno opredeli kao instrument hedžinga u hedžingu novčanih tokova koji je karakterističan za rizike promene novčanih tokova za priznato sredstvo ili obavezu, koja može uticati na bilans uspeha, efektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu, a u bilansu stanja se evidentira kao deo rezervi hedžinga u okviru kapitala. Neefektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u bilansu uspeha u trenutku nastanka. Iznos priznat u ukupnom ostalom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha u istom periodu u periodu u kome hedžovani tokovi gotovine utiču na bilans uspeha i priznaje se u okviru iste pozicije u bilansu uspeha i ukupnom ostalom rezultatu.

Ukoliko instrument hedžinga istekne ili se proda, ili se zatvori ili izvrši, ili ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za hedžing novčanih tokova, ili ukoliko se hedžing odnos raskine, Grupa prospektivno prekida računovodstvo hedžinga. Međutim, ukoliko je derivat zanoavljen (promenjen) kao rezultat izmene u zakonskim odredbama bez promene u uslovima, izuzev promene onih uslova koji su neophodni zbog izmene u zakonskoj regulativi, onda se ne smatra da je derivat istekao ili prekinut.

(ii) Hedžing fer vrednosti – portfolio hedžing

Hedžing fer vrednosti predstavlja hedžing izloženosti promenama fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze, ili nepriznatu utvrđenju obavezu, ili identifikovani deo takvog sredstva, odnosno obaveze, ili utvrđene obaveze koji se može pripisati određenom riziku i koji može uticati na bilans uspeha. Grupa je ušla u transakciju portfolio hedžinga tj. makro hedžinga fer vrednosti.

Grupa vrednuje promenu u fer vrednosti stavke hedžinga koja je svojstvena riziku koji je hedžovan. Efekat se priznaje u bilansu uspeha. U okviru bilansa stanja se ovaj iznos priznaje kao sredstvo ili obaveza. Grupa vrednuje promene u fer vrednosti instrumenta hedžinga i ovaj iznos se priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Fer vrednost instrumenta hedžinga se priznaje kao sredstvo ili obaveza u bilansu stanja.

(o) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koje Grupa nema nameru da proda odmah ili u kratkom periodu. Kredit i potraživanja nastaju kada Grupa plasira novac direktno dužnicima bez namere da proda takvo potraživanje. Kredit i potraživanja obuhvataju kredite i potraživanja od banka i drugih finansijskih institucija i kredite i potraživanja od komitenata.

Kredit i potraživanja se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove. Naknadno vrednovanje kredita i potraživanja vrši se po amortizovanoj vrednosti, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope. Pri obračunu amortizovane vrednosti u obzir se uzimaju sve plaćanja i primanja između ugovornih strana, transakcioni troškovi, kao i premije i diskonti.

Kredit i odobreni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika putem vezivanja za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF i USD, preračunati su na dan bilansa po srednjem kursu. Efekti promene kursa su iskazani u okviru Neto prihoda/(rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Kredit i potraživanja su prikazani u visini odobrenog plasmana umanjenog za iznos otplaćene glavnice kao i za iznos potencijalnih gubitaka koji je zasnovan na proceni identifikovanih rizika po pojedinačnim plasmanima Grupe u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

(p) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti koja se uvećava za transakcione troškove za sva sredstva izuzev finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Naknadno vrednovanje investicionih hartija od vrednosti zavisi od kategorije u koju su klasifikovane: finansijska sredstva koja se drže do dospeća, finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

(i) Finansijska sredstva koje se drže do dospeća

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koje Banka ima nameru i mogućnost da drži do roka dospeća i koja nisu klasifikovana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća inicijalno se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti, odnosno sadašnjoj vrednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

U slučaju da Grupa odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. U ovim slučajevima Grupa ne bi mogla da klasifikuje finansijska sredstva u kategoriju finansijskih sredstava koja se drže do dospeća u tekućoj i naredne dve izveštajne godine. Ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi, prodaja ili reklasifikacija ne bi uzrokovala reklasifikaciju celog portfolija klasifikovanih u ovu kategoriju:

- prodaja ili reklasifikacija je veoma blizu roku dospeća sredstva, tako da promene u tržišnim stopama nemaju značajan uticaj na fer vrednost finansijskog sredstva;
- prodaja ili reklasifikacija nakon što je Grupa naplatila najveći deo inicijalne glavnice po osnovu odnosnog sredstva i
- prodaja ili reklasifikacija koje su rezultat izolovanog, jednokratnog događaja van kontrole Grupe, koji se nije mogao razumno predvideti.

(ii) Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju (“designated”) po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Grupa inicijalno priznaje određena ulaganja u investicione hartije od vrednosti po fer vrednosti, uz priznavanje promene u fer vrednosti u bilansu uspeha, kao što je opisano u Napomeni 3 (k) (vii).

(iii) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju sadrže dužničke i vlasničke hartije od vrednosti. Vlasničke hartije od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi se vrednuju po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za eventualno obezvređenje. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti nakon inicijalnog priznavanja.

Prihodi od kamate se priznaju u bilansu uspeha uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope. Prihod od dividende se priznaje u bilansu uspeha kada Grupa stekne pravo na dividendu. Dobici i gubici od promene vrednosti kursa za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se priznaju u bilansu uspeha. Obezvređenje po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaju u bilansu uspeha.

Ostale promene u fer vrednosti se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu sve do otuđenja tih hartija od vrednosti, kada se kumulirani dobici i gubici prethodno evidentirani u okviru ostalog ukupnog rezultata reklasifikuju u bilans uspeha, kao reklasifikaciona korekcija.

Nederivatna finansijska sredstva mogu biti reklasifikovana iz kategorije finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u kategoriju kredita i potraživanja ukoliko bi zadovoljavala definiciju kredita i potraživanja i ukoliko Grupa ima sposobnost i nameru da drži to sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća.

(q) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna ulaganja Grupe obuhvataju licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju.

Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode. Preporučeni period za amortizaciju nematerijalnih ulaganja za ulaganja u standardni softver je 4 do 6 godina, a svako odstupanje od preporučenog roka se mora adekvatno dokumentovati. Tokom 2016. godine upotrební vek za sva nematerijalna ulaganja je pet godina, a amortizacija je obračunavana po stopi od 20% (2015.: 20%).

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije i veka upotrebe nematerijalnog ulaganja i po potrebi, vrši se korekcija.

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nekretnine, postrojenja i oprema Grupe obuhvataju građevinske objekte, zemljište, opremu, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i opremu u pripremi.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i oprema vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi nekretnina, postrojenja ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente).

Za naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela nekretnine, postrojenja ili opreme priznaju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom prilivati u Grupi i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Rezervni delovi i oprema za servisiranje evidentiraju se kroz bilans uspeha kada se potroše.

(iii) Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema obračunava se po proporcionalnom metodu primenom minimalnih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost stalnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe.

Upotrebnii vek nekretnina, postrojenja i opreme za tekuću i uporednu godinu je prikazan u narednoj tabeli:

	Upotrebnii vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	25 - 50	2 – 4
IT oprema	3 - 5	20 - 33
Telefonske centrale	5 - 15	6,67 - 20
Oprema za saobraćaj i transportna mehanizacija	6,4 - 7	14,3 – 15,6
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 – 20
Ulaganja u poslovne objekte u zakupu	5 - 10	10 - 20

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije, veka upotrebe i rezidualne vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i po potrebi, vrši se korekcija.

Troškovi popravke i održavanja osnovnih sredstava, iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava iskazuje se u okviru ostalih poslovnih prihoda. Neotpisana vrednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava naknađuje se na teret ostalih rashoda.

(s) Umanjenje vrednosti (nefinansijske) imovine

Na kraju svakog izveštajnog perioda Grupa procenjuje da li postoje indicije da je knjigovodstvene vrednosti (nefinansijske) imovine umanjena. Ukoliko postoje indicije umanjenja vrednost, utvrđuje se nadoknadiiva vrednost takvog sredstva.

Nadoknadiiva vrednost imovine se određuje kao viša između upotrebne vrednosti i fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Pri proceni upotrebne vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine koje Grupa očekuje da će dobiti od sredstva se diskontuju uz korišćenje kamatne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadiive vrednosti, gubitak od umanjenja vrednosti imovine se priznaje u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, vrši se procena gubitaka od umanjenja vrednosti koji su priznati u prethodnim obračunskim periodima da bi se utvrdilo da li se umanjenje vrednosti smanjilo ili da li umanjenje vrednosti više ne postoji. Ako takva naznaka postoji, Grupa procenjuje nadoknadivu vrednost sredstva i ukida umanjenje vrednosti pod uslovom da je došlo do promene pretpostavki koje su korišćene pri proceni nadoknadive vrednosti. Vrednost sredstva se uvećava tako da knjigovodstvena vrednost sredstva ne premaši knjigovodstvenu vrednost tog sredstva koja bi bila utvrđena, umanjena za iznos amortizacije, da u prethodnim godinama nije bilo priznavanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

(t) Depoziti i subordinirane obaveze

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze predstavljaju značajan izvor finansiranja za Grupu.

Grupa klasifikuje instrumente kapitala kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova definisanih za određeni finansijski instrument.

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, uz primenu efektivne kamatne stope.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje ukoliko Grupa, kao posledicu događaja iz prošlosti, ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, koja se može pouzdano proceniti i ako je verovatno da će biti potreban odliv resursa za izmirenje obaveze. Iznos rezervisanja se utvrđuje u visini diskontovanih očekivanih budućih odliva gotovine, uz korišćenje diskontne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

(v) Finansijske garancije

Finansijska garancija je ugovor koji od Grupe zahteva određene isplate kojima se nadoknađuje gubitak vlasnika garancije nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelo u saldu sa prvobitnim ili izmenjenim uslovima dužničkog instrumenta.

Finansijske garancije se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom perioda na koji glasi garancija. Naknadno vrednovanje finansijskih garancije se vrši po višoj vrednosti između amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih plaćanja po osnovu finansijske garancije, ukoliko je takvo plaćanje postalo verovatno. Finansijske garancije su prikazane u okviru vanbilansnih stavki.

(w) Kapital

Kapital Grupe obuhvata osnivački udeo, akcije narednih emisija, rezerve, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Grupe formiran je iz uložених sredstava osnivača Grupe u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Grupe.

(x) Beneficije zaposlenih

Beneficije zaposlenih su svi oblici naknada koje Grupa daje u razmenu za usluge zaposlenih. Beneficije zaposlenih obuhvataju:

- kratkoročne beneficije zaposlenih, kao što su zarade, plate i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćen godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešća u dobiti i bonuse (ako dospevaju za plaćanje u roku od 12 meseci od kraja obračunskog perioda) i nemonetarna primanja (npr. korišćenje automobila) za trenutno zaposlene;
- ostale dugoročne beneficije zaposlenih, kao što su primanja na osnovu dužine radnog odnosa, koja ne dospevaju u potpunosti za plaćanje u toku 12 meseci nakon kraja obračunskog perioda.

Kratkoročne beneficije zaposlenih

Na dan 31. decembar 2016. godine, kratkoročne beneficije zaposlenih Grupe obuhvataju poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, beneficije po osnovu neiskorišćenih godišnjih odmora zaposlenih i bonuse.

Kratkoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u obračunskom periodu na koji se odnose u visini nediskontovanog iznosa kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti uplaćen u zamenu za tu uslugu.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca priznaje se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije po osnovu akumuliranih plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Grupa priznaje očekivane troškove bonusa kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši takve isplate kao rezultat prošlih događaja i kada se može izvršiti pouzdana procena takve obaveze. Sadašnja obaveza postoji ako Grupa nema realnu alternativu osim da izvrši data plaćanja.

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih

Na dan 31. decembar 2016. godine, ostale dugoročne beneficije zaposlenih Grupe obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju.

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u visini sadašnje vrednosti obaveza po osnovu definisanih primanja na datum bilansa stanja.

U skladu sa Zakonom o radu, kao i članom 92. Pravilnika o radu, zaposleni imaju pravo na otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dvostruke zarade zaposlenog u mesecu pre odlaska u penziju ili dvostruke prosečne zarade, isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog najpovoljnije.

Grupa koristi najbolje moguće procene varijabli prilikom određivanja ukupnog troška rezervisanja za naknade prilikom odlaska u penziju. Osnovne pretpostavke korišćene pri proceni dugoročnih beneficija zaposlenima uključuje sledeće:

- za zarade indeksirane u evrima: 2% povećanje zarada i diskontna stopa od 2%, koja predstavlja kamatnu stopu za korporativne obveznice;

- za zarade u dinarima: 2% povećanje zarade i povećanje po osnovu stope inflacije i to u 2017. godini - 4%, u 2018. godini - 4,5% i u periodu nakon toga - 4% kao i korišćenje diskontne stope od 7,83%, utvrđena kao 12-mesečni prosek vrednosti hartije Ministarstva Finansija na 10 godina uvećan za trošak likvidnosti za najduži raspoloživi period (kamatna stope će se menjati svakog meseca).

Beneficije zaposlenih po prestanku zaposlenja obuhvataju planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja. Grupa nema planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2016. godine. Takođe, budući da ne postoji plan za okončanje zaposlenja pre uobičajenog datuma penzionisanja, ne postoje obaveze za otpremnine po osnovu prestanka radnog odnosa.

4. Računovodstvene procene i pretpostavke

Rukovodstvo vrši procene i donosi pretpostavke koje utiču na vrednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procene i pretpostavke se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Rukovodstvo vrši procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

(i) Ispravka vrednosti

Grupa vrši pregled potraživanja i drugih plasmana u cilju procene ispravke vrednosti i rezervisanja na mesečnom nivou. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvređenja potraživanja i drugih plasmana treba priznati u bilansu uspeha, Grupa procenjuje da li postoje informacije/dokazi koje ukazuju na postojanje merljivog smanjenja procenjenih budućih tokova gotovine na grupnom nivou, pre nego što je takve gubitke moguće identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno plasmana. Informacije koje mogu ukazati na gubitke po osnovu potraživanja i plasmana uključuju: neredovnost i kašnjenje u izmirivanju obaveza, tržišni i ekonomski uslovi na lokalnom nivou koji uslovljavaju kašnjenja u izmirivanju obaveza i slično. Procene rukovodstva o obezvređenju potraživanja i drugih plasmana putem procene budućih tokova gotovine se baziraju na stvarnim gubicima iz prošlosti, koji su realizovani na finansijskim sredstvima sa sličnim rizikom i sličnim uzrocima obezvređenja. Metodologija i pretpostavke od kojih se polazi pri definisanju iznosa i perioda priliva gotovine po osnovu plasmana su predmet redovne provere u cilju svođenja na minimum razlike između procenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka.

(ii) Fer vrednost

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji tržišna cena zahteva korišćenje različitih modela i tehnika. Kod finansijskih instrumenata koji imaju manji obim trgovine i čije tržišne cene su samim tim manje transparentne, utvrđivanje fer vrednosti je subjektivnije, odnosno zahteva veći stepen korišćenja procene u zavisnosti od likvidnosti instrumenta, koncentracije rizika, nesigurnosti na tržištu, pretpostavki vezanih za cenu i ostalih faktora koji utiču na konkretan finansijski instrument.

Za utvrđivanje fer vrednosti trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije koji ulaze u knjigu trgovanja Grupa primenjuje alternativnu metodu. Alternativna metoda podrazumeva utvrđivanje neto sadašnje vrednosti diskontovanjem budućih novčanih tokova za datu poziciju i izloženost, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi poslednja poznata/postignuta stopa na javnoj aukciji za trezorske zapise sa istim/sličnim rokom dospeća (preostali rok dospeća).

5. Upravljanje finansijskim rizicima

(a) Uvod

Grupa je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi;
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
 - Robni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama Grupe;
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
 - Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
 - Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Grupe da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;

- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Grupe;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s Grupom, transakcije, usluge ili proizvoda Grupe) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Grupa posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Grupe na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

Upravni odbor Banke, odnosno Upravni odbori ostalih članica Grupe, imaju kompletnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Grupe. Upravni odbor Banke je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Grupe za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Grupa suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Pored prethodno navedenih odbora, Banka ima i Odbor za reviziju, koji je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se Banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju. Interna revizija ove aktivnosti sprovodi kako za Banku, tako i za sve članice Grupe.

(b) Kreditni rizik

Pri merenju kreditnog rizika na nivou dužnika, Grupa procenjuje rizik mogućih gubitaka usled pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i;

- rizik izmirenja/ispоруke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke;
- rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
- rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjeње rizika kojima je Grupa izložena;

- rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
- rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).

Grupa primenjuje rejting sistem korporativnih dužnika usklađen sa sistemom RBI grupe. Ovaj sistem razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika.

Korporativni rejting model razlikuje sledeće ocene:

- 1C - minimalni rizik
- 2A, 2B, 2C - odlična kreditna sposobnost
- 3A, 3B, 3C - vrlo dobra kreditna sposobnost
- 4A, 4B, 4C - dobra kreditna sposobnost
- 5A, 5B, 5C - solidna kreditna sposobnost
- 6A, 6B, 6C - prihvatljiva kreditna sposobnost
- 7A, 7B, 7C - granična kreditna sposobnost
- 8A, 8B, 8C - slaba kreditna sposobnost/ispod standarda
- 9A, 9B, 9C - veoma slaba kreditna sposobnost
- 10 – default.

Rejting 10 je rezervisan samo za klijente koji nisu u mogućnosti da izmiruju svoje obaveze (default).

Osim korporativnog rejtinga, Grupa koristi i rejtinge za mala preduzeća, lokalne i regionalne samouprave, finansijske institucije, osiguravajuće kuće, finansiranje projekata, kao i scoring modele za sektor stanovništva.

U nastavku je prikazana veza između rejting modela koje Grupe koristi i nivoa kreditnog kvaliteta korišćena za svrhe objavljivanja:

Kreditni kvalitet	Kreditni rejting					Sektor stanovništva (stambeni, gotovinski krediti i visa revolving kartice) ¹
	Korporativni klijenti i Finansijske institucije	SMB	Projektno finansiranje	Osiguravajuće kuće	Država	
Visok nivo kvaliteta	1C – 4C	4B – 5B	6.1-6.2	0.5-2.5	A1-B2	0.5-2.5
Srednji nivo kvaliteta	5A – 7C	6A – 7C	6.3	3.0-3.5	B3-B4	3.0-3.5
Nizak nivo kvaliteta	8A – 9C	8A – 9B	6.4	4.0-4.5	B5	4.0-4.5
Default	10	10	6.5	5.0	D	5.0

¹ Podela kod sektora stanovništva za koje se ne primenjuje rejting model kao i za mikro preduzeća je pripremljena u skladu sa urednošću u izmirenju obaveza.

Grupa upravlja, ograničava i kontroliše koncentraciju kreditnog rizika gde god ga identifikuje, posebno prema jednom dužniku ili grupi povezanih lica, kao i prema industrijskim granama i zemljama. Grupa strukturira nivoe kreditnog rizika koji preuzima uspostavljanjem limita na izloženost prema jednom dužniku, grupi dužnika, industrijskom sektoru, geografskim područjima. Ove vrste rizika se posmatraju kontinuirano i predmet su godišnje provere (ili češće, ukoliko se ukaže potreba). Izloženost prema bilo kom dužniku, uključujući banke i brokerske kuće se dodatno kontroliše sistemom pod-limita kojima se ograničavaju iznosi bilansne i vanbilansne izloženosti kao i dnevne limite rizika u pogledu trgovinskih poslova kao što su devizni forward ugovori.

Poštovanje limita proverava se na dnevnom nivou. Izloženost kreditnom riziku takođe se prati kroz redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune svoje finansijske obaveze i kroz izmenu limita kada je to neophodno. Uspostavljanje limita vrši se za sve tipove plasmana. Ulazak u transakciju bez definisanih limita nije dozvoljeno. Svako probijanje limita mora odmah biti prijavljeno nadležnim službama.

Vanbilansni plasmani

Garancije i stand by akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Pokriveni i trgovinski akreditivi – koji predstavljaju pismenu saglasnost Grupe da treće lice povuče određeni iznos sredstava sa računa Grupe radi naplate potraživanja od dužnika Grupe u skladu sa unapred definisanim uslovima – su obezbeđeni robom na koju se transakcija odnosi i stoga obično nose manji kreditni rizik od standardnog kredita.

Potencijalne obaveze predstavljaju neiskorišćene delove okvirnih linija kojim se dozvoljava izdavanje kredita, garancije ili akreditiva. U pogledu kreditnog rizika kojem je Grupa izložena u vezi potencijalnih obaveza, mogući gubitak jednak je visini potencijalne obaveze tj. iznosa koji je odobren, a nije povučen. Ipak, razumno je pretpostaviti da je iznos mogućeg gubitka manji od ukupnih potencijalnih obaveza jer kod najvećeg dela potencijalnih obaveza povlačenje sredstava moguće je samo u slučaju da je dužnik zadovoljio određene uslove. Grupa kontroliše ročnost potencijalnih obaveza jer dugoročne obaveze po pravilu nose veći stepen kreditnog rizika od kratkoročnih.

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti prikazani su u nastavku:

Pozicija bilansa stanja (u hiljadama RSD)	31.12.2016.					31.12.2015.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost			Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.739	5	6.734	56.502.081	56.508.815	97	-	97	52.143.854	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	291.656	291.656	-	-	-	217.887	217.887
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	13.666.763	-	13.666.763	6.146.661	-	6.146.661	-	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	32.172.022	-	32.172.022	1.654.587	33.826.609	22.547.625	-	22.547.625	728.135	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.892.668	19.365	13.873.303	279	13.873.582	28.992.161	2.621	28.989.540	150	28.989.690
Kredit i potraživanja od komitenata	137.318.877	12.673.303	124.645.574	3.122	124.648.696	130.798.814	13.604.541	117.194.273	2.614	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	52.738	-	52.738	34.337	87.075	33.377	-	33.377	26.326	59.703
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	107	107	113.195	-	113.195	78.747	191.942
Investicije u zavisna društva	30	-	30	-	30	227.945	227.915	30	-	30
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	525.773	525.773	-	-	-	429.079	429.079
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	4.580.407	4.580.407	-	-	-	4.420.536	4.420.536
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	3.334	3.334	29.905	-	29.905	-	29.905
Odložena poreska sredstva	-	-	-	335.730	335.730	-	-	-	325.939	325.939
Ostala sredstva	1.088.628	118.445	970.183	324.445	1.294.628	1.188.540	189.023	999.517	215.832	1.215.349
Leasing	8.093.900	806.875	7.287.025	-	7.287.025	-	-	-	-	-
Bilansna izloženost	206.292.365	13.617.993	192.674.372	64.255.858	256.930.230	190.078.320	14.024.100	176.054.220	58.589.099	234.643.319
Date garancije i jemstva	34.926.235	306.085	34.620.150	-	34.620.150	34.008.595	189.222	33.819.373	-	33.819.373
Preuzete buduće obaveze	70.769.046	46.272	70.722.774	5.154.856	75.877.630	61.648.706	41.250	61.607.456	4.711.021	66.318.477
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	1.618.096.457	1.618.096.457	-	-	-	1.578.635.476	1.578.635.476
Vanbilansna izloženost	105.695.281	352.357	105.342.924	1.623.251.313	1.728.594.237	95.657.301	230.472	95.426.829	1.583.346.497	1.678.773.326
Ukupna izloženost	311.987.646	13.970.350	298.017.296	1.687.507.171	1.985.524.467	285.735.621	14.254.572	271.481.049	1.641.935.596	1.913.416.645

Što se tiče regionalne izloženosti, Grupa kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Grupa nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Grupa nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji bilansnih i vanbilansnih izloženosti su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	18.077.750	1.343.633	13.783.732	1.094.052	9.190.272	722.148	9.168.503	853.408	50.220.257	4.013.241	54.233.498
Stambeni krediti	9.413.392	780.388	6.781.488	619.019	4.391.169	383.528	3.116.306	416.623	23.702.355	2.199.558	25.901.913
Potrošački i gotovinski kredit	6.558.661	428.031	5.274.010	346.526	3.657.499	254.785	4.424.936	327.120	19.915.106	1.356.462	21.271.568
Transakcioni i kreditne kartice	2.099.261	134.623	1.721.308	128.443	1.135.678	83.716	1.614.031	109.144	6.570.278	455.926	7.026.204
Ostala potraživanja	6.436	591	6.926	64	5.926	119	13.230	521	32.518	1.295	33.813
Potraživanja od privrede	17.343.974	3.995.564	43.046.579	928.979	19.852.940	5.085.000	10.082.447	2.085.009	90.325.940	12.094.552	102.420.492
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	698.919	3.189	743.018	116	2.527.378	67.886	475.525	21	4.444.840	71.212	4.516.052
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.826.829	232.008	6.135.931	426.856	7.225.057	167.358	3.655.294	1.719.666	22.843.111	2.545.888	25.388.999
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	14	-	13	1	6.178	-	91	-	6.296	1	6.297
Gradvinarstvo	521.814	2.644.016	882.237	69.395	682.301	2.259.625	1.155.784	3.184	3.242.136	4.976.220	8.218.356
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	6.818.633	217.559	8.172.135	243.350	8.482.239	181.938	3.625.418	122.984	27.098.425	765.831	27.864.256
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	431.131	1.613	3.288.571	4.561	589.415	63.351	507.882	77.570	4.816.999	147.095	4.964.094
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.460.596	372.447	1.812.732	16.068	76.254	1.400.046	249.548	45	3.599.130	1.788.606	5.387.736
Ostalo	1.586.038	524.732	22.011.942	168.632	264.118	944.796	412.905	161.539	24.275.003	1.799.699	26.074.702
Potraživanja od ostalih klijenata	31.727.293	-	9.623.951	192.431	228	-	572	-	41.352.044	192.431	41.544.475
Leasing	1.958.115	107.030	2.641.756	73.212	1.806.254	194.679	879.816	433.038	7.285.941	807.959	8.093.900
leasing - potraživanja od stanovništva	114.772	1.794	35.789	2.236	11.254	536	20.207	1.224	182.022	5.790	187.812
leasing - potraživanja od privrede	1.843.343	105.236	2.605.967	70.976	1.795.000	194.143	859.609	431.814	7.103.919	802.169	7.906.088
Ukupna izloženost	69.107.132	5.446.227	69.096.018	2.288.674	30.849.694	6.001.827	20.131.338	3.371.455	189.184.182	17.108.183	206.292.365

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	3.126.631	21.079	2.324.813	17.349	1.444.730	11.508	1.880.170	17.243	8.776.344	67.179	8.843.523
Stambeni kredit	-	-	2.150	-	-	-	-	-	2.150	-	2.150
Potrošački i gotovinski kredit	32	-	-	-	-	-	-	-	32	-	32
Transakcioni i kreditne kartice	3.124.130	21.079	2.314.336	17.349	1.444.083	11.508	1.880.170	17.243	8.762.719	67.179	8.829.898
Ostala potraživanja	2.469	-	8.327	-	647	-	-	-	11.443	-	11.443
Potraživanja od privrede	23.126.232	184.673	40.636.392	249.258	12.709.830	353	18.147.286	1.490	94.619.740	435.774	95.055.514
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.063	-	256.759	-	371.254	353	194.506	-	832.582	353	832.935
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	6.170.356	-	10.805.213	-	6.964.558	-	9.643.335	1.410	33.583.462	1.410	33.584.872
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	37.042	-	959	-	-	-	325	-	38.326	-	38.326
Građevinarstvo	1.998.387	158.042	6.325.965	209.449	1.421.619	-	4.530.549	-	14.276.520	367.491	14.644.011
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	10.749.533	26.512	10.451.925	39.809	3.417.064	-	2.976.608	-	27.595.130	66.321	27.661.451

Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	973.166	119	6.193.139	-	323.165	-	363.344	-	7.852.814	119	7.852.933
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.704.895	-	1.093.450	-	126.315	-	219.886	-	4.144.546	-	4.144.546
Ostalo	482.790	-	5.508.982	-	85.855	-	218.733	80	6.296.360	80	6.296.440
Potraživanja od ostalih klijenata	392.220	-	1.404.024	-	-	-	-	-	1.796.244	-	1.796.244
Ukupna izloženost	26.645.083	205.752	44.365.229	266.607	14.154.560	11.861	20.027.456	18.733	105.192.328	502.953	105.695.281

*Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.*

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	17.286.048	1.408.174	12.729.356	1.155.637	8.837.684	758.167	8.460.963	842.849	47.314.051	4.164.827	51.478.878
Stambeni krediti	9.307.017	834.594	6.484.990	659.460	4.346.222	423.761	3.196.284	397.545	23.334.513	2.315.360	25.649.873
Potrošački i gotovinski krediti	5.765.076	466.302	4.508.140	400.245	3.386.986	275.973	3.862.522	366.860	17.522.724	1.509.380	19.032.104
Transakcioni i kreditne kartice	2.208.543	106.364	1.730.082	95.865	1.099.783	58.279	1.390.782	78.063	6.429.190	338.571	6.767.761
Ostala potraživanja	5.412	914	6.144	67	4.693	154	11.375	381	27.624	1.516	29.140
Potraživanja od privrede	16.884.568	4.490.357	43.508.714	1.671.645	21.195.690	7.196.072	8.768.860	2.408.023	90.357.832	15.766.097	106.123.929
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	130.684	18.523	629.028	133	2.253.979	310.398	427.011	43	3.440.702	329.097	3.769.799
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	4.424.287	279.683	4.578.481	682.729	8.888.077	286.875	2.715.006	1.978.050	20.605.851	3.227.337	23.833.188
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	10	4	31	11	10	40	97	8	148	63	211
Građevinarstvo	325.664	3.024.211	240.220	83.936	476.722	2.227.609	1.067.327	6.984	2.109.933	5.342.740	7.452.673
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	7.412.523	146.807	7.311.903	631.783	8.820.461	557.411	3.555.696	199.007	27.100.583	1.535.008	28.635.591
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	396.655	3.815	2.560.449	5.842	451.173	218.993	393.722	114.953	3.801.999	343.603	4.145.602
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.655.339	365.725	331.797	31.623	55.633	2.233.805	267.295	942	2.310.064	2.632.095	4.942.159
Ostalo	2.539.406	651.589	27.856.805	235.588	249.635	1.360.941	342.706	108.036	30.988.552	2.356.154	33.344.706
Potraživanja od ostalih klijenata	23.493.147	-	8.603.076	378.901	80	-	309	-	32.096.612	378.901	32.475.513
Ukupna izloženost	57.663.763	5.898.531	64.841.146	3.206.183	30.033.454	7.954.239	17.230.132	3.250.872	169.768.495	20.309.825	190.078.320

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Region Beograd 1		Region Beograd 2		Region Sever		Region Jug		Ukupno neproblematična potraživanja	Ukupno problematična potraživanja	Ukupno potraživanja
	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja	neproblematična potraživanja	problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	3.033.726	17.866	2.173.602	15.185	1.335.441	9.693	1.597.535	13.784	8.140.304	56.528	8.196.832
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	-	-	-	791	0	791
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	59	-	50	-	-	-	109	0	109
Transakcioni i kreditne kartice	3.032.327	17.866	2.172.874	15.185	1.335.391	9.693	1.597.535	13.784	8.138.127	56.528	8.194.655
Ostala potraživanja	608	-	669	-	-	-	-	-	1.277	0	1.277
Potraživanja od privrede	23.530.646	155.803	34.422.724	83.503	11.802.168	28.988	16.334.232	25.222	86.089.770	293.516	86.383.286
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	22.327	-	133.518	-	1.040.370	28.353	235.356	-	1.431.571	28.353	1.459.924
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.983.099	-	6.761.068	311	6.365.315	-	8.877.984	25.052	27.987.466	25.363	28.012.829
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	36.488	-	39.033	-	-	-	835	-	76.356	-	76.356
Građevinarstvo	1.808.990	155.679	5.719.372	-	1.270.845	-	4.211.888	-	13.011.095	155.679	13.166.774
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	11.746.378	-	13.759.363	82.786	2.656.416	635	2.491.024	-	30.653.181	83.421	30.736.602
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	889.965	124	2.927.112	-	269.370	-	233.349	-	4.319.796	124	4.319.920
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.637.385	-	867.940	-	134.332	-	161.566	-	3.801.223	-	3.801.223
Ostalo	406.014	-	4.215.318	406	65.520	-	122.230	170	4.809.082	576	4.809.658
Potraživanja od ostalih klijenata	526.489	-	550.694	-	-	-	-	-	1.077.183	0	1.077.183
Ukupna izloženost	27.090.861	173.669	37.147.020	98.688	13.137.609	38.681	17.931.767	39.006	95.307.257	350.044	95.657.301

Granska koncentracija, uključujući podatke o strukturi problematičnih plasmana je prikazana u nastavku. Pod problematičnim potraživanjima Grupa smatra potraživanja od dužnika koji su zadovoljili neki od „default“ indikatora navedenih u tabeli „Indikatori defaulta“, u daljem tekstu (u skladu sa internim pravilima RBI grupe).

Podaci o problematičnim bilansnim i vanbilansnim plasmanima su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	%	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	54.233.498	3.321.957	4.013.241	652.557	2.633.929	7,4%	928.955
Stambeni krediti	25.901.913	1.553.475	2.199.558	557.233	1.361.412	8,5%	918.137
Potrošački i gotovinski krediti	21.271.568	1.302.411	1.356.462	95.324	898.195	6,4%	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	7.026.204	451.688	455.926	0	373.694	6,5%	88
Ostala potraživanja	33.813	14.383	1.295	0	628	3,8%	0
Potraživanja od privrede	102.420.492	9.392.333	12.094.552	9.883.962	9.012.096	11,8%	2.062.670
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.516.052	44.911	71.212	51.721	20.777	1,6%	0
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	25.388.999	2.157.273	2.545.888	2.400.692	2.056.109	10,0%	492.454
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.297	129	1	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	8.218.356	2.846.274	4.976.220	4.829.111	2.818.462	60,6%	1.397.108
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.864.256	888.266	765.831	375.048	734.275	2,7%	116.926
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.964.094	168.909	147.095	30.982	143.019	3,0%	14.304
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.387.736	1.474.749	1.788.606	1.782.953	1.460.269	33,2%	-
Ostalo	26.074.702	1.811.822	1.799.699	413.455	1.779.185	6,9%	41.878
Potraživanja od ostalih klijenata	41.544.475	96.828	192.431	-	64.609	0,5%	0
Leasing	8.093.900	806.875	807.960	202.145	779.647	10%	15.654
leasing - potraživanja od stanovništva	187.811	5.991	5.790	-	5.790	3,1%	1.132
leasing - potraživanja od privrede	7.906.089	800.884	802.170	202.145	773.857	10,1%	14.522
Ukupna izloženost	206.292.365	13.617.993	17.108.184	10.738.664	12.490.281	8,3%	3.007.279

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obežbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.843.523	42.775	67.179	-	26.555	0,8%	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.829.898	42.773	67.179	-	26.555	0,8%	55
Ostala potraživanja	11.443	2	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	95.055.514	308.490	435.774	-	186.192	0,5%	8.720
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	832.935	1.083	353	-	-	0,0%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	33.584.872	21.182	1.410	-	-	0,0%	1.410
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	38.326	-	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	14.644.011	215.465	367.491	-	186.121	2,5%	4.125
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.661.451	52.795	66.321	-	-	0,2%	3.185
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.852.933	9.643	119	-	60	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.144.546	4.614	-	-	-	0,0%	-
Ostalo	6.296.440	3.708	80	-	11	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	1.092	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	105.695.281	352.357	502.953	-	212.747	0,5%	8.775

U hiljadama RSD

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	%	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	51.478.878	2.599.452	4.164.827	709.640	2.434.462	8,09%	624.010
Stambeni krediti	25.649.873	1.152.578	2.315.360	582.633	1.140.006	9,03%	601.879
Potrošački i gotovinski krediti	19.032.104	1.082.317	1.509.380	127.007	1.020.889	7,93%	22.131
Transakcioni i kreditne kartice	6.767.761	350.401	338.571	-	272.567	5,00%	-
Ostala potraživanja	29.140	14.156	1.516	-	1.000	5,20%	-
Potraživanja od privrede	106.123.929	11.047.368	15.766.097	11.404.706	10.581.782	14,86%	3.438.541
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3.769.799	362.404	329.097	293.903	329.073	8,73%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	23.833.188	2.698.089	3.227.337	2.158.932	2.586.047	13,54%	674.947
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	211	68	63	-	61	29,86%	-
Građevinarstvo	7.452.673	2.142.908	5.342.740	5.244.573	2.126.863	71,69%	1.711.352
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	28.635.591	1.497.042	1.535.008	750.074	1.281.095	5,36%	274.238
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.145.602	374.160	343.603	36.455	343.057	8,29%	25
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.942.159	1.613.561	2.632.095	2.610.302	1.576.085	53,26%	756.008
Ostalo	33.344.706	2.359.136	2.356.154	310.467	2.339.501	7,07%	21.971
Potraživanja od ostalih klijenata	32.475.513	377.280	378.901	72	82.086	1,17%	-
Ukupna izloženost	190.078.320	14.024.100	20.309.825	12.114.418	13.098.330	10,68%	4.062.551

U hiljadama RSD

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.196.832	32.707	56.528	-	13.587	0,69%	-
Stambeni krediti	791	-	0	-	-	0,00%	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	0	-	-	0,00%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.194.655	32.707	56.528	-	13.587	0,69%	-
Ostala potraživanja	1.277	-	0	-	-	0,00%	-
Potraživanja od privrede	86.383.286	191.106	293.516	-	552	0,34%	11.769
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.459.924	3.369	28.353	-	-	1,94%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	28.012.829	24.853	25.363	-	421	0,09%	6.855
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	76.356	1	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	13.166.774	52.833	155.679	-	-	1,18%	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	30.736.602	85.849	83.421	-	5	0,27%	4.914
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.319.920	14.933	124	-	62	0,00%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.801.223	7.220	-	-	-	0,00%	-
Ostalo	4.809.658	2.048	576	-	64	0,01%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	6.659	-	-	-	0,00%	-
Ukupna izloženost	95.657.301	230.472	350.044	-	14.139	0,37%	11.769

Podaci o promenama problematičnih bilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

	Bruto vrednost na početku perioda	Nova problematična potraživanja		Promene problematičnih potraživanja			Ostale promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju godine
			od čega: kupljeno		od čega: prodato	od čega: otpisano			
	1	2	3	4	5	6	7	8(1+2+4+7)	9
Potraživanja od stanovništva	4.164.827	1.115.086	-	(1.020.184)	-	284.008	(246.488)	4.013.241	1.379.313
Stambeni krediti	2.315.360	419.104	-	(382.009)	-	27.555	(152.897)	2.199.558	838.147
Potrošački i gotovinski krediti	1.509.380	501.307	-	(559.712)	-	212.519	(94.513)	1.356.462	458.266
Transakcioni i kreditne kartice	338.571	191.893	-	(78.954)	-	43.928	4.416	455.926	82.232
Ostala potraživanja	1.516	2.782	-	491	-	6	(3.494)	1.295	668
Potraživanja od privrede	15.766.097	246.637	-	(3.877.117)	244.570	1.342.483	(41.065)	12.094.552	3.082.455
Velika preduzeća	14.426.107	93.614	-	(3.243.111)	244.570	1.036.624	80	11.276.690	3.023.016
Mala i srednja preduzeća	1.013.910	84.979	-	(558.448)	-	262.375	(20.495)	519.946	19.088
Mikro preduzeća i preduzetnici	326.080	68.044	-	(75.558)	-	43.484	(20.650)	297.916	40.351
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	378.901	-	-	(175.412)	-	7	(11.058)	192.431	127.822
Leasing	865.104	391.269	-	(96.035)	-	95.086	(352.378)	807.960	28.313
leasing - potraživanja od stanovništva	7.717	229	-	(949)	-	-	(1.207)	5.790	-
leasing - potraživanja od privrede	857.387	391.040	-	(95.086)	-	95.086	(351.171)	802.170	28.313
Ukupna potraživanja	21.174.929	1.752.992	-	(5.168.748)	244.570	1.721.584	(650.989)	17.108.184	4.617.903

Podaci o promenama problematičnih vanbilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama RSD

	Bruto vrednost na početku perioda	Nova problematična potraživanja		Promene problematičnih potraživanja			Ostale promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju godine
			od čega: kupljeno		od čega: prodato	od čega: otpisano			
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2+4+7)	9
Potraživanja od stanovništva	56.528	62.842	-	(44.362)	-	-	(7.829)	67.179	40.624
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	56.528	62.172	-	(44.362)	-	-	(7.159)	67.179	40.624
Ostala potraživanja	-	670	-	-	-	-	(670)	-	-
Potraživanja od privrede	293.516	273.333	-	(130.842)	-	-	(233)	435.774	249.582
Velika preduzeća	291.101	241.760	-	(124.893)	-	-	-	407.968	221.846
Mala i srednja preduzeća	1.885	30.046	-	(4.090)	-	-	(233)	27.608	27.608
Mikro preduzeća i preduzetnici	530	1.527	-	(1.859)	-	-	-	198	128
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	350.044	336.175	-	(175.204)	-	-	(8.062)	502.953	290.206

Politika obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama se vrši samo za gubitke koji su se desili na dan bilansa i za koje postoje objektivni dokazi nepotpune naplativosti.

Politika Grupe nalaže analizu pojedinačnih materijalno značajnih plasmana najmanje jednom mesečno. Individualno obračunata ispravka vrednosti utvrđuje se procenom pretrpljenog gubitka za sva pojedinačno značajna potraživanja na dan bilansa. Individualno obračunata ispravka se utvrđuje kao razlika knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih priliva, uključujući i prilive od realizacije sredstava obezbeđenja. Grupno obračunata ispravka vrednosti određuje se za gubitke koji su pretrpljeni, ali još nisu identifikovani na nivou pojedinačnog potraživanja, korišćenjem raspoloživog istorijskog iskustva, stručne ocene i statističkih tehnika.

Problematici plasmani su u nadležnosti Komisije za rešavanje problematičnih kredita (Problem Loan Committee - PLC). Predlozi PLC-a u vezi iznosa ispravke vrednosti, kao i ukupan iznos ispravke izveštava se rukovodstvu Banke kao i nadležnim strukturama na nivou RBI grupe.

Utvrđivanje obezvređenja – pravna lica

Utvrđivanje obezvređenja prema IAS 39/IAS 37 podrazumeva dva osnovna koraka:

- utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja („loss event“);
- utvrđivanje iznosa obezvređenja:
 - o na pojedinačnoj osnovi ukoliko je objektivni dokaz obezvređenja prisutan, odnosno
 - o na grupnoj osnovi u slučaju da objektivni dokaz obezvređenja nije moguće potvrditi na pojedinačnoj osnovi (ili nije utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi).

Indikatori postojanja objektivnih dokaza obezvređenja

Pod objektivnim dokazom obezvređenja podrazumevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Grupi.

U opštem slučaju, objektivni dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređena uključuje sledeće:

- značajne finansijske teškoće dužnika;
- kršenje odredbi ugovora, poput nepotpunog i/ili neredovnog izmirivanja obaveza u otplati kamate i/ili glavnice;
- zajmodavac, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske teškoće dužnika, odobrava dužniku materijalan ustupak koji inače ne bi odobrio;
- verovatno je da će dužnik otići u stečaj ili drugi vid finansijske reorganizacije koji može ugroziti potpunost i/ili pravovremenost u izmirenju obaveza;
- nestanak aktivnog tržišta za dato finansijsko sredstvo zbog finansijskih poteškoća, ili
- raspoloživi podaci ukazuju da postoji merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od grupe finansijskih sredstava u odnosu na period njihovog inicijalnog priznavanja, iako smanjenje ne može još uvek da se identifikuje na pojedinačnim finansijskim sredstvima iz grupe uključujući pojave poput:
- nepovoljnih promena vezanih za grupu dužnika (npr. povećana neurednost u izmirivanju obaveza ili povećanje broja dužnika kod kojih je dostignut kreditni limit na kreditnim karticama i koji plaćaju minimalni mesečni iznos) ili
- pogoršanja uslova privređivanja koji su u visokoj meri korelisani sa neizmirivanjem obaveza po osnovu plasmana određenog tipa (npr. značajan rast nezaposlenosti u oblasti u kojoj dužnik posluje, smanjenje cene nekretnina, smanjenje cena nafte u slučaju kreditiranja proizvođača nafte, i slične promene koje mogu imati nepovoljan uticaj na poslovanje dužnika).

Grupa je široko definisane indikatore obezvređenja navedene u MRS 39.58 operacionalizovala kroz:

- „Non-default indikatore obezvređenja za pravna lica“ i
- „Indikatore default-a“.

Non-default indikatori obezvređenja

Non-default indikatori obezvređenja prate se za sve pojedinačno značajne dužnike.

Definicija pojedinačno značajnog dužnika određena je u skladu sa uspostavljenim sistemom za rano otkrivanje problematičnih plasmana. Pod pojedinačno značajnim dužnicima Grupa podrazumeva dužnike kojima se dodeljuju „statusi rizika“. Osim njih, Grupa pojedinačno značajnim dužnicima smatra dužnike kojima se ne dodeljuju „statusi rizika“, ali im je kreditna izloženost iznad praga individualne značajnosti. Prag individualne značajnosti iznosi 100 hiljada evra u dinarskoj protivvrednosti (zvanični srednji kurs NBS).

Izloženost od približno 100 hiljada evra predstavlja graničnu izloženost koja u standardnom kreditnom procesu banke razdvaja non-retail dužnike od retail dužnika, u skladu sa direktivama o segmentaciji dužnika, usklađenim sa RBI grupom.

Takođe, Grupa pojedinačno značajnim dužnicima smatra pravna lica povezana s Grupom prema kojima postoji kreditna izloženost iznad praga individualne značajnosti.

Pojedinačno značajna potraživanja su potraživanja od pojedinačno značajnog dužnika.

Prepoznavanje bilo kojeg od non-default indikatora podrazumeva da se sprovede NPV test u cilju potvrđivanja postojanja obezvređenja.

Indikatori default-a

Indikatori defaulta prate se za sve dužnike sa kreditnom izloženošću.

Indikatori default-a, proces njihovog praćenja, nadležnosti u ovom procesu i postupanje u slučaju da je neki od default indikatora prepoznat definisan je internim aktom „Procedura za default proces za non-retail klijente“.

Za razliku od non-default indikatora obezvređenja, kod kojih se nakon identifikacije indikatora sprovodi NPV test u cilju potvrđivanja postojanja obezvređenja, prepoznavanje default indikatora znači i automatsko potvrđivanje postojanja objektivnih dokaza obezvređenja i uključivanje dužnika u proces utvrđivanja iznosa obezvređenja na pojedinačnoj osnovi.

	Non-default indikator obezvređenja
1	Zahtev za ustupcima koji vode Forborne NPE statusu prema Proceduri za forbearance i non-performing plasmane
2	Materijalno značajna docnja preko 60 dana (prema brojaču definisanom Procedurom za default proces za non-retail klijente)
3	Interni rejting dužnika je pao na rejting blizak defaultnom rejtingu (9A-9C za Corporate, 9B za SMB, 8A-9C za FI, 4.5 za Insurance, 6.4 za PF)
4	Kapital dužnika je smanjen za preko 50% usled gubitaka tokom prethodna dva perioda izveštavanja.
5	Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje).
6	Prisutno je značajno i kontinuirano smanjenje poslovnih prihoda (više od 1/3 kada se poredi uzastopne godine) ili gubitak značajnog kupca koji se ne može lako nadomestiti.
7	Postoji materijalno značajno smanjenje vrednosti imovine/kolateralu (umanjenje za 1/3 od poslednje raspoložive procene tržišne vrednosti), pri čemu otpлата plasmana zavisi od prodaje te imovine/kolateralu
8	Postoji dokaz materijalno značajnog smanjenja u procenjenim budućim tokovima gotovine.
9	Postoji zahtev dužnika za hitno finansiranje u materijalno značajnom iznosu (iznad 10% mesečnog prometa)
10	Tekući pokazatelj kapaciteta servisiranja duga je ispod 1.0 u dva uzastopna kvartala
11	Odsustva tržišta za opcije refinansiranja
12	Dužnik je u blokadi duže od 60 dana na dan procene
13	Nad dužnikom je pokrenut predstečajni postupak ili je u toku stečajni postupak nad bilo kojom strateški značajnom članicom ekonomske celine kojoj pripada dužnik
14	Dužnik je u postupku pripreme plana reorganizacije / poverioci su prihvatili predloženi plan reorganizacije / dužnik posluje po usvojenom planu reorganizacije
15	Dužnik je u postupku sporazumnog finansijskog restrukturiranja u skladu s relevantnim propisom
16	Dužnik je problematičan u skladu sa Odlukom o izveštavanju banaka
17	Ostalo

	Non-default indikator obezvređenja
1	Stečaj
2	Direktan otpis
3	Otpis uz prethodno kreiranu pojedinačnu ispravku vrednosti
4	Potraživanje proglašeno dospelim
5	Restrukturiranje
6	Prestanak obračunavanja kamate
7	Potraživanje prodato uz gubitak
8	Kašnjenje u izmirenju obaveza
9	Povučena dozvola za rad
10	Moratorijum na plaćanje dugova
11	Očekivan gubitak
12	Cross Default

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na pojedinačnoj osnovi

Procena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja, procenu sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa obezvređenja za svako pojedinačno potraživanje od dužnika koje je uključeno u procenu.

Procena verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu koja ulazi u individualni obračun i obračun iznosa verovatnog gubitka za te vanbilansne stavke.

Metod obračuna iznosa obezvređenja

Grupa primenjuje standardnu IAS 39 proceduru utvrđivanja iznosa obezvređenja:

+ iznos izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun

(= uključujući: glavnice, kamate, ostalo)

- sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine

diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (=procenjen nadoknadiivi iznos), odnosno trenutnoj efektivnoj kamatnoj stopi sadržanoj u ugovoru (IAS39. AG84 i A83) ili tržišna vrednost (u slučaju da se može odrediti na sekundarnom tržištu)

- fer vrednost kolaterala (ako ih ima, umanjeno za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala)

= iznos ispravke (pod uslovom da je >0)

Opšti principi projektovanja novčanih tokova

Bez obzira na to koji se scenario koristi pri utvrđivanju obezvređenja, pri projektovanju novčanih tokova poštuju se sledeći principi:

- Individualna procena novčanih tokova mora uključiti sve dostupne informacije u vezi analizirane transakcije/dužnika. Procena se zasniva na postojećim informacijama o dužniku kao i ekspertskom mišljenju i prethodnom iskustvu;
- Procena tokova može biti data na nivou dužnika kao i na nivou transakcije;
- Za dokumentovanje očekivanih novčanih tokova koji ne dolaze iz realizacije kolaterala (očekivani datumi naplate, iznosi, valute) mogu da se koriste planirani ili potpisani sporazumi o restrukturiranju u kojima je naveden novi otplatni plan;
- Svi tipovi kolaterala koji su u skladu sa politikama upravljanja kreditnim rizikom su prihvatljivi kao izvor budućih novčanih tokova. Očekivani datumi naplate, iznosi, valute za novčane tokove koji dolaze iz realizacije kolaterala moraju biti zasnovani na pouzdanim i dokumentovanim procenama vrednosti kolaterala i na razumnim pretpostavkama o vremenu naplate (u skladu sa sopstvenim iskustvom/dostupnim statističkim podacima);
- Potrebno je uključiti i direktne troškove naplate;
- Sve informacije i pretpostavke koje se koriste pri procenjivanju budućih novčanih tokova moraju biti dokumentovane i jasno obrazložene. Dokumenti koji se periodično dostavljaju od strane dužnika (npr. budžet, planovi prodaje i sl.) moraju biti provereni od strane nadležnih službi;
- Očekivani novčani tokovi moraju biti verodostojni u pogledu vremena naplate: u principu, najduži prihvatljivi period naplate jednak je roku ugovora. S druge strane, uobičajeni period u kojem projekcije imaju ekonomski smisao ne prelazi 5 godina. Stoga, ukoliko je krajnji rok dospeća plasmana preko 5 godina, prilive iz perioda nakon 5 godina treba uzeti u obzir samo u izuzetnim slučajevima, tamo gde mogu biti valjano dokumentovani. U principu, za plasmane kod kojih je krajnji rok dospeća duži od 5 godina, za period nakon 5 godina je potrebno utvrditi terminalnu vrednost.

Specifični aspekti uključivanja novčanih tokova iz različitih izvora u obračun iznosa obezvređenja

Pri obračunu ispravki vrednosti i rezervisanja, nadležni službe dužne su da se pridržavaju i sledećih pravila:

- Tokovi gotovine iz osnovnog operativnog poslovanja: mogu da se uzmu u obzir u slučaju da nadležna služba procenjuje da su ekonomske teškoće dužnika privremenog karaktera („going-concern“); iznosi koji potiču iz ove kategorije moraju pratiti otplatni plan dogovoren u procesu restrukturiranja/reprograma, sve dok se ono smatra izvodljivim;
- „Obećanje plaćanja“ („promise-to-pay“ ili PTP), odnosno gotovinski tokovi iz sporednih poslovnih aktivnosti i drugih neidentifikovanih izvora mogu da budu uključeni u obračun pod uslovom da:
 - o postoji pisana saglasnost dužnika vezano za iznose i rokove plaćanja;
 - o dok postoji pozitivno iskustvo u odnosima sa datim dužnikom vezano za PTP.
 - o Shodno tome, kada dužnik prekorači PTP za više od 30 dana, te tokove gotovine treba isključiti iz obračuna ispravki;
 - o tokovi gotovine od prodaje „non-core“ aktive i/ili ostale aktive, koja nije deo kolateral strukture za Grupu, mogu biti uključeni u obračun pod ograničenjima koja važe za PTP, s tim da nadležna služba mora dodatno obezbediti internu ili eksternu procenu te aktive, koja podrazumeva „on-site“ posetu i pribavljanje mišljenja službi nadležnih za upravljanje instrumentima obezbeđenja;
- Fer vrednost kolaterala: kolateral mora da se vrednuje po fer vrednosti umanjenoj za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala prema IFRS;
- Tokovi gotovine predviđeni u postupku stečaja se uključuju u obračun u skladu sa rokovima definisanim sudskim odlukama tj. odlukama donesenim od strane nadležnih organa;
- Ostali izvori mogu da se uključe u slučaju da su adekvatno dokumentovani (naplate iz polisa osiguranja, prihodi od tužbi i sl.).

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi

Grupa vrši grupnu procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sva potraživanja kod kojih obezvređenja ili gubici ne mogu biti direktno povezani sa tim potraživanjima, ali kod kojih se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Ovu procenu Grupa vrši za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju. Takođe, grupna procena se vrši za pojedinačno značajne dužnike sa utvrđenim gubitkom iznad visine kapitala koji nisu u default-u, ukoliko pri obračunu na individualnoj osnovi nije utvrđeno obezvređenje.

Grupa grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koji odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima. Grupisanje se vrši na bazi rejtinga dužnika („Customer Rating“). Rejting dužnika određuje se prema sistemu definisanom od strane RBI Grupe. U određivanju rejtinga u obzir se uzima niz kvantitativnih i kvalitativnih faktora (Industrijska grana, primenjenost računovodstvenih standarda pri sastavljanju finansijskih izveštaja, diversifikacija dobavljača i kupaca, tehnologija, uvozni/izvozni rizik, poslovno okruženje, tržišna pozicija, stepen konkurencije, trendovi u industrijskoj grani, zavisnost od ekonomskih ciklusa, rizici vezani za zaštitu okoline, devizni rizik, uticaj regulative, stručnost menadžmenta, fluktuacija, kvalitet interne kontrole i računovodstva, broj godina poslovanja, veličina kompanije, predviđanja, nedavna događanja i sl.) koji rejting čine pouzdanom osnovom za definisanje grupa plasmana homogenih sa aspekta kreditnog rizika.

Istorijske stope default-a („HDR“)

Za izvođenje istorijskih stopa defaulta koristi se sledeći algoritam:

Kreće se od strukture rejtinga dužnika na prethodni datum bilansa stanja. Time se obezbeđuje poštovanje zabrane prikazivanja obezvređenja pri inicijalnom priznavanju aktive (kao što se zahteva u MRS 39.AG92).

Dužnici koji još uvek nisu rejtingovani formiraju posebnu kategoriju.

Formira se tabela migracija u cilju poređenja strukture na prethodni bilans stanja s postojećom strukturom (obezbeđuje se informacija o početnom skupu, dužnicima koji su napustili skup, novim dužnicima, kolone za rejtinge po migraciji, broju dužnika na izveštajni datum itd.).

Na bazi posmatranih migracija se kreira tranziciona matrica za posmatrani period i određuju se stope migracije. Broj defaultiranih dužnika po rejting kategoriji na kraju perioda se deli sa brojem dužnika koji su postojali u početnom periodu (umanjeno za dužnike koji su izmirili sve obaveze), što odgovara stopi defaulta za posmatranu godinu.

Potrebno je vršiti ažuriranje izračunatih istorijskih stopa defaulta („historical default rates“ – HDR) najmanje jednom godišnje. Ovo ažuriranje se vrši u četvrtom kvartalu, ne pre septembra tekuće godine. Za izračunavanje HDR-ova u sledećim godinama treba koristiti isti izabrani mesec.

Najmanje tri godine posmatranja su potrebne da bi se izračunala prosečna stopa defaulta koja se koristi u obračunu. Ukoliko je na raspolaganju pet godina istorijskih podataka umesto trogodišnjih koriste se petogodišnji proseki. U skladu s ovim, HDR-ovi koji se trenutno koristi u okviru RBI grupe predstavljaju petogodišnji prosek.

Pri strukturiranju istorijskih podataka u tranzicionu matricu i pri izračunavanju stopa migracije dozvoljeno je uzeti u obzir samo one prelaze koji pokazuju direktne migracije u default.

Korekcija matematički izračunatih HDR-ova („smoothing“) se primenjuje samo u retkim slučajevima kada je moguće jasno argumentovati i dokazati u skladu sa MRS 39. AG 89 i MRS 39.BC124 da čisto matematički izvedeni HDR-ovi ne odražavaju trenutne uslove na tržištu.

Odeljenje za kontrolu rizika priprema predlog „smoothing“-a, ukoliko proceni da je neophodna, a ona se razmatra od strane Komisije za rešavanje problematičnih plasmana.

Ukoliko Grupa ne raspolaže dovoljno dugom istorijom da sama odredi HDR-ove ili je broj klijenata u pojedinim rejting kategorijama nedovoljan za postizanje prihvatljivog nivoa granularnosti, Grupa koristi HDR-ove definisane od strane RBI-a.

Stopa naplate

Stopa naplate na neobezbeđeni deo koja se primenjuje u obračunu grupne ispravke se određuje najmanje jednom godišnje, usaglašava sa nadležnim službama RBI Grupe i odobrava od strane Komisije za rešavanje problematičnih plasmana.

Period identifikacije gubitka („LIP“)

Period identifikacije gubitka je jedna godina.

Utvrđivanje obezvređenja – fizička lica

Utvrđivanje obezvređenja podrazumeva dva osnovna koraka:

- Utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza obezvređenja („loss event“);
- Utvrđivanje iznosa obezvređenja:
 - Na pojedinačnoj osnovi ukoliko je objektivni dokaz obezvređenja prisutan, odnosno
 - Na grupnoj osnovi u slučaju da objektivni dokaz obezvređenja nije moguće potvrditi na pojedinačnoj osnovi (ili nije utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi).

Indikatori postojanja objektivnih dokaza obezvređenja

Pod objektivnim dokazom obezvređenja podrazumevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izmiruje svoje obaveze prema Grupi.

U opštem slučaju, objektivni dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređena uključuje sledeće:

- Značajne finansijske teškoće dužnika (npr. gubitak posla);
- Kršenje odredbi ugovora, poput nepotpunog i/ili neredovnog izmirivanja obaveza u otplati kamate i/ili glavnice;
- Zajmodavac, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih za finansijske teškoće dužnika, odobrava dužniku materijalan ustupak koji inače ne bi odobrio.

Indikatori default-a

Indikatori defaulta prate se za sve dužnike sa kreditnom izloženošću.

	Indikatori obezvređenja
1	Materijalno značajna docnja preko 90 dana
2	Postoji dokaz za učinjenu prevaru – svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
3	U slučaju smrti klijenta svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
4	Dužnik je u postupku restrukturiranja kod kojeg su novi novčani tokovi manji za minimum 2,5% od prvobitno ugovorenih kao i kada se restrukturiranje radi za plasmane koji imaju materijalno značajnu docnju preko 60 dana („distressed restructuring“)
5	Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje)
6	U slučaju da klijent ostane bez posla svi aktivni računi će biti prebačeni u „default“ bez obzira na prag materijalnosti
7	„Cross default“ – kada plasman koji je u default-u povlači za sobom i ostale plasmane iz iste grupe proizvoda – npr. ako klijent ima dva gotovinska kredita i po jednom kreditu se ispune uslovi za default (npr. materijalno značajna docnja preko 90 dana) to će za posledicu imati da se i drugi plasman prebaci u default
8	Ostalo

Procena obezvređenja pri individualnoj proceni

Grupa primenjuje standardnu IAS 39 proceduru utvrđivanja iznosa obezvređenja:

+ iznos izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun

(= uključujući: glavnice, kamate, ostalo)

- sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine

diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (=procenjen nadoknadiivi iznos), odnosno trenutnoj efektivnoj kamatnoj stopi sadržanoj u ugovoru (MRS39. AG84 i A83) ili tržišna vrednost (u slučaju da se može odrediti na sekundarnom tržištu)

- fer vrednost kolaterala (ako ih ima, umanjeno za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala)

= iznos ispravke (pod uslovom da je >0)

Procena obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi

Grupa vrši grupnu procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sva potraživanja kod kojih obezvređenja ili gubici ne mogu biti direktno povezani sa tim potraživanjima, ali kod kojih se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Ovu procenu Grupa vrši za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju. Takođe, grupna procena se vrši za pojedinačno značajne dužnike sa utvrđenim gubitkom iznad visine kapitala koji nisu u default-u, ukoliko pri obračunu na individualnoj osnovi nije utvrđeno obezvređenje.

Grupa grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koji odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima.

Da bi se dobila najbolja procena budućih gubitaka portfolio mora da bude podeljen u grupe sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Minimalni uslovi za segmentaciju za pravljenje određenog modela su:

- Vrsta klijenata (fizička lica i mikro klijenti);
- Tip proizvoda.

Grupna procena obezvređenja predstavlja proizvod stvarnog stanja kredita i izračunate stope verovatnoće gubitka koja se računa za svaku korpu kašnjenja.

Za obračun grupne procene obezvređenja koriste se dva metodološka pristupa u okviru Grupe u segmentu kreditiranja stanovništva i malih preduzeća i preduzetnika (dve metodologije):

- „*Delinquency Bucket Based*“ metodologija (kretanje računa u okviru korpa kašnjenja na osnovu čega se formiraju tranzicione matrice koje se dalje koriste za obračun grupne procene obezvređenja)
- „*Internal Rating Based*“ metodologija (metodologiju koja se razvija na osnovu default baze, risk parametara i rejtinga klijenata).

Podaci o bruto i neto izloženosti bilansnih i vanbilansnih potraživanja kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	49.444.938	691.418	4.027.322	69.820	54.233.498	2.652.440	669.517	50.911.541	14.681.913	948.606
Stambeni krediti	23.523.149	62.908	2.315.856	-	25.901.913	1.384.332	169.143	24.348.438	14.628.784	937.788
Potrošački i gotovinski krediti	19.773.135	174.024	1.306.295	18.114	21.271.568	901.514	400.897	19.969.157	45.543	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	6.136.867	446.835	390.796	51.706	7.026.204	352.219	99.469	6.574.516	7.582	88
Ostala potraživanja	11.787	7.651	14.375	-	33.813	14.375	8	19.430	4	-
Potraživanja od privrede	89.924.705	387.774	12.106.667	1.346	102.420.492	9.034.167	358.166	93.028.159	25.255.224	2.060.714
Velika preduzeća	58.060.817	128.712	11.276.677	-	69.466.206	8.253.671	291.853	60.920.682	21.841.056	1.903.328
Mala i srednja preduzeća	9.178.897	157.848	519.946	-	9.856.691	500.858	39.300	9.316.533	3.173.774	67.017
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.507.905	62.960	310.044	1.346	2.882.255	279.638	25.562	2.577.055	238.824	90.369
Finansijske institucije	20.177.086	38.254	-	-	20.215.340	0	1.451	20.213.889	1.570	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	41.302.058	49.986	192.431	-	41.544.475	64.609	32.219	41.447.647	-	-
Leasing	6.987.976	246.798	858.422	704	8.093.900	779.500	27.375	7.287.025	4.693.621	53.922
leasing - potraživanja od stanovništva	167.812	8.143	11.856	-	187.811	5.790	201	181.820	156.886	6.696
leasing - potraživanja od privrede	6.820.164	238.655	846.566	704	7.906.089	773.710	27.174	7.105.205	4.536.735	47.226
Ukupna izloženost	187.659.677	1.375.976	17.184.842	71.870	206.292.365	12.530.716	1.087.277	192.674.372	44.630.758	3.063.242
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	180.605.029	1.123.064	169.522	626	181.898.241	68.482	1.032.002	180.797.757	39.935.181	19.651
od čega: restrukturirana	4.582.444	18.880	109.069	-	4.710.393	31.076	51.768	4.627.549	3.231.530	19.651
Problematična potraživanja	66.672	6.114	16.156.898	70.540	16.300.224	11.682.734	27.900	4.589.590	1.956	2.989.669
od čega: restrukturirana	44.181	576	10.484.880	6.882	10.536.519	7.209.609	1.993	3.324.917	1.956	2.173.844
Leasing	6.987.976	246.798	858.422	704	8.093.900	779.500	27.375	7.287.025	4.693.621	53.922
Neproblematična potraživanja	6.987.976	246.798	51.167	-	7.285.941	-	27.229	7.258.712	4.693.621	38.268
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	807.255	704	807.959	779.500	146	28.313	-	15.654
od čega: restrukturirana	-	-	202.145	-	202.145	186.962	-	15.183	-	-
Ukupna izloženost	187.659.677	1.375.976	17.184.842	71.870	206.292.365	12.530.716	1.087.277	192.674.372	44.630.758	3.063.242

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	8.783.948	-	39.670	19.905	8.843.523	23.099	19.676	8.800.748	33.350	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	2.150	-	-	2.150	753	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	32	-	-	32	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.770.323	-	39.670	19.905	8.829.898	23.099	19.674	8.787.125	21.404	55
Ostala potraživanja	11.443	-	-	-	11.443	-	2	11.441	11.193	-
Potraživanja od privrede	94.681.837	-	373.677	-	95.055.514	186.180	122.310	94.747.024	11.974.226	8.720
Velika preduzeća	84.199.763	-	372.462	-	84.572.225	186.120	114.850	84.271.255	8.556.107	8.720
Mala i srednja preduzeća	4.846.306	-	1.096	-	4.847.402	-	5.285	4.842.117	404.845	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.259.056	-	119	-	1.259.175	60	905	1.258.210	71.713	-
Finansijske institucije	4.376.712	-	-	-	4.376.712	-	1.270	4.375.442	2.941.561	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	-	-	-	1.796.244	-	1.092	1.795.152	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	105.190.937	-	1.391	-	105.192.328	760	138.851	105.052.717	12.007.576	-
od čega: restrukturirana	6.742	-	-	-	6.742	-	-	6.742	-	-
Problematična potraživanja	71.092	-	411.956	19.905	502.953	208.519	4.227	290.207	-	8.775
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	47.161.155	666.407	2.422.487	1.228.829	51.478.878	2.218.779	380.673	48.879.426	15.194.353	418.139
Stambeni krediti	23.588.065	70.266	1.222.217	769.325	25.649.873	1.068.770	83.808	24.497.295	15.050.482	406.520
Potrošački i gotovinski krediti	17.510.466	194.156	944.410	383.072	19.032.104	894.170	188.147	17.949.787	139.783	11.619
Transakcioni i kreditne kartice	6.050.314	399.314	241.715	76.418	6.767.761	241.694	108.707	6.417.360	4.085	-
Ostala potraživanja	12.310	2.671	14.145	14	29.140	14.145	11	14.984	3	-
Potraživanja od privrede	89.974.949	394.186	15.751.682	3.112	106.123.929	10.580.491	466.877	95.076.561	18.620.435	3.435.718
Velika preduzeća	52.471.140	196.030	14.426.102	0	67.093.272	9.276.354	402.064	57.414.854	15.560.604	3.393.750
Mala i srednja preduzeća	8.413.523	122.841	1.013.910	0	9.550.274	1.012.821	42.800	8.494.653	2.850.816	21.614
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.610.455	46.227	311.670	3.112	1.971.464	291.316	19.730	1.660.418	209.015	20.354
Finansijske institucije	27.479.831	29.088	-	-	27.508.919	-	2.283	27.506.636	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.096.684	-	378.829	-	32.475.513	82.086	295.194	32.098.233	2	-
Ukupna izloženost	169.232.788	1.060.593	18.552.998	1.231.941	190.078.320	12.881.356	1.142.744	176.054.220	33.814.790	3.853.857
Prema kategorijama										
Neproblematična potraživanja	168.569.959	1.036.273	154.673	7.590	169.768.495	16.209	909.559	168.842.727	33.599.923	6.173
od čega: restrukturirana	6.435.875	25.287	70.791	5.807	6.537.760	2.510	80.946	6.454.304	3.119.727	4.277
Problematična potraživanja	662.829	24.320	18.398.325	1.224.351	20.309.825	12.865.147	233.185	7.211.493	214.867	3.847.684
od čega: restrukturirana	189.020	2.361	11.730.928	192.109	12.114.418	6.790.168	25.955	5.298.295	54.038	3.229.436
Ukupna izloženost	169.232.788	1.060.593	18.552.998	1.231.941	190.078.320	12.881.356	1.142.744	176.054.220	33.814.790	3.853.857

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	8.155.573	-	17.965	23.294	8.196.832	8.979	23.728	8.164.125	14.306	-
Stambeni krediti	791	-	-	-	791	-	-	791	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	109	-	-	109	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.153.396	-	17.965	23.294	8.194.655	8.979	23.728	8.161.948	13.029	-
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	1.277	-	-	1.277	1.277	-
Potraživanja od privrede	86.194.877	-	188.409	-	86.383.286	516	190.590	86.192.180	3.980.482	11.769
Velika preduzeća	76.882.455	-	186.649	-	77.069.104	6	184.471	76.884.627	3.530.611	11.769
Mala i srednja preduzeća	4.406.161	-	1.636	-	4.407.797	448	4.484	4.402.865	341.172	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	960.854	-	124	-	960.978	62	814	960.102	96.548	-
Finansijske institucije	3.945.407	-	-	-	3.945.407	-	821	3.944.586	12.151	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	-	-	-	1.077.183	-	6.659	1.070.524	-	-
Ukupna izloženost	95.427.633	-	206.374	23.294	95.657.301	9.495	220.977	95.426.829	3.994.788	11.769
Prema kategorijama										
Neproblematična potraživanja	95.304.997	-	149	2.111	95.307.257	75	216.258	95.090.924	3.994.789	-
od čega: restrukturirana	9.824	-	-	-	9.824	-	-	9.824	-	-
Problematična potraživanja	122.636	-	206.225	21.183	350.044	9.420	4.719	335.905	-	11.769
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	95.427.633	-	206.374	23.294	95.657.301	9.495	220.977	95.426.829	3.994.789	11.769

Podaci o promenama obezvređenih bilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
			od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi				
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2-4+6+7)	9
Potraživanja od stanovništva	3.651.316	1.489.583	1.428.781	122.323	34.311	49.648	(971.082)	4.097.142	1.419.712
Stambeni krediti	1.991.542	706.782	706.782	50.815	10.440	44.269	(375.922)	2.315.856	931.524
Potrošački i gotovinski krediti	1.327.482	555.000	542.011	39.258	437	791	(519.606)	1.324.409	418.171
Transakcioni i kreditne kartice	318.133	227.631	179.818	11.242	3.349	1.704	(93.724)	442.502	70.017
Ostala potraživanja	14.159	170	170	21.008	20.085	2.884	18.170	14.375	0
Potraživanja od privrede	15.754.794	786.540	785.211	137.649	137.621	330.373	(4.626.045)	12.108.013	3.073.319
Velika preduzeća	14.426.102	607.792	607.792	83.278	83.278	280.117	(3.954.056)	11.276.677	3.023.007
Mala i srednja preduzeća	1.013.910	103.896	103.896	46.762	46.762	28.163	(579.261)	519.946	19.088
Mikro preduzeća i preduzetnici	314.782	74.852	73.523	7.609	7.581	-3.286	(67.349)	311.390	31.224
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	25.379	(25.379)	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	378.829	-	-	-	-	53.881	(240.279)	192.431	127.822
Leasing	911.856	444.035	444.035	435.507	435.507	-	(61.258)	859.126	79.480
leasing - potraživanja od stanovništva	9.755	6.295	6.295	3.288	3.288	-	(906)	11.856	6.065
leasing - potraživanja od privrede	902.101	437.740	437.740	432.219	432.219	-	(60.352)	847.270	73.415
Ukupna potraživanja	20.696.795	2.720.158	2.658.027	695.479	607.439	433.902	(5.898.664)	17.256.712	4.700.333

Podaci o promenama obezvređenih vanbilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Uticao kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na k kraju perioda
			od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi				
	1	2	3	4	5	6	7	8 (1+2+4+6+7)	9
Potraživanja od stanovništva	41.259	47.873	28.406	(18.855)	(6.816)	-	(10.702)	59.575	32.623
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	41.259	47.873	28.406	(18.855)	(6.816)	-	(10.702)	59.575	32.623
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	188.409	212.336	212.336	(29.718)	(29.718)	-	2.650	373.677	187.495
Velika preduzeća	186.649	211.593	211.593	(28.435)	(28.435)	-	2.655	372.462	186.339
Mala i srednja preduzeća	1.636	743	743	(1.283)	(1.283)	-	-	1.096	1.096
Mikro preduzeća i preduzetnici	124	-	-	-	-	-	(5)	119	60
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	229.668	260.209	240.742	(48.573)	(36.534)	-	(8.052)	433.252	220.118

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih bilansnih i vanbilansnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja je prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	36.117.427	10.705.823	3.397.007	4.013.241	14.701.564	928.955
Stambeni krediti	16.834.240	4.640.593	2.227.522	2.199.558	14.648.435	918.137
Potrošački i gotovinski krediti	13.490.093	5.421.215	1.003.798	1.356.462	45.543	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	5.763.602	643.916	162.760	455.926	7.582	88
Ostala potraživanja	29.492	99	2.927	1.295	4	-
Potraživanja od privrede	36.947.137	51.978.980	1.399.823	12.094.552	25.253.268	2.062.670
Velika preduzeća	9.818.610	47.473.232	897.671	11.276.690	21.841.056	1.903.328
Mala i srednja preduzeća	5.389.052	3.458.442	489.252	519.946	3.173.774	67.017
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.539.039	34.041	11.260	297.916	236.868	92.325
Finansijske institucije	19.200.436	1.013.265	1.640	-	1.570	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	9.259.922	32.091.071	1.051	192.431	-	-
Leasing	1.217.456	5.750.383	318.102	807.959	4.731.889	15.654
leasing - potraživanja od stanovništva	176.837	5.184	-	5.790	162.450	1.132
leasing - potraživanja od privrede	1.040.619	5.745.199	318.102	802.169	4.569.439	14.522
Ukupna potraživanja	83.541.942	100.526.257	5.115.983	17.108.183	44.686.721	3.007.279

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	8.449.055	275.729	51.560	67.179	33.350	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	753	-
Petrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.435.460	275.729	51.530	67.179	21.404	55
Ostala potraživanja	11.413	-	30	-	11.193	-
Potraživanja od privrede	39.826.617	52.510.634	2.282.489	435.774	11.974.226	8.720
Velika preduzeća	32.462.035	49.559.590	2.142.630	407.968	8.556.107	8.720
Mala i srednja preduzeća	3.123.208	1.569.591	126.997	27.608	404.845	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.244.098	2.017	12.862	198	71.713	-
Finansijske institucije	2.997.276	1.379.436	-	-	2.941.561	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	124.241	1.671.830	173	-	-	-
Ukupna potraživanja	48.399.913	54.458.193	2.334.222	502.953	12.007.576	8.775

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	44.662.884	2.517.829	133.338	4.164.827	14.988.482	624.010
Stambeni krediti	21.783.663	1.456.809	94.041	2.315.360	14.855.123	601.879
Potrošački i gotovinski krediti	16.700.204	804.988	17.532	1.509.380	129.271	22.131
Transakcioni i kreditne kartice	6.158.117	253.013	18.060	338.571	4.085	-
Ostala potraživanja	20.900	3.019	3.705	1.516	3	-
Potraživanja od privrede	38.488.222	49.848.828	2.020.782	15.766.097	18.617.612	3.438.541
Velika preduzeća	9.466.879	41.997.472	1.202.815	14.426.106	15.560.604	3.393.751
Mala i srednja preduzeća	3.278.193	4.447.249	810.921	1.013.911	2.850.816	21.614
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.616.448	27.627	1.309	326.080	206.192	23.176
Finansijske institucije	24.126.702	3.376.480	5.737	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	9.349.946	22.736.139	10.527	378.901	2	-
Ukupna potraživanja	92.501.052	75.102.796	2.164.647	20.309.825	33.606.096	4.062.551

*Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.*

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	8.044.409	84.509	11.386	56.528	14.306	-
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.042.232	84.509	11.386	56.528	13.029	-
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	1.277	-
Potraživanja od privrede	39.902.296	42.893.129	3.294.345	293.516	3.980.482	11.769
Velika preduzeća	34.184.078	39.577.714	3.016.208	291.101	3.530.611	11.769
Mala i srednja preduzeća	2.286.696	1.842.699	276.519	1.885	341.172	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	955.969	2.862	1.618	530	96.548	-
Finansijske institucije	2.475.553	1.469.854	-	-	12.151	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	840.798	224.222	12.163	-	-	-
Ukupna potraživanja	48.787.503	43.201.860	3.317.894	350.044	3.994.788	11.769

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	31.243.658	17.010.055	1.347.846	534.797	-	122.631	712.634	1.170.221	499.376	1.592.280	50.136.356	4.097.142	54.233.498
Stambeni krediti	14.118.614	8.445.543	692.745	329.155	-	65.162	510.370	794.479	204.331	741.514	23.586.057	2.315.856	25.901.913
Potrošački i gotovinski krediti	12.391.335	6.922.088	483.932	149.804	-	36.548	183.613	289.546	196.538	618.164	19.947.159	1.324.409	21.271.568
Transakcioni i kreditne kartice	4.714.278	1.642.424	171.164	55.836	-	6.623	18.651	86.196	98.499	232.533	6.583.702	442.502	7.026.204
Ostala potraživanja	19.431	-	5	2	-	14.298	-	-	8	69	19.438	14.375	33.813
Potraživanja od privrede	88.777.806	1.488.640	10.146	34.587	1.300	4.687.526	302.023	74.185	35.921	7.008.358	90.312.479	12.108.013	102.420.492
Velika preduzeća	57.647.715	541.814	0	0	0	4.640.566	250.262	30.547	0	6.355.302	58.189.529	11.276.677	69.466.206
Mala i srednja preduzeća	9.262.780	51.880	0	22.085	0	29.188	50.406	20.743	3.861	415.748	9.336.745	519.946	9.856.691
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.652.064	894.946	10.053	12.502	1.300	17.772	1.355	22.895	32.060	237.308	2.570.865	311.390	2.882.255
Finansijske institucije	20.215.247	-	93	-	-	-	-	-	-	-	20.215.340	-	20.215.340
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	41.352.044	-	-	-	-	192431	-	-	-	-	41.352.044	192.431	41.544.475
Leasing	6.987.976	97.230	143.996	5.572	-	186.102	15.427	7.530	78.177	571.890	7.234.774	859.126	8.093.900
leasing - potraživanja od stanovništva	167.812	4.648	2.116	1.380	-	3.821	2.508	-	-	5.526	175.956	11.855	187.811
leasing - potraživanja od privrede	6.820.164	92.582	141.880	4.192	-	182.281	12.919	7.530	78.177	566.364	7.058.818	847.271	7.906.089
Ukupna izloženost	168.361.484	18.595.925	1.501.988	574.956	1.300	5.188.690	1.030.084	1.251.936	613.474	9.172.528	189.035.653	17.256.712	206.292.365
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	161.354.804	18.467.894	1.347.980	556.119	1.296	77.639	82.768	796	155	8.790	181.728.093	170.148	181.898.241
od čega: restrukturirana	3.055.614	1.245.993	215.399	84.212	105	49.612	59.458	-	-	-	4.601.323	109.070	4.710.393
Problematična potraživanja	18.704	30.801	10.012	13.265	4	4.924.949	931.889	1.243.610	535.142	8.591.848	72.786	16.227.438	16.300.224
od čega: restrukturirana	11.036	23.745	5.589	4.388	-	4.640.732	435.006	238.856	61.043	5.116.124	44.758	10.491.761	10.536.519
Leasing	6.987.976	97.230	143.996	5.572	-	186.102	15.427	7.530	78.177	571.890	7.234.774	859.126	8.093.900
Neproblematična potraživanja	6.987.976	97.230	143.996	5.572	-	36.692	14.475	-	-	-	7.234.774	51.167	7.285.941
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	149.410	952	7.530	78.177	571.890	-	807.959	807.959
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	94.445	-	-	-	29.523	-	123.968	123.968
Ukupna izloženost	168.361.484	18.595.925	1.501.988	574.956	1.300	5.188.690	1.030.084	1.251.936	613.474	9.172.528	189.035.653	17.256.712	206.292.365

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	7.931.039	752.652	78.213	22.044	-	24.299	8.334	26.942	-	-	8.783.948	59.575	8.843.523
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.150	-	2.150
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	32
Transakcioni i kreditne kartice	7.917.414	752.652	78.213	22.044	-	24.299	8.334	26.942	-	-	8.770.323	59.575	8.829.898
Ostala potraživanja	11.443	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.443	-	11.443
Potraživanja od privrede	94.472.598	166.320	6.068	469	36.382	210.861	743	3.559	-	158.514	94.681.837	373.677	95.055.514
Velika preduzeća	84.038.533	125.723	-	-	35.507	210.860	-	3.559	-	158.043	84.199.763	372.462	84.572.225
Mala i srednja preduzeća	4.829.151	17.155	-	-	-	1	743	-	-	352	4.846.306	1.096	4.847.402
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.230.799	23.442	3.471	469	875	-	-	-	-	119	1.259.056	119	1.259.175
Finansijske institucije	4.374.115	-	2.597	-	-	-	-	-	-	-	4.376.712	-	4.376.712
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.796.244	-	1.796.244
Ukupna izloženost	104.199.881	918.972	84.281	22.513	36.382	235.160	9.077	30.501	-	158.514	105.262.029	433.252	105.695.281
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	104.169.589	918.147	82.412	19.914	875	1.238	153	-	-	-	105.190.937	1.391	105.192.328
Od čega: restrukturirana	6.742	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.742	-	6.742
Problematična potraživanja	30.292	825	1.869	2.599	35.507	233.922	8.924	30.501	-	158.514	71.092	431.861	502.953
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	104.199.881	918.972	84.281	22.513	36.382	235.160	9.077	30.501	-	158.514	105.262.029	433.252	105.695.281

Napomene uz uz konsolidovane finansijske izveštaje
za godinu koja se završava na dan 31.12.2016.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvredena potraživanja					Obezvredena potraživanja					Ukupno neobezvredena potraživanja	Ukupno obezvredena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	28.273.373	16.734.198	1.850.458	969.533	-	95.548	254.185	1.326.688	514.944	1.459.951	47.827.562	3.651.316	51.478.878
Stambeni krediti	13.110.094	8.853.933	1.067.736	626.568	-	48.658	188.863	846.491	178.886	728.644	23.658.331	1.991.542	25.649.873
Potrošački i gotovinski krediti	10.703.296	6.092.694	627.457	281.175	-	29.641	61.571	401.708	233.209	601.353	17.704.622	1.327.482	19.032.104
Transakcioni i kreditne kartice	4.445.010	1.787.571	155.262	61.785	-	3.150	3.751	78.475	102.835	129.922	6.449.628	318.133	6.767.761
Ostala potraživanja	14.973	0	3	5	-	14.099	0	14	14	32	14.981	14.159	29.140
Potraživanja od privrede	88.954.899	1.371.102	28.294	10.771	4.069	5.486.592	176.752	95.730	3.939.527	6.056.193	90.369.135	15.754.794	106.123.929
Velika preduzeća	52.223.433	443.737	-	-	-	5.351.666	155.289	48	3.857.884	5.061.215	52.667.170	14.426.102	67.093.272
Mala i srednja preduzeća	8.324.339	198.473	7.727	5.825	0	125.423	18.038	85.989	63.106	721.354	8.536.364	1.013.910	9.550.274
Mikro preduzeća i preduzetnici	898.208	728.892	20.567	4.946	4.069	9.503	3.425	9.693	18.537	273.624	1.656.682	314.782	1.971.464
Finansijske institucije	27.508.919	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.508.919	-	27.508.919
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.096.684	-	-	-	-	378.829	-	-	-	-	32.096.684	378.829	32.475.513
Ukupna izloženost	149.324.956	18.105.300	1.878.752	980.304	4.069	5.960.969	430.937	1.422.418	4.454.471	7.516.144	170.293.381	19.784.939	190.078.320
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	149.286.522	17.966.282	1.722.384	629.756	1.288	70.968	83.686	7.590	4	15	169.606.232	162.263	169.768.495
od čega: restrukturirana	4.724.061	1.447.496	186.479	103.126	-	13.425	57.366	5.807	-	-	6.461.162	76.598	6.537.760
Problematična potraživanja	38.434	139.018	156.368	350.548	2.781	5.890.001	347.251	1.414.828	4.454.467	7.516.129	687.149	19.622.676	20.309.825
od čega: restrukturirana	15.703	77.445	40.111	56.978	1.144	5.297.797	236.081	196.823	3.455.075	2.737.261	191.381	11.923.037	12.114.418
Ukupna izloženost	149.324.956	18.105.300	1.878.752	980.304	4.069	5.960.969	430.937	1.422.418	4.454.471	7.516.144	170.293.381	19.784.939	190.078.320

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2015.	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					Ukupno neobezvređena potraživanja	Ukupno obezvređena potraživanja	Ukupno potraživanja
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana			
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva	7.348.867	728.106	58.269	20.331	-	14.232	2.849	24.178	-	-	8.155.573	41.259	8.196.832
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	-	-	-	-	-	791	-	791
Potrošački i gotovinski kredit	109	-	-	-	-	-	-	-	-	-	109	-	109
Transakcioni i kreditne kartice	7.346.690	728.106	58.269	20.331	-	14.232	2.849	24.178	-	-	8.153.396	41.259	8.194.655
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.277	-	1.277
Potraživanja od privrede	85.682.592	502.720	7.271	947	1.347	7.057	143	63	181.141	5	86.194.877	188.409	86.383.286
Velika preduzeća	76.510.573	371.606	-	-	276	6.609	-	1	180.034	5	76.882.455	186.649	77.069.104
Mala i srednja preduzeća	4.349.239	53.866	2.806	1	249	448	143	62	983	-	4.406.161	1.636	4.407.797
Mikro preduzeća i preduzetnici	879.562	77.248	2.276	946	822	-	-	-	124	-	960.854	124	960.978
Finansijske institucije	3.943.218	-	2.189	-	-	-	-	-	-	-	3.945.407	-	3.945.407
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.077.183	-	1.077.183
Ukupna izloženost	94.108.642	1.230.826	65.540	21.278	1.347	21.289	2.992	24.241	181.141	5	95.427.633	229.668	95.657.301
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja	93.993.181	1.229.148	63.297	18.549	822	144	5	2.111	-	-	95.304.997	2.260	95.307.257
od čega: restrukturirana	-	9.824	-	-	-	-	-	-	-	-	9.824	-	9.824
Problematična potraživanja	115.461	1.678	2.243	2.729	525	21.145	2.987	22.130	181.141	5	122.636	227.408	350.044
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	94.108.642	1.230.826	65.540	21.278	1.347	21.289	2.992	24.241	181.141	5	95.427.633	229.668	95.657.301

Sve investicione hartije od vrednosti se nalaze u grupi plasmana koja nisu u kašnjenju i nisu obezvređena, a po osnovu ovih ulaganja nije formirana ispravka vrednosti.

Restrukturiranje

Grupa nema restrukturiranih kredita i potraživanja od banaka, niti restrukturirana ulaganja u investicione hartije od vrednosti.

Restrukturiranje dužnika pravnog lica se inicira/sprovodi ukoliko Grupa proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera tj. ukoliko proceni da bi se izmenom uslova finansiranja obezbedilo dugoročno održivo poslovanje dužnika. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Aktivnosti koje se preduzimaju osmišljavaju se na način da osiguraju opstanak preduzeća i ne ugroze likvidnost dužnika (eventualno smanjenje izloženosti mora da bude pažljivo isplanirano i primenjeno samo ukoliko ne ugrožava poslovni plan);
- Pri kreiranju plana finansijskog restrukturiranja fokus je na stabilizaciji neposrednih gotovinskih tokova i poboljšanju pokazatelja bilansa stanja (poput korišćenja neposlovne imovine, povećanja kapitala, restrukturiranja obaveza uključujući inter kompanijske kredite i van-bilansne pozicije), sa srednjoročnim i dugoročnim ciljem ostvarivanja poboljšanog nivoa i održive EBITDA tj. poboljšanja otplatnog kapaciteta i povećanja vrednosti preduzeća;
- U složenim slučajevima, uključuju se spoljni savetnici kako bi se obradio što širi aspekt procesa restrukturiranja: pravna pitanja, poreski i operativni preporuke i/ili supervizije, osmišljavanje i implementacija reorganizacije/šeme restrukturiranja);
- Obezbeđuje se saradnja sa drugim finansijerima sa ciljem održavanja preduzeća dužnika u "životu" i prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća: oblik i nivo saradnje mora biti razmatran od slučaja do slučaja (sprovođenje refinansiranja kroz organizovanje sindikata, objedinjavanje kolaterala, sagledavanje koje su banke voljne da pomognu proces restrukturiranja a koje ne, određivanje vođe u procesu ili osnivanje odbora za rukovođenje, smanjenje broja uključenih kreditora, itd.);
- Ukoliko dužnik pokaže spremnost, potražiti novog investitora (uz saglasnost/u saradnji /zajedno sa dužnikom);
- Zahteva se i podržava reorganizacija preduzeća dužnika, operativna i poslovno strateška poboljšanja (promena rukovodstva i strateških koncepata, modifikacija procesa i organizacionih struktura, (re)fokusiranje na osnovni posao, smanjenje operativnih troškova, pravljenje prioriteta u investiranju i/ili smanjenje nivoa troškova vezanih za investicije, itd).

U procesu **restrukturiranja dužnika pravnih lica**, Grupa primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti kreditora. Navodimo neke od mera restrukturiranja koja Grupa primenjuje (spisak nije sveobuhvatan, s obzirom da su slučajevi restrukturiranja pravnih lica specifični i uvek zahtevaju individualni pristup):

- Modifikacija proizvoda kroz: (i) refinansiranje izloženosti prema klijentu kroz odobravanje drugačijeg proizvoda koji je ili prilagođeniji načinu poslovanja dužnika ili je prihvatljiviji banci s aspekta rizika (npr. faktoring, lizing), (ii) zahtevati plaćanje unapred, (iii) promenu iznosa rata ili rokova njihovog dospeća (iv) promena kamatne stope itd.
- "Pojačavanje" ugovornih uslova: prilagođavanje ugovornih odredbi sa ciljem da: (i) se ojača pozicija Grupe (ii) uspostavi sistem finansijske discipline (iii) pomogne izvršenje plana restrukturiranja, obezbedi dodatnu obavezu vlasnika preduzeća dužnika, itd.;
- Stupanje u kontakt sa drugim poveriocima i ukoliko je potrebno organizovanje odbora poverilaca (ovaj korak mora biti pažljivo razmotren i u skladu sa direktnih ugovornim okvirom zaključenim sa dužnikom kao i ciljem koji treba da bude ostvaren kroz preduzimanje ovakvih radnji);
- Usmeravanje gotovinskih tokova dužnika preko Grupe koji obuhvataju i tokove vezane za postojeće zaloge na potraživanjima dužnika kao i njihovo ažuriranje ukoliko je potrebno;
- Uključivanje novih zainteresovanih strana (investitora, dobavljača i kupaca) itd.

Upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom zahteva visoku proaktivnost i striktno praćenje implementacije definisane strategije u cilju sprečavanja gubitaka za Grupu i omogućavanja maksimalnog povraćaja postojeće izloženosti prema dužniku. S tim u vezi, obezbeđuje se interni (između više odeljenja i sektora unutar Grupe) i eksterni (između Grupe i klijenta, Grupe i drugih kreditora itd.) protok informacija kako bi Grupa raspolagala sa ažurnim informacijama na osnovu kojih se donose odluke vezano za sprovođenje definisane strategije restrukturiranja i odnosa sa dužnikom. Postoji jasan lanac nadležnosti unutar nadležnog Sektora za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom u kome svaki dužnik ima osobu koja je nadležna za svakodnevno praćenje i kontakt kao i njoj nadređenih instanci koje su odgovorne za odobrenje/korekciju predloženih koraka u procesu restrukturiranja.

Svaki aspekt međusobnih odnosa Grupe i dužnika se definiše kroz potpisivanje neophodne pravne dokumentacije (koju pre potpisivanja kontroliše pravna služba Grupe) čime se obezbeđuje transparentnost dogovorenog ali i uspostavljaju obaveze obe strane. Pravna služba je i nakon sprovođenja ugovorene strategije nadležna za sva pravna pitanja i postupke koji mogu proisteći iz odnosa Grupe i dužnika.

Kontrola ugovorenih i sprovedenih mera restrukturiranja se vrši kroz definisanje kontrolnih tačaka implementacije i postavljanje odgovarajućih mehanizama kontrole ispunjenja definisanih uslova a parametri stabilne kontrolne aktivnosti su definisani od slučaja do slučaja (uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog slučaja odnosno predmeta restrukturiranja) i mogu uključivati ali i ne treba da su ograničeni na:

- Izradu review aplikacija (minimalno jednom u šest meseci) u kojima se organima odlučivanja predstavlja uspešnost sprovođenja definisane strategije (redovnost izmirenja obaveza prema Grupi, poštovanje dogovorene i ugovorene strategije, postojanost u poslovanju dužnika, itd) i predlažu korektivne mere (ukoliko situacija to nalaže);
- Redovno praćenje prometa preko računa klijenta otvorenog kod Grupe (prilivi i odlivi, realan obim u poređenju sa očekivanjima i ugovorenim procentom prometa preko Grupe, praćenje priliva vezanih za zaloge na potraživanjima i/ili asignacije ukoliko iste predstavljaju deo instrumenata obezbeđenja); brzu reakciju u slučaju nestandardnih/neuobičajenih transakcija (ili njihovog odsustva) itd.;
- Praćenje dužnikovih poslovnih aktivnosti (kao i članica grupe povezanih lica kojoj on pripada) / ostvarenja – bilo na osnovu redovnih podataka dostavljenih od strane dužnika i/ili izveštaja koje će dostaviti lice koje je dužnik ovlastio i/ili iz izveštaja eksternom supervizora (ukoliko je angažovan);
- Fizički obilazak dužnika u zavisnosti od potrebe, složenosti dužnikovog načina poslovanja i definisane strategije restrukturiranja;
- Redovno praćenje i ažuriranje vrednosti instrumenata obezbeđenja;
- Redovno praćenje javnih registra kao i javno dostupnih informacija kako bi se moglo brzo reagovati u slučaju neuobičajenih dešavanja;
- Praćenje i brzo reagovanje na eventualne blokade računa klijenta (o čemu Grupa istovremeno obaveštava NBS);
- Praćenje ispunjenja bilo kog drugog ugovornog uslova i odredbe a u skladu sa definisanim rokovima.

Kao deo RBI grupe, Grupa je u obavezi da pored regulative propisane od strane Narodne banke Srbije poštuje i regulativu nadležnih organa Evropske Unije, među kojima i Evropskog nadzornog tela za bankarstvo. Jedna od regulativa koja je od velike važnosti za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom jeste i direktiva koja definiše "Forbearance" proces i odnosi se na sve klase izloženosti.

Pod "Forborne" plasmanima se podrazumevaju krediti (izloženosti) kod kojih su primenjene "forbearance" mere (koje obuhvataju koncesije/ustupke date dužniku koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju svojih finansijskih obaveza prema Grupi). Na osnovu navedenog, "forbearance" status definišu dva faktora:

- Finansijske poteškoće, i
- Izmene/modifikacije opštih uslova kredita, koje se smatraju koncesijom/ustupkom dužniku.

”Forbearance“ klasifikacija će prestati kada svi navedeni uslovi budu ispunjeni:

- Plasman se smatra “Performing“, uključujući i one koji su reklasifikovani iz “Non-Performing“ kategorije posle analize finansijskog stanja dužnika, koja dokazuje da plasman više nije “Non-Performing“;
- Prošlo je minimum 2 godine probnog perioda od dana:
 - od kada se ”Forborne” izloženost smatrala kao “Performing“ (za plasmane reklasifikovane iz „Non-Performing“ statusa);
 - od kada je odobrena „forbearance“ mera (za plasmane koji nisu klasifikovani kao „Non-performing“ na dan implementacije „forbearance“ mere ili „forbearance“ mere nisu uticale da plasman bude klasifikovan kao „Non-performing“)
- Redovna otpлата značajnog dela glavnice ili kamate tokom najmanje polovine probnog perioda;
- Ni jedna izloženost prema dužniku nije u docnji duže od 30 dana na kraju probnog perioda.

Restrukturiranje dužnika fizičkog lica se inicira/sprovodi ukoliko Grupa proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera i da će datim olakšicama pomoći klijentu da prevaziđe trenutne finansijske probleme i vrati plasman u redovnu otpлату. U procesu restrukturiranja Grupa se vodi sledećim principima:

- Osigurati bolje razumevanje klijentovih potreba i trenutnog finansijskog stanja;
- Poboljšavanje motivacije klijenta da redovno izmiruje svoje obaveze.

Osnovna načela kojih se Grupa pridržava prilikom kalkulacije osnovnih elemenata novog kredita za restrukturiranje su:

- Obuhvatiti **sva bilansna potraživanja od komitenta** u jednu partiju, uz moguće izuzetke.
- **Plan otplate** novog kredita za restrukturiranje treba biti u vidu mesečnih anuiteta, sa rokom koji se određuje prema izloženosti klijenta i proizvodima koje ima u korišćenju. Produženje perioda otplate, tj. novi period otplate novog kredita za restrukturiranje, kojom su objedinjene sve ostale partije (osim stambenog kredita i gotovinskog kredita sa hipotekom), se definiše u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda koji se restrukturiraju (kredit, kartica, pozajmica..) i prema izloženosti;
- **Kamatna stopa** - Detaljan način određivanja kamatne stope, ali i provizija za obradu kredita za restrukturiranje je predmet odobrenja Komisije za utvrđivanje kamatnih stopa, tarifa i naknada za usluge;
- **Obezbeđenje** novog kredita treba da bude minimum istovetno postojećem obezbeđenju po kreditnim partijama klijenta koje su u otplati;
- **Ukupne mesečne obaveze** klijenta nakon restrukturiranja treba da budu umanjene za najmanje 20% u odnosu na postojeće mesečne obaveze klijenta u Grupi;
- **Modeli restrukturiranja** koji se koriste (u procesu restrukturiranja dužnika fizičkih lica, Grupa primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti klijenta.

Navodimo osnovne modele (mere) restrukturiranja koja Grupa primenjuje:

- Produženje roka i korekcije mesečnih anuiteta u odnosu na inicijalne u skladu potrebama klijenta, mogućnostima otplate, gore postavljenim uslovima i Kreditnom politikom Grupe;
- *”Grace period”* od maksimalno 12 meseci, po postojećem stambenom kreditu ili gotovinskom kreditu sa hipotekom (uz zadržavanje datuma dospeća). U toku grace perioda klijent plaća samo ugovoreni iznos kamate;
- Privremeno umanjene kamatne u periodu od maksimum 12 meseci;
- Negativna amortizacija. U ovim slučajevima kamatna stopa po stambenom kreditu ostaje nepromenjena, ali u „*grace periodu*“ od 9 meseci klijent plaća samo 50% obračunate kamate. Po isteku „*grace perioda*“ vrši se pripis svih neplaćenih obaveza po ovakvom planu otplate glavnici duga, uz zadržavanje originalne valute kredita.

Klijent dobija status „Izlečen“ („cured“) po ispunjenju sledećih uslova:

- Potpuna otplate restrukturiranog kredita; ili
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije bio u defaultu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u default pa nakon nekog vremena izađe iz default-a, period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz default-a);

- Poslednja dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije imao docnju 30+ po bilo kom kreditnom proizvodu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u 30+ pa nakon nekog vremena izađe iz docnje 30+ , period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz 30+).

Podaci o restrukturiranim potraživanjima su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
	1	2	3	od čega: problematična potraživanja	4	5	6 (3/1)
Potraživanja od stanovništva	54.233.498	3.321.957	3.327.899	652.557	443.687	6,14%	1.645.257
Stambeni krediti	25.901.913	1.553.475	3.127.043	557.233	396.469	12,07%	1.640.530
Potrošački i gotovinski krediti	21.271.568	1.302.411	200.856	95.324	47.218	0,94%	4.727
Transakcioni i kreditne kartice	7.026.204	451.688	-	-	-	0,00%	-
Ostala potraživanja	33.813	14.383	-	-	-	0,00%	-
Potraživanja od privrede	102.420.492	9.392.333	11.919.013	9.883.962	6.850.759	11,64%	3.781.724
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4.516.052	44.911	51.721	51.721	1.293	1,15%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	25.388.999	2.157.273	2.440.148	2.400.692	1.913.480	9,61%	496.028
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	6.297	129	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	8.218.356	2.846.274	4.894.249	4.829.111	2.677.997	59,55%	1.436.702
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.864.256	888.266	2.272.659	375.048	362.162	8,16%	1.834.373
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.964.094	168.909	31.247	30.982	30.983	0,63%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.387.736	1.474.749	1.801.539	1.782.953	1.454.677	33,44%	-
Ostalo	26.074.702	1.811.822	427.450	413.455	410.167	1,64%	14.621
Potraživanja od ostalih klijenata	41.544.475	96.828	-	-	-	0,00%	-
Leasing	8.093.900	806.875	202.145	202.145	186.962	2,50%	-
leasing - potraživanja od stanovništva	187.811	5.991	-	-	-	0,0%	-
leasing - potraživanja od privrede	7.906.089	800.884	202.145	202.145	186.962	2,56%	-
Ukupna izloženost	206.292.365	13.617.993	15.449.057	10.738.664	7.481.408	7,49%	5.426.981

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost, 31.12.2016.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
				od čega: problematična potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.843.523	42.775	-	-	-	0,0%	-
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.829.898	42.773	-	-	-	0,0%	-
Ostala potraživanja	11.443	2	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	95.055.514	308.490	6.742	-	-	0,01%	-
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	832.935	1.083	423	-	-	0,05%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	33.584.872	21.182	3.763	-	-	0,01%	-
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	38.326	-	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	14.644.011	215.465	-	-	-	0,0%	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	27.661.451	52.795	2.556	-	-	0,01%	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.852.933	9.643	-	-	-	0,0%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.144.546	4.614	-	-	-	0,0%	-
Ostalo	6.296.440	3.708	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	1.092	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	105.695.281	352.357	6.742	-	-	0,01%	-

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
				od čega: problematična potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	51.478.878	2.599.452	3.673.646	709.640	342.677	7,14%	136.059
Stambeni krediti	25.649.873	1.152.578	3.411.313	582.633	288.401	13,30%	132.206
Potrošački i gotovinski krediti	19.032.104	1.082.317	262.333	127.007	54.276	1,38%	3.853
Transakcioni i kreditne kartice	6.767.761	350.401	-	-	-	0,00%	-
Ostala potraživanja	29.140	14.156	-	-	-	0,00%	-
Potraživanja od privrede	106.123.929	11.047.368	14.978.460	11.404.706	6.556.902	14,11%	1.502.150
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3.769.799	362.404	293.903	293.903	293.903	7,80%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	23.833.188	2.698.089	3.551.278	2.158.932	1.740.909	14,90%	1.438.069
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	211	68	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	7.452.673	2.142.908	5.366.576	5.244.573	2.031.466	72,01%	19.399
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	28.635.591	1.497.042	2.779.693	750.074	588.032	9,71%	44.682
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.145.602	374.160	41.383	36.455	36.455	1,00%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.942.159	1.613.561	2.626.594	2.610.302	1.554.837	53,15%	-
Ostalo	33.344.706	2.359.136	319.033	310.467	311.300	0,96%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.475.513	377.280	72	72	0	0,00%	-
Ukupna izloženost	190.078.320	14.024.100	18.652.178	12.114.418	6.899.579	9,81%	1.638.209

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost, 31.12.2015.	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
				od čega: problematična potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	8.196.832	32.707	-	-	-	0,00%	-
Stambeni krediti	791	-	-	-	-	0,00%	-
Potrošački i gotovinski krediti	109	-	-	-	-	0,00%	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.194.655	32.707	-	-	-	0,00%	-
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	-	0,00%	-
Potraživanja od privrede	86.383.286	191.106	9.824	-	-	0,01%	-
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.459.924	3.369	-	-	-	0,00%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	28.012.829	24.853	-	-	-	0,00%	-
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	76.356	1	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	13.166.774	52.833	-	-	-	0,00%	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	30.736.602	85.849	9.824	-	-	0,03%	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.319.920	14.933	-	-	-	0,00%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.801.223	7.220	-	-	-	0,00%	-
Ostalo	4.809.658	2.048	-	-	-	0,00%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.077.183	6.659	-	-	-	0,00%	-
Ukupna izloženost	95.657.301	230.472	9.824	-	-	0,01%	-

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2016. godini su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna izloženost	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	3.673.646	189.909	283.335	60.228	(312.549)	3.327.899	2.884.212
Stambeni krediti	3.411.313	130.213	206.508	59.660	(267.635)	3.127.043	2.730.574
Potrošački i gotovinski krediti	262.333	59.696	76.827	568	(44.914)	200.856	153.638
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	14.978.460	805.001	1.900.465	116.773	(2.080.756)	11.919.013	5.068.255
Velika preduzeća	14.721.445	706.157	1.851.684	114.716	(2.035.556)	11.655.078	4.938.532
Mala i srednja preduzeća	199.870	93.668	44.672	1.804	(36.708)	213.962	108.206
Mikro preduzeća i preduzetnici	57.145	5.176	4.109	253	(8.492)	49.973	21.517
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	72	-	72	4	-4	-	-
Leasing	49.539	163.916	-	-	(11.310)	202.145	15.183
leasing - potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
leasing - potraživanja od privrede	49.539	163.916	-	-	(11.310)	202.145	15.183
Ukupna potraživanja	18.701.717	1.158.826	2.183.872	177.005	(2.404.619)	15.449.057	7.967.650

U hiljadama dinara

Vanbilansna izloženost	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	9.824	4.187	-	-	(7.269)	6.742	6.742
Velika preduzeća	9.824	3.764	-	-	(7.269)	6.319	6.319
Mala i srednja preduzeća	-	423	-	-	-	423	423
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	9.824	4.187	-	-	(7.269)	6.742	6.742

Politika otpisa

Grupa otpisuje kredite i potraživanja ili investicione hartije od vrednosti i bilo koje rezerve za potencijalne gubitke nakon što Kreditno odeljenje utvrdi da su kredit ili obezbeđenje nenaplativi. Ovakva odluka se donosi nakon razmatranja informacija kao što su nastanak značajnih izmena u finansijskom položaju dužnika/izdavaoca hartija od vrednosti tako da dužnik/izdavalac hartija od vrednosti ne može više da plaća obaveze ili da prihod od kolaterala neće biti dovoljan za otplatu celokupne izloženosti. Za manje, standardizovane kredite, odluke o otpisu generalno se baziraju na statusu kašnjenja proizvoda.

U knjizi trgovanja se nalaze akcije u iznosu od RSD 404 hiljada (2015.: RSD 366 hiljade) i one nemaju rejting.

Potraživanja po osnovu ulaganja u investicione jedinice predstavljaju kupovinu investicionih jedinica otvorenih investicionih fondova Raiffeisen Cash i Raiffeisen Euro Cash u iznosu od RSD 273.511 hiljada (2015.: RSD 188.553 hiljade). Investicione jedinice nemaju rejting.

Tabela u nastavku prikazuje analizu izloženosti kreditnom riziku koja proističe iz transakcije sa derivatima:

U hiljadama RSD

	Over-the-counter	
	Nominalna vrednost	Fer vrednost
31. decembar 2016.		
Potraživanja po osnovu derivata	6.144.051	17.741
Obaveze po osnovu derivata	(6.133.143)	(6.807)
31. decembar 2015.		
Potraživanja po osnovu derivata	13.145.055	28.968
Obaveze po osnovu derivata	(13.148.326)	(33.123)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika

Grupa drži instrumente obezbeđenja po osnovu kredita i avansa datih klijentima u obliku hipoteke na nepokretnostima i ostalim sredstvima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Procene tržišne vrednosti baziraju se na vrednosti instrumenata obezbeđenja procenjenih u vreme zaduženja i po pravilu se ažuriraju na godišnjem nivou. Na postojeće instrumente obezbeđenja se primenjuju minimalni i po potrebi dodatni faktori umanjenja (haircut), propisani grupnom politikom Raiffeisen grupacije za svaku vrstu instrumenata kreditne zaštite, koja uzima u obzir specifičnosti vrste instrumenata, tržišnih fluktuacija i lokalnih specifičnosti.

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2016. godine su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja							Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
					Banka	Lice povezano s dužnikom	Drugo lice	
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	168.820	15.283.732	58.324	3.395	-	25.894	90.355	15.630.520
Stambeni krediti	114.932	15.277.190	58.324	-	-	25.771	90.355	15.566.572
Potrošački i gotovinski krediti	46.214	6.542	-	3.395	-	123	-	56.274
Transakcioni i kreditne kartice	7.670	-	-	-	-	-	-	7.670
Ostala potraživanja	4	-	-	-	-	-	-	4
Potraživanja od privrede	688.153	1.793.301	18.176.559	3.509.752	124.196	2.806.113	217.863	27.315.937
Velika preduzeća	310.283	1.075.694	16.144.651	3.213.523	122.626	2.662.925	214.682	23.744.384
Mala i srednja preduzeća	334.551	575.804	1.974.931	276.581	-	75.743	3.180	3.240.790
Mikro preduzeća i preduzetnici	43.319	141.803	56.977	19.648	-	67.445	1	329.193
Poljoprivrednici	-	-	-	-	1.570	-	-	1.570
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	4.747.543	-	-	-	4.747.543
leasing - potraživanja od stanovništva	-	-	-	163.582	-	-	-	163.582
leasing - potraživanja od PRIVREDE	-	-	-	4.583.961	-	-	-	4.583.961
Ukupna potraživanja	856.973	17.077.033	18.234.883	8.260.690	124.196	2.832.007	308.218	47.694.000
Prema kategorijama potraživanja								
Neproblematična potraživanja	841.678	15.548.017	17.031.137	3.425.792	124.196	2.734.663	249.349	39.954.832
od čega: restrukturirana	8.352	1.369.604	1.816.338	18.262	-	13.296	25.329	3.251.181
Problematična potraživanja	15.295	1.529.016	1.203.746	87.355	-	97.344	58.869	2.991.625
od čega: restrukturirana	3.451	899.159	1.179.473	87.355	-	4.102	2.261	2.175.801
Leasing	-	-	-	4.747.543	-	-	-	4.747.543
Neproblematična potraživanja				4.731.889				4.731.889
od čega: restrukturirana				-				-
Problematična potraživanja				15.654				15.654
od čega: restrukturirana				-				-
Ukupna potraživanja	856.973	17.077.033	18.234.883	8.260.690	124.196	2.832.007	308.218	47.694.000

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja							Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
					Banka	Lice povezano s dužnikom	Drugo lice	
Prema sektorima								
Potraživanja od stanovništva	32.652	753	-	-	-	-	-	33.405
Stambeni krediti	-	753	-	-	-	-	-	753
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	21.459	-	-	-	-	-	-	21.459
Ostala potraživanja	11.193	-	-	-	-	-	-	11.193
Potraživanja od privrede	1.017.207	234.462	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	11.982.946
Velika preduzeća	856.428	134.649	1.297.799	600.064	190.815	5.151.393	333.678	8.564.826
Mala i srednja preduzeća	124.582	70.616	139.929	4.197	-	56.665	8.856	404.845
Mikro preduzeća i preduzetnici	36.197	29.197	1.852	-	-	4.468	-	71.714
Poljoprivrednici	-	-	-	-	2.941.561	-	-	2.941.561
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.049.859	235.215	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.016.351
Prema kategorijama potraživanja								
Neproblematična potraživanja	1.048.626	235.215	1.432.038	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.007.576
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	1.233	-	7.542	-	-	-	-	8.775
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.049.859	235.215	1.439.580	604.261	3.132.376	5.212.526	342.534	12.016.351

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2015. godine su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja					Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac	
					Drugo lice	
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	252.109	15.258.431	96.310	5.642	-	15.612.492
Stambeni krediti	134.073	15.229.174	93.755	-	-	15.457.002
Potrošački i gotovinski krediti	113.948	29.257	2.555	5.642	-	151.402
Transakcioni i kreditne kartice	4.085	-	-	-	-	4.085
Ostala potraživanja	3	-	-	-	-	3
Potraživanja od privrede	686.573	2.345.768	14.369.956	4.502.154	151.702	22.056.153
Velika preduzeća	272.170	1.616.485	12.644.316	4.269.681	151.702	18.954.354
Mala i srednja preduzeća	390.218	603.263	1.668.372	210.577	-	2.872.430
Mikro preduzeća i preduzetnici	24.185	126.020	57.268	21.896	-	229.369
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	2	-	-	2
Ukupna potraživanja	938.682	17.604.199	14.466.268	4.507.796	151.702	37.668.647
Prema kategorijama potraživanja						
Neproblematična potraživanja	913.072	15.780.411	12.452.195	4.308.716	151.702	33.606.096
od čega: restrukturirana	20.526	1.443.100	685.839	974.539	-	3.124.004
Problematična potraživanja	25.610	1.823.788	2.014.071	199.082	-	4.062.551
od čega: restrukturirana	6.005	1.329.381	1.820.973	127.115	-	3.283.474
Ukupna potraživanja	938.682	17.604.199	14.466.266	4.507.798	151.702	37.668.647

U hiljadama dinara Vanbilansna potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja					Ukupna sredstva obezbeđenja
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac Banka	
Prema sektorima						
Potraživanja od stanovništva	14.306	-	-	-	-	14.306
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	13.029	-	-	-	-	13.029
Ostala potraživanja	1.277	-	-	-	-	1.277
Potraživanja od privrede	1.266.308	198.704	1.850.414	664.674	12.151	3.992.251
Velika preduzeća	1.115.713	98.073	1.672.456	656.138	-	3.542.380
Mala i srednja preduzeća	91.375	66.634	177.958	5.205	-	341.172
Mikro preduzeća i preduzetnici	59.220	33.997	-	3.331	-	96.548
Poljoprivrednici	-	-	-	-	12.151	12.151
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.280.614	198.704	1.850.414	664.674	12.151	4.006.557
Prema kategorijama potraživanja						
Neproblematična potraživanja	1.280.614	198.704	1.838.645	664.674	12.151	3.994.788
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	11.769	-	-	11.769
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.280.614	198.704	1.850.414	664.674	12.151	4.006.557

U prethodnim tabelama, nepokretnosti su prikazane po alociranim vrednostima koje se koriste pri obračunu obezvređenja, dok su garancije prikazane u vrednosti koja nije veća od knjigovodstvene vrednosti potraživanja koje služe kao obezbeđenje.

Politika Grupe je da vrši blagovremenu realizaciju kolaterala na pravi način. Grupa generalno ne koristi negotovinski kolateral za svoje vlastito poslovanje.

LTV racio

LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema LTV raciju su prikazana u nastavku:

	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima u hiljadama RSD	
LTV racio	31.12.2016.	31.12.2015
Ispod 50%	21.686.305	17.773.115
Od 50% do 70%	10.122.643	9.939.308
Od 70% do 90%	7.976.443	10.441.359
Od 90% do 100%	1.759.897	1.261.488
Od 100% do 120%	2.067.515	2.387.633
Od 120% do 150%	968.189	1.865.554
Preko 150%	2.187.661	2.990.127
Ukupno	46.768.653	46.658.584
Prosečan LTV pokazatelj	26%	33%

Grupa upravlja limitima i kontroliše rizik koncentracije i rizik druge ugovorene strane na nivou klijenta. Investiranje u hartije od vrednosti i blagajničke zapise emitovane od strane države ili državnih institucija (Narodne banke Srbije i Ministarstva Finansija Republike Srbije) vrši se u cilju postizanja što boljeg kvaliteta portfolija plasmana sa aspekta rizika i profitabilnosti.

Rizici koji se odnose na ove plasmane kontinuirano se prate i podležu godišnjoj reviziji. Limiti se analiziraju na inicijativu i predlog Sektora sredstava Banke, odnosno odgovarajućih organizacionih delova članica Grupe, preporuke Sektora rizika Banke (nakon urađene analize klijenata i dobijenog preliminarog odobrenja od RBI), odnosno odgovarajućih organizacionih delova članica Grupe, i odobravaju na Kreditnom odboru Banke, odnosno odgovarajućih organa upravljanja članica Grupe, i to kao maksimum izloženosti u definisanom roku prema instrumentu; jednom klijentu; grupi povezanih lica. Stvarna izloženost u okviru limita se prati na dnevnom nivou.

Tokom 2016. i 2015. godine, Grupa je u svom portfoliju imala sledeće dužničke hartije i zapise:

- trezorske zapise i obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije
- obveznice stare devizne štednje izdate od strane Republike Srbije
- obveznice finansijskih institucija (Erste bank a.d. Novi Sad i Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd)
- obveznice međunarodnih finansijskih institucija (IFC i KfW).

Grupa je tokom 2016. i 2015. godine sprovodila revers-repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (na osnovu zapisa NBS).

Derivati

Tokom 2016. i 2015. godine, Grupa je obavljala transakcije sa sledećim derivatima:

- FX forward i slični ugovori (kvazi FX Forward),
- FX swap ugovori,
- kamatni swap.

Grupa koristi navedene proizvode za upravljanje deviznim rizikom i rizikom kamatne stope.

FX forward i FX swap transakcije kreiraju kreditnu izloženost Grupe (rizik da druga strana neće ispuniti u celosti svoju obavezu bilo o dospeću bilo kasnije) i rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorne strane (rizik da će jedna strana u deviznoj transakciji isplatiti valutu koju je prodala ali neće dobiti valutu koju je kupila).

Rizik od neispunjenja obaveza druge ugovorene strane javlja se u bilo kojoj situaciji kada se plaćanje vrši u očekivanju odgovarajućeg primanja. Kontrola i praćenje izloženosti ovom riziku vrši se u okviru ukupnih kreditnih limita koji se odobravaju klijentima.

Grupa vrši strogu kontrolu limita na otvorenim pozicijama derivata.

Hedge Accounting metodologija

U cilju zaštite od kamatnog rizika, koriste se derivati među kojima je najzastupljeniji kamatni svop. Ovaj instrument u svom osnovnom obliku omogućava razmenu kamatnih novčanih tokova pri čemu jedan tok ima fiksnu a drugi varijabilnu kamatnu stopu. Ovaj instrument poseduje osobine koje omogućavaju transformaciju fiksnih kamatnih izloženosti u varijabilne i obrnuto, i kao takav je idealan za ublažavanje-anuliranje kamatnih rizika. Hedge Accounting metodologija modifikuje uobičajeni knjigovodstveni tretman instrumenta (kamatni svop) i objekta hedge-a, i omogućava da se rezultati instrumenta u bilansu uspeha prepoznaju u istim vremenskim periodima kao i rezultati objekata hedge-a, ofsetujući ih istovremeno. Ovo se naziva „matching concept“.

Cash Flow Hedge

Grupa je započela sa zaključenjem Cash Flow Hedge transakcija tokom 2011. godine u cilju smanjenja izloženosti riziku neusklađenosti novčanih tokova, a koji su prouzrokovani promenama kamatnih stopa.

Cilj zaključenja Cash Flow Hedge transakcija je eliminisanje varijabiliteta u iznosima kamate koju će Grupa plaćati na izvore sredstava, a koji proizilazi iz promene referentnog kamatnog indeksa.

Namera je da se minimizira rizik promene kamatne stope kod kredita na koje Grupa plaća promenljivu kamatnu stopu i na taj način zatvara gap kamatnih stopa koristeći se svopom kao instrumentom (Grupa prima kamatu po promenljivoj stopi, a plaća po fiksnoj). Na ovaj način kamatna stopa koju Grupa ima u odnosu na kreditora bi se transformisala u fiksnu, čime bi se unapredila usaglašenost izvora sredstava sa postojećim plasmanima Grupe koji su na bazi fiksne kamatne stope.

Grupa u postupku ocene efektivnosti zaključenih transakcija koristi „dollar offset“ metod. Oba testa – retrospektivni i prospektivni – obavljeni na kraju godine, pokazali su visok stepen efektivnosti zaključenih transakcija.

Portfolio Hedge

U toku 2013. godine, Grupa je uvela u upotrebu novu tehnologiju, Portfolio Hedge (Macro Fair Value Hedge).

Cilj zaključenja Fair Value Hedge transakcija je zaštita od kamatnog rizika pozicija koje su ugovorene sa fiksnom kamatnom stopom. U okviru ove metodologije, realizuje se transformacija fiksne kamatne stope u varijabilnu upotrebom kamatnog svopa. Ceo efekat merenja fer vrednosti instrumenta i objekta zaštite se odražava na bilans uspeha.

Predmet Macro Fair Value Hedge-a (Portfolio hedge-a) je ceo portfolio ili deo portfolija koji se sastoji od instrumenata koji mogu biti na strani aktive ili na strani pasive. Ova metodologija uzima u obzir dva najbitnija aspekta koji su posledica promene kamatne stope:

- promena kamatne stope menja sadašnju vrednost novčanih tokova finansijskih instrumenata
- promena kamatne stope dovodi do promene načina otplate klijenata (rizik prevremene otplate ili default-a).

U cilju utvrđivanja efektivnosti, kod ove metodologije se koristi „dollar offset“ metoda.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze. Nastaje usled neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive; uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja sredstava po odgovarajućim stopama, kao i rizik pretvaranja drugih oblika imovine u gotovinu po razumnoj ceni i u odgovarajućem roku. Grupa u svom poslovanju obezbeđuje pristup različitim izvorima sredstava:

- depozitima sa različitim rokovima dospeća (po broju i vrsti deponenata),
- dugoročnim sredstvima finansijskih tržišta,
- subordiniranim obavezama i
- akcijskom kapitalu.

Diversifikacijom izvora sredstava obezbeđuje se stabilan i dugoročan izvor finansiranja. Grupa kontinuirano procenjuje rizik likvidnosti tako što identifikuje i prati promene u pogledu sredstava koja su potrebna za ispunjenje ciljeva postavljenih u skladu sa celokupnom strategijom Grupe.

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	56.508.820	56.508.820	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.656	291.656	291.656	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	33.826.609	3.098.173	3.492.337	5.944.166	19.500.592	1.791.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	13.873.582	13.892.947	13.892.947	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	131.935.721	145.415.899	24.944.659	6.410.644	32.245.496	60.279.708	21.535.392
Potraživanja po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	87.075	87.075	87.075	-	-	-	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	137	-	-	-	-	137
Ukupno	250.190.358	263.689.906	98.823.330	9.902.981	39.362.395	92.274.330	23.326.870
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	6.807	6.807	6.807	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	114.902	114.902	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.749.278	5.749.278	1.436.517	121.104	960.128	3.231.529	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.682.141	191.682.141	172.172.135	2.694.445	5.779.480	6.655.453	4.380.628
Ukupno	197.553.128	197.553.128	173.730.361	2.815.549	6.739.608	9.886.982	4.380.628
Neto gep likvidnosti na 31. decembar 2016. godine	52.637.230	66,136,778	(74.907.031)	7.087.432	32.622.787	82.387.348	18,946,242
Kumulativni gep likvidnosti na 31. decembar 2016. godine	-	-	(74.907.031)	(67.819.599)	(35.196.812)	47.190.536	66,136,778

Negativni neto gep likvidnosti na korpi do 1 meseca rezultat je uključenja svih depozita po viđenju za koje Grupa ne očekuje da će biti povučeni u narednih mesec dana, već za koje postoji „stickiness“, tj. za koje Grupa, u skladu sa internim modelom, očekuje odlive u narednih 5 godina. Takođe, Grupa poseduje dužničke hartije od vrednosti Ministarstva finansija Republike Srbije koje mogu biti osnov (zaloga) za dodatnu likvidnost, tj. kratkoročni izvor finansiranja.

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	52.143.951	52.143.951	52.143.951	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	217.887	217.887	217.887	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.146.661	6.146.661	-	-	6.146.661	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	23.275.760	23.275.760	3.208.948	6.427.034	7.380.409	5.447.973	811.396
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	28.989.690	28.992.311	24.654.188	341.693	950.501	3.045.929	-
Kredit i potraživanja od komitenata	117.196.887	130.801.428	25.588.349	6.816.300	25.762.106	52.185.543	20.449.130
Potraživanja po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	59.703	59.703	59.703	-	-	-	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	191.972	191.972	-	-	-	-	191.972
Ukupno	228.222.511	241.829.673	105.873.026	13.585.027	40.239.677	60.679.445	21.452.498
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	33.123	33.123	33.123	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivate namenjenih zaštiti od rizika	70.874	70.874	70.874	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.069.939	3.069.939	1.090.657	3.680	357.581	1.430.323	187.698
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	174.319.264	174.319.264	141.690.414	10.479.795	10.548.324	7.747.317	3.853.414
Ukupno	177.493.200	177.493.200	142.885.068	10.483.475	10.905.905	9.177.640	4.041.112
Neto gep likvidnosti na 31. decembar 2015. godine	50.729.311	64.336.473	(37.012.042)	3.101.552	29.333.772	51.501.805	17.411.386
Kumulativni gep likvidnosti na 31. decembar 2015. godine	-	-	(37.012.042)	(33.910.490)	(4.576.718)	46.925.087	64.336.473

U narednoj tabeli prikazani su neto iznos nederivativnih finansijskih sredstava i obaveza sa dospećem u roku od 12 meseci od dana izveštaja:

<u>U hiljadama RSD</u>	2016.	2015.
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja od komitenata	50.120.621	44.562.214
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	12.534.676	17.016.391
Finansijske obaveze		
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	180.646.060	162.718.533
Subordinirane obaveze	-	-

U narednoj tabeli prikazane su komponente rezervi likvidnosti Grupe:

<u>U hiljadama RSD</u>	2016.		2015.	
	Iznos	Fer vrednost	Iznos	Fer vrednost
Stanje na računu kod centralne banke	30.607.463	30.607.463	32.466.736	32.466.736
Ostali gotovinski ekvivalenti	25.901.352	25.901.352	19.677.216	19.677.216
Nezaložene državne obveznice	33.826.609	33.826.609	23.275.760	23.275.760

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Grupe na dan 31. decembar 2016. godine koja mogu biti na raspolaganju za buduće finansiranje:

<u>U hiljadama RSD</u>	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	291.656
Kredit i potraživanja	-	-	-	145.809.303
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	33.826.609	-
Ukupno aktiva	-	-	33.826.609	202.609.774

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Grupe na dan 31. decembar 2015. godine koja su bila na raspolaganju za buduće finansiranje:

<u>U hiljadama RSD</u>	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	217.887
Kredit i potraživanja	-	-	-	146.186.577
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	23.275.760	-
Ukupno aktiva	-	-	23.275.760	198.548.415

(d) Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neočekivanih i nepovoljnih kretanja na tržištu (u smislu volatilnosti kamatne stope, deviznog kursa, kreditne marže tržišnih cena vlasničkih hartija od vrednosti). Tržišni rizici nastaju iz rizika promene vrednosti otvorenih pozicija koje Grupa zauzima u svom poslovanju: uključuje promene vrednosti portfolija raspoređenih u knjigu trgovanja i bankarsku knjigu.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom podrazumeva upravljanje i kontrolu izloženosti Grupe tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara uz optimizaciju prihoda od izloženosti riziku.

Tabela u nastavku prikazuje alokaciju finansijskih sredstava i obaveza, koje su izložene tržišnim rizicima, na portfolio namenjen trgovanju i portfolio koji nije namenjen trgovanju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Napomena</u>	<u>Knjigovodstvena vrednost</u>	<u>Portfolio namenjen trgovanju</u>	<u>Portfolio kojim se ne trguje</u>
31. decembar 2016. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	56.508.815	-	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15	291.656	291.656	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16	13.666.763	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17	33.826.609	-	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	13.873.582	-	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	19	131.935.721	-	131.935.721
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		87.075	-	87.075
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		6.807	6.807	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		114.902	-	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	5.749.278	-	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	191.682.141	-	191.682.141
31. decembar 2015. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	52.143.951	-	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	15	217.887	217.887	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	16	6.146.661	-	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17	23.275.760	-	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	28.989.690	-	28.989.690
Kredit i potraživanja od komitenata	19	117.196.887	-	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		59.703	-	59.703
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		33.123	33.123	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		70.874	-	70.874
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	3.069.939	-	3.069.939
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	174.319.264	-	174.319.264

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene u nivou kamatnih stopa. Promena kamatnih stopa direktno utiče na generisanje prihoda od kamata usled neusaglašenosti ukupne kamatonosne aktive i pasive ili perioda fiksiranja cene kamatonosnih instrumenata. Razlikujemo:

- „outright“ kamatni rizik – rizik koji proizilazi iz osetljivosti promene kamate u odnosu na vertikalno kretanje krive prinosa,
- „yield curve risk“ (strukturni rizik kamatne stope) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu oblika i nagiba krive prinosa (horizontalno kretanje) i
- „basis risk“ (osnovni rizik) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu u rasponu (spread-u) između različitih kamatnih stopa.

Kamatni rizik identifikuje se na nivou svake pojedinačne transakcije i na nivou banke. Grupa prati i kontroliše izloženost riziku promene kamatne stope kamatonosno osetljivih instrumenta raspoređenih i u knjigu trgovanja i u bankarsku knjigu.

/i/ Knjiga trgovanja

Grupa na dan 31.12.2016. godine i 31.12.2015. godine nije imala kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih u knjizi trgovanja.

/ii/ Bankarska knjiga

Metodologija koja se koristi za procenu rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi je „Gap/Duration“ analiza. U analizu su uključeni svi kamatonosni proizvodi u skladu sa:

- a) periodom promene kamatnih stopa (repricing period/floating interest rate)
- b) finalnim periodom dospeća.

Razlika između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive unutar definisanih vremenskih odrednica „korpi“ pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan, Grupa je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti
- kada je GAP negativan, Grupa je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Broj korpi i ročnost definišu se na nivou ALCO-a.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim odrednicama, ponderišu se „faktorima“ dizajniranim tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama na pretpostavljenu promenu kamatnih stopa od 200 b.p. i procenu njihovog modifikovanog trajanja.

U hiljadama RSD	31. decembar 2016.		31. decembar 2015.	
	Nominalni Gap *	Efekat promene	Nominalni Gap *	Efekat promene
	Duration	Kamatne stope 200bp	Duration	Kamatne stope 200bp
RSD	62.933.112	1.258.662	29.244.530	584.891
EUR	75.009.898	1.500.198	79.408.364	1.588.167
USD	17.199.805	343.996	5.200.634	104.013
GBP	42.695	854	40.551	811
CHF	34.037.488	680.750	33.743.712	674.874
JPY	1	-	-	-
CAD	14.135	283	16.673	333
AUD	12.812	256	21.972	439
DKK	12	-	-	-
NOK	22	-	15	-
SEK	12.859	257	8.905	178
RUB	5	-	30	1
Ukupan efekat	189.262.844	3.785.256	147.685.386	2.953.707

Scenarija osetljivosti na promenu kamatne stope su prikazana u nastavku:

Valute		Scenarija					
		I	II	III	IV	V	VI
RSD	Aktiva		bp -175	bp -125	bp +50	bp +150	
	Obaveze		bp -200	bp -150	bp +30	bp +75	
EUR - USD - CHF - Ostale	Aktiva	bp -50	bp -35	bp -25	bp +25	bp +75	bp +125
	Obaveze	bp -100	bp -75	bp -55	bp +15	bp +30	bp +60

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31. decembar 2016. godine:

	I	II	III	IV	V	VI
RSD	-	(60.312)	(13.364)	130.152	452.858	-
EUR	722.765	567.596	423.043	70.242	395.707	536.191
USD	160.304	122.014	89.953	(11.543)	(5.224)	(28.309)
CHF	61.052	46.599	34.388	(3.493)	1.107	(5.879)
Ostale	18.136	13.996	10.369	38	4.016	4.092
Ukupno	962.257	689.893	544.389	185.396	848.464	506.095

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31. decembar 2015. godine:

	I	II	III	IV	V	VI
RSD	-	(267.631)	(167.591)	166.047	547.645	-
EUR	640.828	506.675	378.509	86.254	433.049	605.558
USD	85.317	66.510	49.447	4.860	34.945	44.665
CHF	84.594	64.840	47.921	(2.932)	8.075	2.212
Ostale	20.513	15.989	11.886	1.153	8.348	10.653
Ukupno	831.252	386.383	320.172	255.382	1.032.062	663.088

Scenario osetljivosti u različitim vremenskim korpama na pretpostavljenu promenu kamatnih stopa od 100 b.p. i procenu njihovog modifikovanog trajanja:

	31. decembar 2016.		31. decembar 2015.	
	Efekat povećanja kamatne stope		Efekat povećanja kamatne stope	
	Nominalni Gep	za100 bp	Nominalni Gep	za100 bp
RSD	25.134.579	93.895	20.007.983	200.080
EUR	67.625.696	(212.318)	50.638.435	(119.746)
Ostale	23.294.607	(177.092)	21.447.121	(100.011)
Ukupni efekat	116.054.882	(295.515)	92.093.539	(19.677)

Pregled izloženosti Grupe riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	14.183.515	-	-	-	-	42.325.300
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.656	273.511	-	-	-	-	18.145
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	87.075	-	87.075	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	13.873.582	13.868.364	-	-	-	-	5.218
Kredit i potraživanja od komitenata	131.935.721	55.494.032	29.761.190	25.910.689	14.059.205	6.485.733	224.872
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	3.098.173	4.996.465	5.944.166	17.996.464	1.791.341	-
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	-	-	-	-	-	137
Ukupno	250.190.358	86.917.595	34.844.730	33.027.588	44.549.699	8.277.074	42.573.672
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovini	6.807	-	-	-	-	-	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	114.902	-	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.749.278	1.444.079	709.086	3.594.341	-	-	1.772
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.682.141	173.522.542	10.420.880	5.759.640	1.725.615	214.301	39.163
Ukupno	197.553.128	174.966.621	11.244.868	9.353.981	1.725.615	214.301	47.742
Neto kamatna neusklađenost 31. decembar 2016. godine	52.637.230	(88.049.026)	23.599.862	23.673.607	42.824.084	8.062.773	42.525.930

Pregled izloženosti Grupe riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2015. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	52.143.951	14.939.490	-	-	-	-	37.204.461
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	217.887	-	-	-	-	-	217.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	59.703	-	59.703	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	28.989.690	24.498.817	158.114	303.448	4.018.138	-	11.173
Kredit i potraživanja od komitenata	117.196.887	38.184.186	31.938.016	26.028.924	8.614.667	11.792.090	639.004
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.146.661	-	-	6.146.661	-	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	23.275.760	3.208.948	6.427.034	7.380.409	5.447.973	811.396	-
Investicije u zavisna društva i zajedničke investicije	191.972	-	-	-	-	-	191.972
Ukupno	228.222.511	80.831.441	38.582.867	39.859.442	18.080.778	12.603.486	38.264.497
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovini	33.123	-	-	-	-	-	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	70.874	-	70.874	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.069.939	815.763	-	1.966.694	54.428	11.948	221.106
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	174.319.264	146.067.422	12.335.974	11.182.395	3.432.703	125.363	1.175.407
Ukupno	177.493.200	146.883.185	12.406.848	13.149.089	3.487.131	137.311	1.429.636
Neto kamatna neusklađenost 31. decembar 2015. godine	50.729.311	(66.051.744)	26.176.019	26.710.353	14.593.647	12.466.175	36.834.861

/iv/ Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Akcije koje je Grupa nabavila sa osnovnim ciljem dalje prodaje raspoređene su u knjigu trgovanja (Equity TradingBook) i izložene su opštem i specifičnom riziku.

Opšti rizik je rizik promene cene akcije kao posledice opšteg stanja i promena na određenom tržištu. Specifični rizik je rizik promene cene akcije kao posledica promene činilaca vezanih za izdavaoca akcije.

Mark-to-Model vrednost akcija raspoređenih u knjizi trgovanja na dan 31. decembar 2016. godine iznosila je 404 hiljada RSD (31. decembar 2015. godine iznosila je 366 hiljade RSD).

Imajući u vidu vrednost i strukturu portfolija akcija kao i kretanja cena akcija na Beogradskoj berzi-Belex, nije rađena dodatna analiza osetljivosti ovog portfolija jer je procenjeno da moguće promene u cenama akcija nemaju materijalni značaj na finansijski rezultat Grupe.

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa. Deviznom riziku Grupa je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj i knjizi trgovanja. Devizni rizik se izražava i meri otvorenom deviznom pozicijom.

Otvorena devizna pozicija Grupe predstavlja razliku između potraživanja i obaveza banke u stranoj valuti kao i potraživanja i obaveza u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu).

Analiza osetljivosti, koja se sastoji iz dva scenarija sačinjenih na osnovu pretpostavljenih mogućih promena deviznog kursa pri čemu sve druge varijable ostaju konstantne pokazuje mogući efekat na finansijski rezultat.

- a) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od +10% (apresijacija strane valute)
- b) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od -5% (apresijacija RSD)

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	Ukupno
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2016	41,960	785,635	(3,991)	13,665	-
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	4.196	78.563	(399)	1.366	83.726
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(2.098)	(39.282)	200	(683)	(41.863)
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2015	12.802	(54.145)	(55.083)	8.675	-
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	1.280	(5.415)	(5.508)	868	(8.775)
Efekat – 5% (RSD apresijacija)	(640)	2.707	2.754	(434)	4.387

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti aktive i pasive denominovane u stranim valutama. Grupa bi trebalo da obezbedi da njena devizna pozicija bude što manja.

Grupa nastoji da umanja rizik promene kursa valute putem odobravanja kredita sa deviznom klauzulom.

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Grupe na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	840.706	33.899.530	1.308.641	1.094.771	19.365.167	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	291.656	291.656
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	12.428.792	1.237.971	-	-	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	4.764.379	-	-	29.062.230	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6.544.145	6.632.629	12.437	37.623	646.748	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	87.107	80.613.195	6.768.626	45	44.466.748	131.935.721
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	87.075	-	-	-	87.075
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	-	-	-	-	137	137
Ukupno finansijska imovina	19.900.750	127.234.779	8.089.704	1.132.439	93.832.686	250.190.358
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	6.807	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	114.902	-	-	-	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	68.924	4.996.307	7.700	2.566	673.781	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	14.707.478	123.544.107	8.120.449	2.460.888	42.849.219	191.682.141
Ukupno finansijske obaveze	14.776.402	128.655.316	8.128.149	2.463.454	43.529.807	197.553.128
Vanbilans - netirano	(5.082.388)	2.206.172	34.454	1.344.680	1.497.082	-
Devizna pozicija 2016.	41.960	785.635	(3.991)	13.665	51.799.961	52.637.230

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Grupe na dan 31. decembar 2015. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.642.805	24.897.469	1.567.555	948.219	23.087.903	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	217.887	217.887
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.146.661	-	-	-	-	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	2.913.380	-	-	20.362.380	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.266.380	20.733.211	78.442	777.706	3.133.951	28.989.690
Kredit i potraživanja od komitenata	23.469	70.947.225	7.818.231	219	38.407.743	117.196.887
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	59.703	-	-	-	59.703
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	-	-	-	-	191.972	191.972
Ukupno finansijska imovina	12.079.315	119.550.988	9.464.228	1.726.144	85.401.836	228.222.511
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	33.123	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	70.874	-	-	-	70.874
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	60.616	2.309.801	54.612	4.160	640.750	3.069.939
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	12.580.303	117.235.546	7.082.700	2.417.942	35.002.773	174.319.264
Ukupno finansijske obaveze	12.640.919	119.616.221	7.137.312	2.422.102	35.676.646	177.493.200
Vanbilans - netirano	574.406	11.088	(2.381.999)	704.633	1.091.872	-
Devizna pozicija 2015.	12.802	(54.145)	(55.083)	8.675	50.817.062	50.729.311

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni, ali isključuje strateški i rizik reputacije.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je svođenje izloženosti Grupe operativnom riziku na minimum, odnosno do nivoa koji je prihvatljiv za Grupi sa aspekta odnosa troškova i rizika, a kroz dosledno i prudenčno upravljanje finansijskom organizacijom i kroz unapređenje poslovnih aktivnosti i sistema unutrašnjih kontrola.

Prioriteti upravljanja rizikom identifikuju se kroz kombinaciju iskustva i opservaciju, procenu i znanje interne revizije, interne kontrole, detaljnu procenu rizika, izmene procedura za upravljanje, izveštaje o incidentima, ako i na osnovu zdravog razuma.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Grupe.

Kontrola, praćenje, izveštavanje o uočenim i procenjenim izvorima rizika, kao i preduzimanje mera za ublažavanje mogućih negativnih posledica, predstavljaju sastavni deo procesa upravljanja operativnim rizikom.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikaciju kako postojećih, tako i potencijalnih izvora rizika koji može nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija rizika obuhvata:

- interne prevare i zloupotrebu;
- eksterne prevare i zloupotrebu;
- propuste u politici zapošljavanja i sistema bezbednosti na radnom mestu;
- probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Grupe usled prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje i greške u organizaciji i funkcionisanju informacionih sistema;
- probleme u implementaciji i realizaciji poslovnih procesa, procedura i odluka.

Grupa prati izvore operativnog rizika u skladu sa organizacijom i poslovnim aktivnostima, a što se odnosi na finansiranje privrede, realizaciju transakcija trgovine i prodaje sa privrednim entitetima i finansijskim institucijama, poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa privredom, realizaciju transakcija obračuna i plaćanja, usluge zastupanja, upravljanje sredstvima i brokersko dilersko poslovanje.

(f) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom su sledeći:

- usklađivanje sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao regulatora za bankarski sektor, u vezi sa kapitalom i kapitalnim zahtevima;
- poslovanje Grupe u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, na način da Grupa i dalje obezbeđuje prinos za svoje akcionare, kao i stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte.

Adekvatnost kapitala i korišćenje regulatornog kapitala su predmet redovnog nadzora od strane rukovodstva Grupe, na bazi tehnika i instrumenata razvijenih u skladu sa instrukcijama Bazelskog komiteta, na način na koji ih je implementirala Narodna banka Srbije za potrebe nadzora bankarskog sektora. Narodna banka Srbije, kao regulator za bankarski sektor, definiše i vrši nadzor nad ispunjenošću propisa u vezi sa kapitalnim zahtevima za Grupu. Informacije se Narodnoj banci Srbije dostavljaju na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije vrši neposredan nadzor Grupe.

Grupa je u obavezi da se usaglasi sa zahtevima iz okvira definisanog od strane Bazelskog komiteta, na način na koji ih je primenila Narodna banka Srbije. Grupa koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnih zahteva za kreditni i operativni rizik. Kapitalni zahtev za tržišne rizike se obračunava na način propisan regulativom Narodne banke Srbije u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Narodna banka Srbije je propisala određene zahteve sa kojima svaka banka mora da se uskladi i to:

- Banka je dužna da održava novčani deo osnivačkog kapitala na nivou koji ne može biti manji od EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti, a minimalni iznos kapitala je propisan i za ostale članice Grupe, i
- Grupa je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti kapitala, koji predstavlja odnos kapitala i rizične aktive, na nivou koji ne može biti manji od 12%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti kapitala propisano od strane Narodne banke Srbije.

Regulatorni kapital Grupe čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjeno za odbitne stavke od kapitala:

- Osnovni kapital sastoji se od: uplaćenog akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, rezervi iz dobiti, i dobiti, umanjeno za: gubitke iz prethodnih godina i tekuće godine, nematerijalna ulaganja, stečene sopstvene obične i preferencijalne akcije, osim preferencijalnih kumulativnih akcija, koje je banka uzela u zalogu i regulatorna usklađivanja. Regulatorna usklađivanja čine: nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, ostale negativne revalorizacione rezerve koje se ne odnose na odbitne stavke od osnovnog kapitala ili elemente koji se uključuju u dopunski kapital, dobit po osnovu obaveza vrednovanih prema fer vrednosti koje su umanjene zbog promene kreditnog rejtinga banke i iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama.
- Dopunski kapital čini zbir: uplaćenog akcijskog kapitala po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija banke, dela pozitivnih revalorizacionih rezervi, hibridnih instrumenata kapitala i subordiniranih obaveza, umanjeno za: stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije, preferencijalne kumulativne akcije koje je grupa uzela u zalogu i potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki koja su obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom.
- Odbitne stavke od kapitala Grupe su:
 - direktna ili indirektna ulaganja Grupe u druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% njihovog kapitala;
 - ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka ili lica u finansijskom sektoru u kojima Grupe ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% njihovog kapitala;
 - ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala Grupe;
 - iznos prekoračenja kvalifikovanog učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru;
 - iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka ako druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana;
 - potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim sa bankom ili prema zaposlenima u banci, koje je Grupe pod uslovima koji su povoljniji od uslova koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima koja nisu povezana sa Grupom, odnosno nisu zaposlena u Grupi.

Grupa se pridržava sledećih ograničenja za pojedine elemente kapitala:

- osnovni kapital čini najmanje 50% kapitala;
- subordinirane obaveze uključene u dopunski kapital ne mogu biti veće od 50% iznosa osnovnog kapitala;
- ukupan iznos hibridnih instrumenata, isključujući hibridne instrumente koji se usled pogoršanja finansijskog stanja Grupe mogu pretvoriti u njene akcije (osim preferencijalnih kumulativnih akcija), ne može biti veći od 35% kapitala banke;
- ukupan iznos svih hibridnih instrumenata ne može biti veći od 50% osnovnog kapitala Grupe.

Bankarske transakcije se raspoređuju u knjigu trgovanja ili u bankarsku knjigu. Rizična aktiva i rizične vanbilansne stavke se obračunavaju u skladu sa specifičnim zahtevima, čiji je cilj da odražavaju različite stepene rizika karakteristične za bilansnu aktivu i vanbilansne stavke, a koji nisu priznati u finansijskim izveštajima.

Svojom politikom Grupa nastoji da održi jaku kapitalnu bazu, u cilju obezbeđenja poverenja investitora, kreditora i ostalih tržišnih subjekata, kao i obezbeđenja daljeg rasta i razvoja poslovnih aktivnosti. Uočen je uticaj nivoa kapitala na stopu prinosa akcionara i Grupa prepoznaje potrebu da održava ravnotežu između potencijalno mogućih većih stopa prinosa na kapital sa jedne strane i prednosti i sigurnosti koju obezbeđuje jaka kapitalna baza u promenljivim tržišnim uslovima poslovanja.

Grupa ispunjava sve kapitalne zahteve koje je propisala Narodna banka Srbije u posmatranom izveštajnom periodu.

Tabela u nastavku prikazuje komponente regulatornog kapitala i racija koja je Grupa ostvarila u izveštajnom periodu koji se završava na dan 31. decembar:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Osnovni kapital		
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobiti	23.353.465	23.353.465
Umanjeno za: nematerijalna ulaganja	(525.773)	(430.179)
Umanjenje za nerealizovane gubitke po osnovu hartija od vrednosti	(65.606)	(8.426)
Umanjeno za: neto negativne revalorizacije rezerve	(27.194)	(47.698)
Umanjeno za: potrebna rezerva za kreditne gubitke	(14.951.422)	(18.675.904)
Manjinsko učešće	-	192.096
Ukupno osnovni kapital	35.249.628	31.849.512
Dopunski kapital	-	-
Odbitne stavke		
Umanjeno za: Ulaganja u lica u finansijskom sektoru koja prelaze 10% njihovog kapitala	(190.868)	(190.868)
Umanjeno za: Prekoračenja kvalifikovanog učešća u lica u nefinansijskom sektoru	(94)	(94)
Ukupno odbitne stavke	(190.962)	(190.962)
Ukupno regulatorni kapital	35.058.666	31.658.550
Kapitalni zahtevi		
Kreditni rizik	16.777.359	15.499.063
Devizni rizik	-	67.431
Cenovni rizik	14.052	15.957
Operativni rizik	2.343.013	2.491.807
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	21,99%	21,02%

Grupa koristi regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala za potrebe praćenja adekvatnosti kapitalne baze. Pristup Narodne banke Srbije, koji u svojoj osnovi ima bazelsku metodologiju, primarno je baziran na praćenju odnosa kapitalnih zahteva i raspoloživih izvora kapitala.

Alokacija kapitala na različite poslovne aktivnosti je, u velikoj meri, određena optimizacijom prinosa koji se ostvari na bazi izvršene alokacije. Iznos alociranog kapitala na određenu poslovnu aktivnost je primarno baziran na regulatornom kapitalu, ali u nekim slučajevima regulatorni zahtevi ne odražavaju u punoj meri varirajući stepen rizika koji je svojstven različitim poslovnim aktivnostima. U takvim slučajevima, kapitalni zahtevi mogu biti varijabilni da bi reflektovali različite rizične profile, uz uslov da ukupan iznos kapitala za određenu poslovnu aktivnost ne padne ispod minimalnog iznosa propisanog od strane regulatora.

Iako je optimizacija prinosa na kapital, koji je prilagođen za efekte koji proističu iz rizika kojima je Grupa izložena, primarni faktor koji se koristi u procesu alokacije kapitala na pojedine poslovne aktivnosti, to ipak nije jedini princip koji se koristi u procesu donošenja odluka od strane rukovodstva Grupe. U obzir se uzimaju i drugi faktori, kao na primer sinergija sa drugim poslovnim aktivnostima, raspoloživost rukovodećeg kadra i drugih resursa za određenu poslovnu aktivnost, stepen u kome se određena poslovna aktivnost uklapa u dugoročne strateške ciljeve Grupe i sl. Politika Grupe u pogledu upravljanja kapitalom i alokacijom kapitala je predmet redovnog razmatranja od strane rukovodstva Grupe.

6. Fer vrednost

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne tržišne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom raspoloživih tržišnih podataka na dan izveštavanja i modela vrednovanja koje Grupa koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu. Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Imajući u vidu da su za najveći deo finansijskih sredstava i obaveza Grupe ugovorene varijabilne kamatne stope, promene u tekućim kamatnim stopama dovode do promena u ugovorenim kamatnim stopama. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Grupe i njenih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na aktivnom tržištu za određivanje fer vrednosti se koriste kotacije sa tržišta. Fer vrednosti ostalih hartija od vrednosti se određuje kao neto sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine.

Fer vrednost valutnih svopova se obračunava na bazi diskontovanja procenjenih budućih tokova gotovine. Za diskontovanje Grupa koristi tržišne kamatne stope za finansijske instrumente sa istim preostalim rokom dospeća.

Fer vrednost forwarda se obračunava korišćenjem važećih forward stopa.

Fer vrednost preuzetih neopozivih obaveza i potencijalnih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika za vrednovanje po fer vrednosti koju Grupa koristi opisana je u okviru računovodstvenih politika u napomeni 3(k)(vi).

Grupa pri određivanju fer vrednosti koristi sledeću hijerarhiju, koja odražava značaj inputa koji se koriste pri vrednovanju:

- * Nivo 1: Kotirane tržišne cene (nemodifikovane) sa aktivnog tržišta za identičan finansijski instrument;
- * Nivo 2: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju dostupnih inputa, osim kotiranih tržišnih cena, direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje vrednovanje instrumenata uz korišćenje sledećih inputa: kotirane cene sa aktivnog tržišta sličnih instrumenata; kotirane cene za iste ili slične instrumente sa tržišta koja se ne smatraju aktivnim; ili druge tehnike vrednovanja gde su svi značajni inputi direktno ili indirektno dostupnih tržišnih podataka;

- * Nivo 3: Model vrednovanja: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju nedostupnih podataka. Ova kategorija uključuje sve finansijske instrumente gde modeli vrednovanja koriste inpute koji se ne baziraju na korišćenju dostupnih podataka i nedostupni podaci imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata, gde su potrebna značajna prilagođavanja ili pretpostavke da bi se odrazila razlika između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojim se trguje na aktivnom tržištu se bazira na kotiranim tržišnim cenama ili kotacijama dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa utvrđuje fer vrednost korišćenjem modela vrednovanja.

Modeli vrednovanja uključuju neto sadašnju vrednost i model diskontovanja novčanih tokova, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje dostupne tržišne cene i drugi modeli vrednovanja. Pretpostavke i inputi koji se koriste kod primene modela vrednovanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne spreadove i druge premije koje se koriste pri određivanju diskontne stope, cene akcija i obveznica, devizne kurseve, cenovne indekse i očekivanu volatilnost i korelaciju cena. Cilj primene modela vrednovanja je utvrđivanje fer vrednosti koja odražava cenu finansijskog instrumenta na izveštajni datum koja i bila utvrđena između tržišnih učesnika u nezavisnoj tržišnoj transakciji.

Grupa koristi opšteprihvaćene modele vrednovanja za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi, kod kojih se koriste samo dostupni tržišni podaci i gde nisu potrebne značajne računovodstvene pretpostavke i procene rukovodstva. Dostupne cene i drugi inputi su obično dostupni na tržištu za listirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate sa kojima se trguje na berzi i jednostavne OTC derivate, kao što su na primer kamatni svopovi.

Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa smanjuje potrebu za korišćenje procena i pretpostavki od strane rukovodstva i smanjuje neizvesnost kod definisanja fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa varira u zavisnosti od proizvoda i tržišta i zavisi od promena uslovljenih specifičnim i opštim uslovima na tržištima.

U tabeli u nastavku prikazana je analiza finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti na kraju obračunskog perioda po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2016.				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.252	404	-	291.656
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	-	13.666.763
	13.958.015	404	-	13.958.419
 Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	6.807	-	-	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	114.902	-	-	114.902
	121.709	-	-	121.709
 31.12.2015.				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	217.521	366	-	217.887
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.146.661	-	-	6.146.661
	6.364.182	366	-	6.364.548
 Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	33.123	-	-	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	70.874	-	-	70.874
	103.997	-	-	103.997

Efekti promene u fer vrednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti u bilansu uspeha su sledeći:

Nivo 1: RSD 43.052 hiljada (2015.: RSD 8.134 hiljada)

Nivo 2: RSD 38 hiljada (2015.: RSD – 47 hiljada)

U narednoj tabeli su prikazane fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti sa analizom po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

<u>U hiljadama RSD</u>	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2016.				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	56.508.815	-	56.508.815
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	13.873.582	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	133.109.016	133.109.016
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	36.584.845	-	36.584.845
	-	93.093.660	146.982.598	240.076.258
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	5.749.278	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	5.692.768	5.692.768
	-	-	11.442.046	11.442.046
Stanje na dan 31. decembar 2015.				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	52.143.951	-	52.143.951
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	28.989.690	28.989.690
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	117.971.362	117.971.362
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	23.737.948	-	23.737.948
	-	75.881.899	146.961.052	222.842.951
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	3.069.939	3.069.939
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	174.365.585	174.365.585
	-	-	177.435.524	177.435.524

Kada je to bilo moguće, fer vrednost kredita i potraživanja bazirana na dostupnim podacima iz tržišnih transakcija. Kada ovakvi podaci nisu raspoloživi, fer vrednost se određuje na bazi primene modela vrednovanja, na primer korišćenjem modela diskontovanja tokova gotovine. Inputi koji su korišćeni pri vrednovanju uključuju preostali rok dospeća, kreditni gubici, kamatne stope i sl. Za obezvređene kredite obezbeđene kolateralima, fer vrednost se određuje na bazi fer vrednosti kolaterala koji služi kao obezbeđenje kredita.

Da bi se unapredila tačnost procena vrednosti za kredite plasirane stanovništvu i slične komercijalne kredite, krediti su grupisani u homogene grupe sa sličnim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, tip dužnika, valuta, preostala ročnost i sl.

Fer vrednost depozita banaka i komitenata je određena korišćenjem metode diskontovanih tokova gotovine, uz korišćenje važećih kamatnih stopa za depozite iste vrste, valute, tipa komitenta i iste ili slične preostale ročnosti. Fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

Nije obelodanjena fer vrednost ostalih investicija od RSD 137 hiljade u 2016. godini, odnosno u zajedničke poduhvate i ostale investicije u iznosu od RSD 191.972 hiljada u 2015. godini, koje su vrednovane po nabavnoj vrednosti, budući da njihova fer vrednost ne može biti pouzdano procenjena. Ne postoji tržište za ove investicije, niti se one mogu preneti. Grupa ne namerava da otuđi ove investicije.

U nastavku su opisane metodologije i pretpostavke koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti za one finansijske instrumente koji nisu evidentirani po fer vrednostima u finansijskim izveštajima.

Aktiva čija fer vrednost približno odgovara knjigovodstvenoj

Za finansijsku aktivu i finansijsku pasivu koja je likvidna ili ima kratak rok dospeća (manje od jedne godine) pretpostavlja se da knjigovodstvena vrednost približno odgovara njenoj fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe primenjuje na depozite po viđenju, štedne račune bez određenog dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnom kamatnom stopom.

Finansijski instrumenti sa fiksnom stopom

Fer vrednost finansijske aktive i pasive sa fiksnom kamatnom stopom koja se vodi po amortizovanim troškovima procenjuje se upoređivanjem tržišnih kamatnih stopa koje su bile prvobitno iskazane i trenutnih tržišnih stopa koje se nude za slične finansijske instrumente. Procenjena poštena vrednost depozita koji nose fiksnu kamatu zasniva se na diskontovanim gotovinskim tokovima, uz korišćenje preovlađujućih kamatnih stopa za depozite sličnih karakteristika, kao što su na primer tip depozita, tip komitenta, preostali rok dospeća i valuta.

7. Neto prihod po osnovu kamata

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	517.021	634.855
Banke		
- domaće	4.499	24.551
- strane	31.024	18.957
Privreda	2.760.167	3.586.433
Javni sektor	281	46.983
Stanovništvo	5.212.370	5.478.299
Hartije od vrednosti	1.703.599	1.952.061
Strana lica	14.190	3.827
	<u>10.243.151</u>	<u>11.745.966</u>
Rashodi od kamata		
Banke		
- domaće	(1.534)	(13.937)
- strane	(60.123)	(138.830)
Privreda	(192.212)	(430.905)
Javni sektor	(36.109)	(36.947)
Stanovništvo	(135.812)	(396.901)
Hartije od vrednosti	(29.108)	(48.014)
Strana lica	(36.922)	(187.804)
	<u>(491.820)</u>	<u>(1.253.338)</u>
Neto prihod po osnovu kamata	<u>9.751.331</u>	<u>10.492.628</u>

Od ukupnog prihoda po osnovu kamata za 2016. godinu iznos od RSD 51.673 hiljade (2015.: RSD 104.295 hiljada) se odnosi na prihode od kamate po osnovu obezvređenih plasmana.

8. Neto prihod po osnovu naknada i provizija

Neto prihod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	322.058	362.278
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	1.966.065	1.793.640
Naknade po osnovu platnog prometa	733.691	661.581
Naknade po osnovu garancija	304.274	294.143
Naknade od uplate penzionih doprinosa i po osnovu upravljanja fondovima	272.195	197.027
Ostale naknade i provizije	1.479.630	1.484.815
	<u>5.077.913</u>	<u>4.793.484</u>
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(203.805)	(201.988)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(390.383)	(359.086)
Ostale naknade i provizije	(685.987)	(546.739)
	<u>(1.280.175)</u>	<u>(1.107.813)</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	<u>3.797.738</u>	<u>3.685.671</u>

9. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana (kredita)	202.033	-
Ostali prihodi operativnog poslovanja	83.705	74.285
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	260	10.720
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih obaveza	9.084	376
Prihodi od smanjenja obaveza	134	-
Prihodi od prihodovanja negativnog goodwill-a	42.023	-
Viškovi	577	769
Dobitak po osnovu investicija u zajedničke poduhvate	44.402	445
Ostali prihodi	88.110	80.105
Ukupno	<u>470.328</u>	<u>166.700</u>

10. Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava	8.572.036	9.379.047
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	408.919	332.883
Prihodi od naplaćene kamate po obezvređenim kreditima	51.673	104.295
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	359.047	286.700
	9.391.675	10.102.925
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvređenja finansijskih sredstava	(9.142.347)	(11.381.451)
Rashodi obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(528.803)	(396.934)
Rashodi po osnovu obezvređenih kredita	(32.781)	(81.050)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(4.995)	(17.633)
	(9.708.926)	(11.877.068)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(317.251)	(1.774.143)

11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Troškovi zarada	2.218.826	2.247.702
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	279.164	289.507
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	519.028	515.348
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	271.537	255.529
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	(188.074)	(285.274)
Ostali lični rashodi	36.062	28.536
Ukupno	3.136.543	3.051.348

12. Ostali rashodi

Ostali rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Troškovi zakupnine	628.764	611.688
Troškovi doprinosa na teret poslodavca	521.051	523.096
Troškovi reklame i propagande	292.388	228.319
Troškovi održavanja stalnih sredstava	657.091	675.018
Ostali nematerijalni troškovi	504.167	507.920
Troškovi stručnog osposobljavanja radnika	30.591	40.007
Troškovi kancelarijskog materijala	118.468	115.435
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	323.634	251.482
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	166.563	169.593
Troškovi čuvanja imovine	128.711	119.897
Ostali materijalni troškovi i usluge	100.840	103.008
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	39.031	32.236
Troškovi PTT usluga	23.625	27.166
Troškovi ostalog materijala	154.739	157.823
Troškovi premija osiguranja	887.276	782.655
Troškovi poreza	67.446	76.122
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	34.206	17.183
Troškovi reprezentacije	46.916	40.299
Troškovi članarina	2.788	3.357
Ostalo	181.150	588.348
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	38.700	112.015
Ukupno	4.948.145	5.182.667

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije od 24. februara 2015. godine o merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u vezi s kreditima indeksiranim u stranoj valuti, a po osnovu povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope, Grupa je za svaki pojedinačni ugovor o kreditu u otplati koji je zaključen s korisnikom pre početka primene Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga, bez obzira na stranu valutu u kojoj je ovaj kredit indeksiran, utvrdila ukupan iznos novčanih sredstava koji je naplatila po osnovu povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope u periodu od jednostranog povećanja kamatne stope do početka primene Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Za utvrđenu razliku u iznosu od RSD 577.306 hiljada, Grupa je korigovala stanje glavnice po osnovu kredita. Od ukupnog iznosa korekcije u 2015. godini, na teret ostalih rashoda je proknjižen iznos od RSD 477.253 hiljade, što je iskazano u okviru pozicije Ostalo, dok je preostali iznos od RSD 100.052 hiljade knjižen na teret rezervisanja (Napomena 27.4).

13. Porez na dobitak

13.1 Porez na dobitak za 2016. godinu se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Porez na dobitak	772.254	559.908
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(1.832)	(53.327)
Ukupno	770.422	506.581

13.2 Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Dobitak pre oporezivanja	6.404.903	4.921.134
Obračunati porez po stopi od 15%	960.735	738.170
Usaglašavanje efektivne kamatne stope:		
Gubitak ranijeg perioda	(7.834)	(5.980)
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	11.295	16.545
Korekcije po osnovu transfernih cena	42.279	37.226
Umanjenje po osnovu korišćenja poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	-	(105)
Usklađivanje prihoda	(249.868)	(291.322)
Privremena razlika između vrednosti osnovnih sredstava u poreskom bilansu i finansijskim izveštajima	18.255	1.982
Rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih	10.500	11.535
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(66)	-
Efekti konsolidacije	(15.676)	-
Ostalo	802	(1.470)
Poreski rashod	770.422	506.581
<u>Efektivna poreska stopa</u>	<u>12,03%</u>	<u>10,29%</u>

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2016. i 2015. godine je prikazano kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>Stanje 1. januara 2016.</u>	<u>Iskazano u okviru bilansa uspeha</u>	<u>Iskazano u okviru kapitala</u>	<u>Stanje 31. decembra 2016.</u>
Nekretnine i oprema	237.805	(17.394)	-	220.411
Poreski kredit	170	(170)	-	-
Rezervisanja za otpremnine	56.812	8.668	-	65.480
Rezervisanja za sudske sporove	15.387	6.903	-	22.290
Ostalo	5.860	3.825	-	9.685
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	9.905	-	7.959	17.864
Ukupno	325.939	1.832	7.959	335.730

U hiljadama RSD	Stanje 1. Januara 2015.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. Decembra 2015.
Nekretnine i oprema	217.377	20.428	-	237.805
Poreski kredit	170	-	-	170
Rezervisanja za otpremnine	38.210	18.602	-	56.812
Rezervisanja za sudske sporove	-	15.387	-	15.387
Ostalo	6.950	(1.090)	-	5.860
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	32.788	-	(22.883)	9.905
Ukupno	295.495	53.327	(22.883)	325.939

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

14. Gotovina i sredstva kod centralne banke

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2016.	31.12.2015.
Dinarska novčana sredstva		
Žiro račun	16.423.948	17.527.246
Blagajna	2.941.219	3.060.658
Depoziti viškova novčanih sredstava	-	2.500.000
	19.365.167	23.087.904
Novčana sredstva u stranoj valuti		
Obavezna rezerva	14.183.515	12.439.490
Blagajna	22.953.399	16.616.460
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	6.739	97
	37.143.653	29.056.047
Minus: Ispravka vrednosti	(5)	-
Stanje na dan 31. decembar	56.508.815	52.143.951

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

U hiljadama RSD	2016.	2015.
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	206
Rashod	1.800	215
Ukidanje	(1.798)	(426)
Kursna razlika	3	5
Stanje na dan 31. decembar	5	-

Grupa je tokom 2016. godine izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije.

Stope izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule bile su iste kao i u 2015. godini, a iznosile su 5% na dinarske depozite do dve godine i 0% na dinarske depozite preko dve godine.

Stope konverzije devizne u dinarsku obaveznu rezervu ostala je nepromenjena tokom cele 2016. godine i iznosile su 38% za devizne depozite do dve godine i 30% za devizne depozite preko dve godine.

Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve Narodna banka Srbije je tokom cele 2016. godine primenjivala kamatnu stopu od 1,75% na godišnjem nivou.

Devizna obavezna rezerva izdvaja se na devizne izvore sredstava i na dinarske izvore sredstava sa deviznom klauzulom. Primenjivane su sledeće stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Na početku 2016. godine stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 22%, da bi tokom 2016. godine ova stopa bila smanjivana, i to: 17. januara na 21% i 17. februara na 20%.
- Na početku 2016. godine stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 15%, da bi tokom 2016. godine ova stopa bila sukcesivno smanjivana, i to: 17. januara na 14% i 17. februara na 13%.
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom početkom 2016. godine bila je 50%, a 17. januara je ova stopa povećana na 100%.

Na izdvojenu deviznu obaveznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Tokom 2016. godine NBS je na više izdvojenu deviznu obaveznu rezervu od obračunate, naplaćivala kamatu u visini tromesečnog EUROLIBOR-a uvećanog za 5 procentnih poena. Grupa je deviznu obaveznu rezervu tokom cele 2016. godine držala u dozvoljenom rasponu u odnosu na obračunatu deviznu obaveznu rezervu, tako da se nije desilo da po ovom osnovu plati kamatu.

14.2. Gotovina prikazana u Izveštaju o tokovima gotovine sadrži sledeće pozicije:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Žiro račun	16.423.948	17.527.246
Blagajna – u dinarima	2.941.219	3.060.658
Blagajna - devizama	22.953.399	16.616.460
Devizni računi	2.385.493	3.262.779
Stanje na dan 31. decembar	44.704.059	40.467.143

15. **Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju**

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Akcije u dinarima	404	366
Potraživanja po osnovu ulaganja u investicione jedinice	273.511	188.553
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	17.741	28.968
Stanje na dan 31. decembar	291.656	217.887

16. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obveznice stranih finansijskih institucija	13.666.763	6.146.661
Stanje na dan 31. decembar	13.666.763	6.146.661

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	555
Ukidanje	-	(603)
Kursna razlika	-	48
Stanje na dan 31. decembar	-	-

17. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obveznice drugih banaka	1.504.127	-
Trezorski zapisi – Ministarstvo finansija Republike Srbije	32.322.482	23.275.760
	33.826.609	23.275.760
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembar	33.826.609	23.275.760

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	511
Rashod	-	1387
Ukidanje	-	(1.898)
Stanje na dan 31. decembar	-	-

18. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Devizni računi - Raiffeisen Bank International A.G.	72.617	742.163
Devizni računi ostalih banaka	2.313.114	2.520.949
Čekovi u stranoj valuti	279	152
Kredit i po repo transakcijama	500.120	3.000.222
Kredit i za likvidnost i obrtna sredstva	-	877.151
Ostali kredit i plasmani	148.457	3.823.266
Namenski depoziti u stranoj valuti	10.840.326	18.028.408
	13.874.913	28.992.311
Minus: Ispravka vrednosti	(1.331)	(2.621)
Stanje na dan 31. decembar	13.873.582	28.989.690

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	2.621	2.372
Rashod	4.116	5.662
Ukidanje	(5.469)	(5.012)
Otpis	-	(494)
Kursna razlika	63	93
Stanje na dan 31. decembar	1.331	2.621

19. Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenta obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	6.959	5.404
Kredit i po transakcionim računima	3.764.410	4.110.389
Potrošački kredit i	333.956	488.999
Kredit i za likvidnost i obrtana sredstva	34.018.044	29.349.068
Investicioni kredit i	22.248.343	20.487.897
Stambeni kredit i	25.557.982	25.353.305
Gotovinski kredit i	21.263.621	18.663.817
Ostali kredit i i kreditne kartice	27.506.996	28.451.107
Kredit i po osnovu finansijskog lizinga	8.093.900	-
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa	500.222	303.776
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	43.068	166.025
Potraživanja po osnovu akceptiranja, avaliranja i plaćanja izvršenih po garancijama	-	282
Ostali plasmani i eskont menica	354.774	1.974.609
Kredit i za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	1.721.997	1.445.148
Dati depoziti	1.627	1.602
	<u>145.415.899</u>	<u>130.801.428</u>
Minus : Ispravka vrednosti	<u>(13.480.178)</u>	<u>(13.604.541)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>131.935.721</u>	<u>117.196.887</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
<i>Pojedinačna ispravka vrednosti</i>		
Stanje na dan 1. januar	12.775.939	11.821.517
Rashod	6.367.381	8.325.317
Ukidanje	(5.918.878)	(6.104.434)
Otpis	(1.789.122)	(1.389.997)
Kursna razlika	173.022	123.536
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	843.185	-
Ukupno	<u>12.451.527</u>	<u>12.775.939</u>
<i>Grupna ispravka vrednosti</i>		
Stanje na dan 1. januar	828.602	1.116.002
Rashod	2.686.315	2.800.307
Ukidanje	(2.494.128)	(3.098.950)
Otpis	-	(12)
Kursna razlika	7.862	11.255
Ukupno	<u>1.028.651</u>	<u>828.602</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>13.480.178</u>	<u>13.604.541</u>

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Grupa je u 2016. godini odobravalala:

- Kratkoročne kredite po godišnjoj stopi u zavisnosti od kreditnog rejtinga, okvirno do nivoa od 4.0% iznad EURIBOR-a, tj. okvirno do nivoa od 2,0% iznad BELIBOR-a;
- Dugoročne krediti na period do 7 godina, po godišnjoj stopi koja se u zavisnosti od kreditnog rejtinga kretala okvirno do nivoa od 5,5 % iznad EURIBOR-a, tj. okvirno do nivoa od 2,30% iznad BELIBOR-a.

Sektoru malih preduzeća i preduzetnika, Grupa je u 2016. godini odobravalala :

- Kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, za dinarske kredite po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 6% do 9%, odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 2,25% do 5% uvećanoj za Belibor;
- Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale u nivou od 3.5% do 4.95% plus Euribor. Dugoročni krediti za sektor malih preduzeća su odobravani na period do 10 godina, preovlađujuća kamata kretala se u nivou EURIBOR uvećan za 3%, pri čemu su u značajnoj meri korišćeni kako interni izvori, tako i posebne ino-kreditne linije, kao što su linije Evropske investicione banke (EIB);
- Za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika, banka je odobravalala dinarske kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, po fiksnoj kamatnoj stopi na godišnjem nivou u rasponu od 7.5% do 12%. Dugoročni krediti za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika su odobravani po preovlađujućoj kamatnoj stopi do 6-mesečnog Euribora uvećanog za 4.95% za kredite sa deviznom klauzulom.

Sektoru stanovništva Grupa je u 2016. godine odobravalala:

- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom u intervalu od 6,75% iznad EURIBORA tj. od 4,80% do 10% iznad BELIBORA za dinarske kredite;
- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 10,12% do 30,00% za dinarske kredite;
- Pozajmice po tekućim računima po kamatnoj stopi od 0% do 33,40% na godišnjem nivou;
- Dugoročne kredite na maksimalni rok od 30 godina sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 3,09% do 6,75% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 1,13% do 10% iznad BELIBORA za dugoročne kredite;
- Dugoročni krediti sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 10,12% do 30,00% za dinarske kredite.

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga su od strane Grupe odobravani na period od 1 do 60 meseci uz nominalne stope od 1,30% do 6,99% na godišnjem nivou.

20. Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
<i>Investicije u zajedničke poduhvate</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	-	191.942
<i>Ostale investicije</i>		
Asocijacije lizing kompanija	107	-
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
	137	30
Minus : Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembar	137	191.972

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd je osnovan u skladu sa ugovorom o osnivanju od 5. februara 2003. godine sklopljenim između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen - Leasing International GmbH Beč kao zajedničko ulaganje, gde svaki od ulagača učestvuje sa po 50% u kapitalu. Na bazi ugovora o kupoprodaji 50% učešća u kapitalu Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd, sklopljenog 24. oktobra 2016. godine između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH, Banka je postala vlasnik 100% učešća u kapitalu Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	-
Promene	-	-
Stanje na dan 31. decembar	-	-

21. **Nekretnine, postrojenja i oprema**

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Zemljište i građevinski objekti	3.522.176	3.590.429
Oprema	839.710	794.178
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	218.521	35.929
Stanje na dan 31. decembar	4.580.407	4.420.536

Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazane u nastavku:

<u>U hiljadama RSD</u>	Zemljište i građevinski objekti	Postrojena i ostala oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2015.	3.840.751	5.274.083	273	9.115.107
Povećanja	-	-	275.673	275.673
Prenos sa investicija u toku	7.216	268.730	(275.946)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(695.796)	-	(695.796)
Stanje 31. decembar 2015.	3.847.967	4.847.017	-	8.694.984
Stanje na dan 1. januar 2016.	3.847.967	4.847.017	-	8.694.984
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	-	39.898	-	39.898
Povećanja	-	2.433	588.730	591.163
Prenos sa investicija u toku	12.222	576.508	(588.730)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(496.589)	-	(496.589)
Stanje 31. decembar 2016.	3.860.189	4.969.267	-	8.829.456
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 1. januar 2015.	176.720	4.305.915	-	4.482.635
Amortizacija	80.818	402.836	-	483.654
Otuđivanje i rashodovanje	-	(691.841)	-	(691.841)
Stanje na dan 31. decembar 2015.	257.538	4.016.910	-	4.274.448
Stanje 1. januar 2016.	257.538	4.016.910	-	4.274.448
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	-	38.060	-	38.060
Amortizacija	80.475	336.406	-	416.881
Otuđivanje i rashodovanje	-	(480.340)	-	(480.340)
Stanje 31. decembar 2016.	338.013	3.911.036	-	4.249.049
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2015.	3.664.031	968.168	273	4.632.472
Stanje na dan 31. decembar 2015.	3.590.429	830.107	-	4.420.536
Stanje na dan 31. decembar 2016.	3.522.176	1.058.231	-	4.580.407

Na građevinskim objektima Grupa nema uspostavljenih tereta po osnovu obezbeđenja kredita ili drugih obaveza.

22. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	31.12.2016.	31.12.2015.
Patenti i licence	525.773	424.299
Ostala nematerijalna ulaganja	-	4.780
Stanje na dan 31. decembar	525.773	429.079

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	Patenti i licence	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2015.	2.517.509	27.257	2.544.766
Povećanja	195.072	-	195.072
Otuđenje i rashodovanje	(39.432)	-	(39.432)
Stanje na dan 31. decembar 2015.	2.673.149	27.257	2.700.406
Stanje 1. januar 2016.	2.673.149	27.257	2.700.406
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	26.143	-	26.143
Povećanja	272.871	-	272.871
Otuđenje i rashodovanje	(461)	-	(461)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	2.971.702	27.257	2.998.959
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januar 2015.	2.066.432	16.110	2.082.542
Povećanja	221.850	6.367	228.217
Otuđenje i rashodovanje	(39.432)	-	(39.432)
Stanje na dan 31. decembar 2015.	2.248.850	22.477	2.271.327
Stanje 1. januar 2016.	2.248.850	22.477	2.271.327
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	25.442	-	25.442
Amortizacija	172.098	4.780	176.878
Otuđenje i rashodovanje	(461)	-	(461)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	2.445.929	27.257	2.473.186
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2015.	451.077	11.147	462.224
Stanje na dan 31. decembar 2015.	424.299	4.780	429.079
Stanje na dan 31. decembar 2016.	525.773	-	525.773

23. Odložena poreska sredstva

Obračun odloženog poreskog sredstva na 31. decembar 2016. godine je prikazan kao što sledi:

U hiljadama RSD	2016.			2015.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Razlika sadašnje vrednosti osnovnih sredstava	220.125	-	220.125	237.519	-	237.519
Rezervisanja za sudske sporove	64.499	-	64.499	15.387	-	15.387
Otpremnina za odlazak u penziju	23.380	-	23.380	56.922	-	56.922
Ostalo	9.863	-	9.863	6.207	-	6.207
Dobici/(gubici) po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	(17.863)	(17.863)	-	(9.904)	9.904
Odloženo poresko sredstvo/(obaveza), neto	317.867	(17.863)	335.730	316.035	(9.904)	325.939

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

24. Ostala sredstva

Ostala sredstva obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	97.980	82.941
Potraživanja po osnovu prodaje	1.697	651
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	102.329	112.011
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	38.766	3.877
Potraživanja od zaposlenih	14.646	15.261
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	52.273	63.215
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	244.181	437.752
Prolazni i privremeni računi	20.397	11.539
Potraživanja u obračunu	21.233	16.029
Razgraničeni rashodi kamata	90	630
Razgraničeni ostali troškovi	124.432	112.468
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	352.078	336.783
Ostale zalihe	-	60
Sredstva stečena naplatom potraživanja	342.970	211.154
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	<u>1.415.089</u>	<u>1.406.388</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(120.461)</u>	<u>(191.039)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.294.628</u>	<u>1.215.349</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	106.251	115.124
Rashod	58.902	61.056
Ukidanje	(56.861)	(60.149)
Otpis	(1.728)	(9.780)
Ukupno	106.564	106.251
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	84.788	4.714
Rashod	23.833	187.507
Ukidanje	(94.902)	(107.575)
Otpis	-	(39)
Kursna razlika	178	181
Ukupno	13.897	84.788
Stanje na dan 31. decembar	120.461	191.039

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>		<u>31.12.2015.</u>	
	<u>Površina (m²)</u>	<u>Vrednost</u>	<u>Površina (m²)</u>	<u>Vrednost</u>
Požarevac, Vardarska br.2 - stambeni prostor	115,77 m2	7.751	115,77	7.751
Smederevska Palanka, Neznalog junaka br.47 -poslovno stambeni prostor	274,52 m ²	5.890	274,52	5.890
Beograd, ul. Ustanička br.14/a - poslovni prostor	1.785,00 m2	189.962	1.785,00	185.328
Subotica, Jovana Mikića br.214- poljoprivredno zemljište	6.437,00 m2	3.193	6.437,00	3.193
Subotica, Jovana Mikića br.214- stambeni prostor	281,60 m ²	1.221	281,60	1.221
Kruševac, Čupićeva 6/1 stambeni prostor	76,00 m2	3.300	-	-
Novi Sad, Jovana Dučića 35 objekat za fiz. kul, ten.tereni	3.575,00m2	123.512	-	-
Pančevo, potes 2 Nemačko polje- zemljište i poslovno stambeni objekti	8.511,00 m2	8.141	8.511,00	7.771
Stanje na dan 31. decembar	21.055,89m2	342.970	17.404,89	211.154

25. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacija i centralnoj banci obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2016.			31.12.2015.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionih depozita	650.678	659.535	1.310.213	646.903	380.587	1.027.490
Obaveze po namenskim depozitima	15457	15.881	31.338	-	20.046	20.046
Obaveze po ostalim depozitima	3.402	2.404	5.806	3.011	1.541	4.552
Obaveze po osnovu overnight-a	-	-	-	5.208	3.680	8.888
Obaveze po osnovu kredita	-	4.307.115	4.307.115	-	1.955.120	1.955.120
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	8846	85.960	94.806	-	53.843	53.843
Stanje na dan 31. decembar	678.383	5.070.895	5.749.278	655.122	2.414.817	3.069.939

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	31.12.2016.		31.12.2015.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
EFSE	13.230	1.627.893	16.074	1.955.120
Savet EDB	10.000	318.588	-	-
EIB	20.000	2.360.634	-	-
Stanje na dan 31. decembar	43.230	4.307.115	16.074	1.955.120

EFSE krediti su sa rokom otplate do 8 godina. Kamata stopa se utvrđuje na nivou 6-mesečnog Euribor-a plus margina od 3,05. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim tranšama.

Kamatna stopa na kredite odobrene od strane EIB-a se kreće u rasponu od 0 do 0.102%, a krediti se otplaćuju kvartalno.

Kreditni od Saveta EDB su odobreni sa fiksnom kamatnom stopom koja se kreće u rasponu od 1.02% do 1.24%, a otplaćuju se polugodišnje.

26. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2016.			31.12.2015.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	41.759.501	102.132.042	143.891.543	30.965.956	81.970.598	112.936.554
Obaveze po osnovu štednih depozita	398.748	29.663.790	30.062.538	434.815	35.662.768	36.097.583
Obaveze po osnovu depozita za date kredite	37.501	700.996	738.497	43.064	661.485	704.549
Obaveze po osnovu namenskih depozita	148.574	2.881.403	3.029.977	309.544	2.610.263	2.919.807
Obaveze po osnovu ostalih depozita	513.613	1.394.734	1.908.347	825.259	2.289.322	3.114.581
Obaveze po osnovu overnight-a	2.637	1.320.339	1.322.976	2.325.293	5685.567	8.010.860
Obaveze po osnovu kredita	-	10.033.462	10.033.462	-	9.781.655	9.781.655
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	22.831	671.970	694.801	117.920	635.755	753.675
Stanje na dan 31. decembar	42.883.405	148.798.736	191.682.141	35.021.851	139.297.413	174.319.264

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 10.033.462 hiljada (2015.: 9.781.655 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu:

- APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0,27% do 1,38%. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim i tromesečnim tranšama.
- Fond revolving kredita sa rokom dospeća do 5 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog LIBOR-a plus margina 0,75%. Krediti se vraćaju u jednakim tromesečnim tranšama.

Kamatna stopa na dinarske tekuće račune na godišnjem nivou za velika i srednja preduzeća kretala se okvirno do 2,4%. Kamatna stopa za devizne tekuće račune na godišnjem nivou za velika i srednja preduzeća se kretala okvirno do 0,15% za valutu EUR.

Na kratkoročne dinarske depozite odobravana je godišnja kamatna stopa okvirno do 2,5% za velika i srednja preduzeća. Na kratkoročne devizne depozite u EUR odobravana je kamatna stopa okvirno do 0,5% na godišnjem nivou. Kamatna stopa zavisi od iznosa i roka oročavanja.

Na dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike primenjivala se godišnja kamatna stopa od 0,2 do 2,1%, dok je se na devizne oročene depozite primenjivala godišnja kamatna stopa do 0,10%. Kamatna stopa zavisila je od iznosa i roka oročavanja. U drugoj polovini godine banka nije nudila oročene depozite klijentima i na iste nije plaćana kamata.

Na devizna sredstva stanovništva, položena na devizne tekuće račune kamatna stopa iznosila je 0%.

Na dinarska sredstva položena na dinarske tekuće račune stanovništva, Grupa nije obračunavala i isplaćivala kamatu.

Kratkoročni dinarski depoziti za stanovništvo imali su godišnju kamatnu stopu od 1,00% do 4,50%, dok je na dugoročne dinarske depozite stanovništva zaključno sa 17. avgusta 2016. godine odobravana godišnja kamatna stopa u rasponu od 4,50% do 5,50% u zavisnosti od perioda oročenja i iznosa depozita, a počev od 18. avgusta 2016. godine dugoročni dinarski depoziti stanovništva su povučeni iz ponude Grupe.

27. Rezervisanja

27.1. Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	388.829	320.869
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	87.289	80.918
- ostala rezervisanja - kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	187.946	153.877
	<u>664.064</u>	<u>555.664</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	352.357	230.472
Rezervisanja za sudske sporove	200.501	102.579
Ostala rezervisanja za obaveze	<u>22.234</u>	<u>14.069</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.239.156</u>	<u>902.784</u>

27.2. Promene na rezervisanjima za beneficije zaposlenih:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar	555.664	582.900
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	23.976	-
Nova rezervisanja	278.664	255.530
Ukidanje rezervisanja	(191.954)	(282.149)
Isplate	<u>(2.286)</u>	<u>(617)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>664.064</u>	<u>555.664</u>

27.3. Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar.	230.472	165.280
Nova rezervisanja	528.803	396.934
Ukidanje rezervisanja	(408.919)	(332.883)
Kursne razlike	<u>2.001</u>	<u>1.141</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>352.357</u>	<u>230.472</u>

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od RSD 352.357 hiljade (31. decembar 2015.: RSD 230.472 hiljada) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

27.4. Promene na rezervisanjima za sudske sporove su prikazane u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar	102.579	6.822
Sticanje prava kontrole nad zajedničkim poduhvatima	94.173	-
Nova rezervisanja	33.072	100.513
Korišćenje rezervisanja	(29.323)	(4.756)
Stanje na dan 31. decembar	200.501	102.579

27.5. Promene na ostalim rezervisanjima za obaveze su prikazana u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Stanje na dan 1. januar	14.069	127.157
Nova rezervisanja	10.393	11.315
Ukidanje rezervisanja	-	(10.719)
Isplate	(2.228)	(113.615)
Kursne razlike	-	(69)
Stanje na dan 31. decembar	22.234	14.069

Rezervisanja formirana u 2014. godini u iznosu od RSD 113.615 hiljada po osnovu preporuke Narodne banke Srbije BAN 002/13 da se potraživanja od klijenta umanje za iznos novčanih sredstava koje je banka naplatila po osnovu jednostranog povećanja kamatne stope, odnosno povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope, i to u periodu od jednostranog povećanja kamatne stope do početka primena Zakona o zaštiti korisnika finansijskih izveštaja, u potpunosti su iskorišćena tokom 2015. godine (Napomena 12).

28. Ostale obaveze

Ostale obaveze obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obaveze za naknadu	6.907	7.966
Obaveze prema dobavljačima	337.269	257.470
Obaveze po osnovu primljenih avansa	28.257	36.994
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	29.617	27.801
Obaveze u obračunu	68.490	32.226
Prolazni i privremeni računi	345.741	221.358
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	15	35
Obaveze za porez na dodatu vrednost	52.239	29.188
Obaveze za druge poreze i doprinose	2.680	5.930
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	132.087	74.393
Razgraničeni prihodi kamate	66.290	34.629
Razgraničeni ostali prihodi	227.715	196.351
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	7.726	5.198
Stanje na dan 31. decembar	1.305.033	929.539

29. Kapital

29.1. Kapital Grupe na dan 31. decembra 2016. godine se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Aksijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacije rezerve po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju-obveznice	2.622	-
Hedžing rezerva	(29.815)	(47.698)
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(65.606)	(8.426)
Dobitak tekuće godine	5.846.826	4.414.553
Dobitak prethodnih godina	-	139.744
Stanje na dan 31. decembar	<u>56.573.650</u>	<u>55.317.796</u>

Raiffeisen See Region Holding GmbH, Beč je vlasnik 100% kapitala Grupe.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Grupe srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2016. godini, Odlukom Skupštine od 25. aprila 2016. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2015. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 4.341.952 hiljada.

U 2015. godini, Odlukom Skupštine od 9. novembra 2015. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2014. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 5.227.634 hiljada.

29.2. Rezerve iz dobitka obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Potrebna rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	23.353.465	23.353.465
Stanje na dan 31. decembar	<u>23.353.465</u>	<u>23.353.465</u>

29.3. Grupa ispunjava sve regulatorne zahteve u pogledu kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala.

30. Potencijalne obaveze

30.1 Preuzete buduće obaveze Banke na dan 31. decembra obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Date garancije i druga jemstva	33.510.641	32.772.261
Izdati akreditivi	1.415.594	1.236.334
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	10.620.668	10.194.645
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	60.148.378	51.454.061
Stanje na dan 31. decembar	105.695.281	95.657.301

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivni, Grupa je procenila i formirala rezervu na teret rashoda u iznosu od RSD 352.357 hiljada (2015: RSD 230.472 hiljada), koja je iskazana kao obaveza po osnovu rezervisanja u bilansu Grupe.

Preuzete neopozive obaveze imaju sledeću strukturu:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Okvirne linije po tekućim računima pravnih lica	24.710	1.001.590
Okvirne linije po kratkoročnim kreditima, garancijama	6.969	181.783
Okvirne linije po dugoročnim kreditima, garancijama	1.155.559	199.104
Okvirne linije pravnih lica po karticama	603.533	617.513
Okvirne linije po tekućim računima građana	1.151.198	1.269.598
Okvirne linije građana po karticama	7.678.699	6.925.057
Stanje na dan 31. decembar	10.620.668	10.194.645

30.2 Sudski sporovi

Protiv Grupe se vodi 261 sudskih sporova (2015.: 213). Na dan 31. decembar 2016. godine ukupna vrednost sporova iznosi RSD 840.993 hiljada (2015.: RSD 895.933 hiljada). Na bazi procene rukovodstva o pozitivnom ishodu sudskih sporova i ukupnom gubitku koji Grupa može pretrpeti, Grupa je procenila da ukupan gubitak po osnovu sudskih sporova iznosi RSD 200.501 hiljada (2015.: RSD 102.579 hiljada) i u tom iznosu je formirana rezervacija za sudske sporove.

Grupa je pokrenula veliki broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom u cilju naplate potraživanja.

30.3 Preuzete obaveze po osnovu zakupa

Grupa iznajmljuje poslovni prostor i putnička vozila putem operativnog lizinga.

Buduća plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Grupa javlja kao zakupac su prikazana u narednoj tabeli:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Plaćanja po osnovu operativnog lizinga		
U periodu od jedne godine	471.502	459.773
U periodu između 1 i 5 godina	1.020.364	968.275
U periodu dužem od 5 godina	98.875	166.168
<u>Ukupno</u>	<u>1.590.741</u>	<u>1.594.216</u>

31. Povezana pravna lica

Grupu kontroliše Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, Vienna, osnovan u Austriji, koji je vlasnik 100% običnih akcija Grupu. Krajnji vlasnik Grupu je Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG, osnovana u Austriji.

Bankarske transakcije se obavljaju sa povezanim licima kao deo redovnog poslovanja Grupe. Ove transakcije obuhvataju kredite, depozite i transakcije izvršene u stranoj valuti i obavljaju se pod komercijalnim i tržišnim uslovima.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost prema i od povezanih lica, koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

BILANS STANJA

U hiljadama RSD

31.12.2016 31.12.2015.

AKTIVA

Gotovina i sredstva kod centralne banke:

Raiffeisen Bank International AG, Wien	72.617	742.163
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	8.258	6.845
	80.875	749.008

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz
bilans uspeha namenjena trgovanju

Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	16	364
Raiffeisen Bank International AG, Wien	12.106	7.114
	12.122	7.478

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Raiffeisen bank. A.S. Prague	1.237.971	-
	1.237.971	-

Kredit i potraživanja od banaka i drugih
finansijskih organizacija

Raiffeisen Bank International AG, Wien	25	5.065
Raiffeisen bank d.d., Bosna i Hercegovina	-	8
	25	5.073

Kredit i potraživanja od komitenata

Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	328.265	802.733
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	1.060.480	1.410.863
Bulevard Centar BBC d.o.o. Novi Sad	48	252.983
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	1.032.634	890.911
	2.421.427	3.357.490

Potraživanja po osnovu finansijskih derivata
namenjenih zaštiti od rizika

Raiffeisen Bank International AG, Wien	52.738	33.377
	52.738	33.377

Ostala sredstva

Raiffeisen Bank International AG, Wien	33.741	27.028
Raiffeisen bank DD Bosna i Hercegovina	-	234
Raiffeisen Banka DD Maribor	-	36
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	64	25
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	314	374
Raiffeisen Informatik Consulting GMBH	57	54
	34.176	27.751

PASIVA

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene
trgovanju

Raiffeisen Bank International AG, Wien	3.444	7.504
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	-	354
	3.444	7.858

Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od
rizika

Raiffeisen Bank International AG, Wien	114.902	70.874
	114.902	70.874

Depoziti i ostale obaveze prema bankama,
drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Raiffeisen Bank International AG, Wien	8.788	13.406
Raiffeisen Bank d.d., Bosna i Hercegovina	6.927	99
Raiffeisen Banka d.d., Maribor	-	8.259
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	2.002	1.138
	17.717	22.902

Depoziti i ostale obaveze prema
drugim komitentima

Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	10.579	11.584
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	12.520	115.294
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	12.022	119.047
Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	2.211	3.467
	37.332	249.392

Ostale obaveze

Raiffeisen Bank International AG, Wien	84.630	49.247
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	59.973	237
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	1.084	1.026
Tatra Banka AS, Bratislava	-	21
PJSC Ukrainian processing center, Ukraina	278	62
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	1.967	16
Raiffeisen Bank ZRT Mađarska	87	-
Regional Card Processing Centre s.r.o. Bratislava	11.980	11.130
	159.999	61.739

BILANS USPEHA

U hiljadama RSD

	2016	2015.
Prihodi od kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-	48
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	19.144	22.928
Bulevard Centar BBC DOO Novi Sad	-	468
Park City Real Estate DOO, Novi Sad	-	487
Bulding Business Centar DOO, Novi Sad	-	686
Raiffeisen Bank AS Prag	4.121	-
	23.265	24.617

Rashodi kamata:

Raiffeisen Bank International AG, Wien	(21.904)	(5.440)
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	(610)	(699)
Building Business Centar d.o.o., Novi Sad	(14)	(138)
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	(105)	(64)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	-	(22)
Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	-	(21)
Raiffeisen Bank AS Prag	(2.058)	-
	(24.691)	(6.384)

Prihodi od naknada i provizija:

Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	31.459	1.029
Bulevard Centar BBC DOO Novi Sad	6	6
Park City Real Estate DOO, Novi Sad	78	105
Building Business Centar DOO, Novi Sad	180	151
Raiffeisen Bank International AG, Wien	-	32.988
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	793	435
Raiffeisen Banka d.d., Maribor	-	164
Tatra Banka SA Prague	22	169
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	381	-
Raiffeisenbank Kosovo	27	-
Raiffeisen bank ZRT Mađarska	256	-
	33.202	35.047

Rashodi naknada i provizija:

PJSC Ukrainian procesing center, Ukraina	(5.295)	(935)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	(65)	-
Regional Card Processing Centre	(155.037)	(133.036)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(180.521)	(110.661)
Raiffeisen Invest a.d.	-	-
	(340.918)	(244.632)

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih
trgovanju

Raiffeisen Bank International AG, Wien	-	5.428
	-	5.428

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Raiffeisen Bank Internacional AG, Wien	(24.121)	8.168
	(24.121)	8.168

Ostali poslovni prihodi

Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	1.627	1.660
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	-	-
Raiffeisen Bank International AG, Wien	2.454	1.388
Payments S.R.L., Bucharest	-	27
Regional Card Processing Centre	1.228	-
	5.309	3.075

Neto (rashodi)/prihod po osnovu obezvređenja finansijskih
sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	610.055	(176.733)
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	(371.139)	(298.996)
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	(485.943)	(410.916)
	(247.027)	(886.645)

Ostali rashodi

Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	(20.607)	(15.984)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(330.970)	(270.351)
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	(41.892)	(41.378)
Zuno Bank AG, Austria	-	(12.648)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	(2.272)	(2.407)
Raiffeisen capital managment	(4.344)	(3.197)
RZB Raiffeise Zentrlbank Oster. AG	(1.101)	-
	(401.186)	(345.965)

Neto iznos na dan 31. decembra	(976.167)	(1.407.291)
--------------------------------	-----------	--------------------

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora i ostalog ključnog rukovodstva u 2016. godini iznose RSD 636.827 hiljada (2015: RSD 671.870 hiljada).

32. Događaji nakon datuma bilansa

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2016. godinu.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
RAIFFEISEN BANKE A.D. BEOGRAD ZA 2016. GODINU

Beograd, 21. mart 2017. godine

S A D R Ź A J:	
Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora	1
Makroekonomsko okruženje, mogućnosti za strane investitore i perspektive	2
Osnovni podaci o Grupi	8
Poslovanje sa privredom	12
Poslovanje sa stanovništvom, malim preduzećima i preduzetnicima	13
Sredstva i investiciono bankarstvo	16
Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd - pregled ključnih aktivnosti	18
Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o., Beograd - pregled ključnih aktivnosti	19
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd – pregled ključnih aktivnosti	21
Finansijski položaj i rezultati poslovanja	22
Značajni događaji po završetku poslovne godine	33
Planirani budući razvoj	33
Ulaganja u finansijske instrumente	33
Aktivnosti istraživanja i razvoja	34
Društvena odgovornost i zaštita životne sredine	34
Upravljanje rizicima i izloženost rizicima	36
Informacija o otkupu sopstvenih akcija	45
Ogranci	45
Organizaciona struktura i kadrovi	45

Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora

Poštovani akcionari i poslovni partneri,

Zadovoljstvo mi je što mogu da vas u ime Izvršnog odbora obavestim da je Raiffeisen Grupa uspešno završila još jednu poslovnu godinu. Ostvaren profit pre oporezivanja u 2016. godini u iznosu od 52 miliona evra je za 30% veći nego u prethodnoj godini. To je jasan dokaz da je Raiffeisen Grupa uspešno savladala brojne izazove kako na domaćem, tako i na međunarodnim tržištima.

Petnaesta, jubilarna godina rada Raiffeisen Grupe u Srbiji obeležena je kontinuiranom primenom principa da je prioritet za Raiffeisen Grupu pružanje kvalitetnog servisa klijentima i razvoj međusobne saradnje i poverenja u cilju prevazilaženja tekućih problema i ograničenja u radu.

U 2016. godini smo još jednom potvrdili da Raiffeisen Grupa bitno doprinosi razvoju bankarskog sektora i tržišta kapitala u zemlji i da je u mogućnosti da pruži usluge klijentima u skladu sa svetskim standardima. Naime, u poslednjem kvartalu, Raiffeisen banka je kao pokrovitelj uspešno plasirala prvu emisiju obveznica denominovanih u dinarima čiji je izdavalac Evropska banka za obnovu i razvoj. Transakcija predstavlja prvu javnu prodaju obveznica emitovanih na našem tržištu od strane nadnacionalnih institucija.

Potvrda uspešnog rada Raiffeisen Grupe su i nagrade vodećih svetskih finansijskih magazina dodeljenih Raiffeisen banci za najbolju banku od strane magazina "Euromoney" i "EMEA Finance".

Uspehu Raiffeisen Grupe doprinelo je iskustvo i podrška Raiffeisen bankarske grupacije, jedne od najstarijih i najvećih bankarskih grupacija u Austriji.

Raiffeisen banka pruža značajnu podršku u radu kompanijama Raiffeisen Leasing, Raiffeisen Future Društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, kao i Raiffeisen Invest Društvu za upravljanje investicionim fondovima.

Svesna društvene odgovornosti prema zajednici u kojoj posluje, Raiffeisen Grupa je i u 2016. godini inicirala i podržala niz akcija koje su bile organizovane sa ciljem poboljšanja kvaliteta života građana i svojih zaposlenih.

Dobri rezultati koje je Raiffeisen Grupa ostvarila, poverenje klijenata, kao i značajna uloga i pozicija koju ima na tržištu, ostvareni su zahvaljujući izuzetnom zalaganju zaposlenih, profesionalnom odnosu prema poslu i timskom radu. Ovom prilikom im se, u ime Izvršnog odbora, zahvaljujem na uloženom trudu i ličnom angažovanju.

Aktivnosti Raiffeisen Grupe će i u narednoj godini biti usmerene na visoko profesionalni odnos prema izazovima koji nas očekuju u cilju doprinosa poboljšanju poslovnog ambijenta u zemlji, a time i podrške klijentima za uspešan rad. Partnerski odnosi sa klijentima biće i u narednoj godini prioritet u saradnji na obostrano zadovoljstvo.

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Makroekonomsko okruženje, mogućnosti za strane investitore i perspektive

Uspeh ostvaren u reformi javnog sektora, koji se ogledao u izuzetno značajnom smanjenju deficit budžeta, podstakao je vladajuću stranku da raspiše druge vanredne parlamentarne izbore u aprilu 2016. godine sa ciljem da se obezbedi dodatna podrška u reformi javne administracije i javnih preduzeća. Srpska napredna stranka (SNS) osvojila je 48,25% glasova, tj. 131 mandat u Narodnoj skupštini, dok je drugo mesto osvojila Socijalistička partija Srbije (SPS) sa osvojenih 10,95% glasova i 29 poslaničkih mandata. Nakon dugogodišnjeg odsustvovanja u Narodnoj skupštini, na ovim izborima vratila se i Srpska radikalna stranka (SRS), koja je osvojila 8,10% glasova i 22 poslanička mandata.

Suprotno očekivanjima tržišta da će referendumski odluka Velike Britanije o izlasku iz Evropske Unije zaustaviti ili usporiti proces pridruživanja Evropskoj Uniji, desilo se upravo suprotno, proces integracije je intenziviran. Nakon što su krajem 2015. godine otvorena prva dva poglavlja: 32, koje se bavi finansijskom kontrolom i 35, koje se bavi normalizacijom odnosa između Beograda i Prištine, Vlada je otvorila čak četiri poglavlja tokom 2016. godine: poglavlje 23 (pravosuđe i osnovna prava), poglavlje 24 (pravda, sloboda i bezbednost), poglavlje 5 (javne nabavke) i poglavlje 25 (nauka i istraživanje).

Vlada je uspešno izvršavala kriterijume postavljene u okviru *stand-by* ugovora iz predostrožnosti potpisanog sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) 2015. godine, a u okviru redovnih kvartalnih kontrola. MMF je izuzetno visoko ocenio uspešnost Vlade u ostvarivanju suficita budžeta, zaustavljanju rasta javnog duga i iznenađujućem rastu ekonomske aktivnosti. S druge strane, i pored uložених napora u lansiranju reforme javne administracije i javnih preduzeća, MMF je ipak preporučio ubrzanje procesa kako bi se ograničio rast javnog duga do 2018. godine.

Ostvareni rezultati u fiskalnoj konsolidaciji, uspešno izvršavanje targetiranih kriterijuma u okviru MMD aranžmana i rast ekonomije iznad prvobitnih očekivanja, koji je ostvaren uprkos reformama, a rezultirao je da sve tri rejting agencije poboljšaju perspektivu zemlje. *Standard and Poor's* je dva puta poboljšao perspektivu, prvo na stabilnu sa negativne, a potom na pozitivnu. *Fitch* rejting agencija je pored poboljšanja perspektive unapredila i kreditni rejting zemlje na BB- sa B+, *Moody's* agencija unapredila je perspektivu zemlje sa stabilne na pozitivnu.

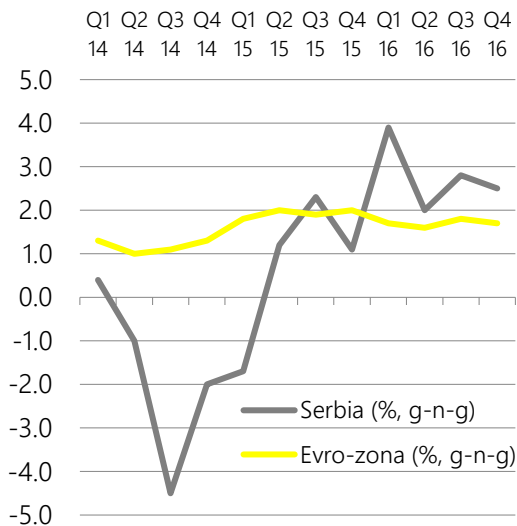
Tokom posete predsednika Narodne Republike Kine, potpisana je deklaracija o sveobuhvatnom strateškom partnerstvu i više važnih međudržavnih sporazuma. Pored postojećih projekata (Koridor 11, modernizacija termoelektrana) i najave projekta modernizacije železničke pruge Budimpešta – Beograd, Kineska kompanija HIBIS grupa kupila je proizvođača čelika Železaru Smederevo (u državnom vlasništvu) za 46 miliona evra, dok su investicije planirane u iznosu od 300 miliona evra.

Reforma javnog sektora

Do kraja septembra 2016. godine broj zaposlenih u javnom sektoru smanjen je za 22.000 kroz prevremeni odlazak u penziju i dobrovoljno napuštanje posla i obuhvatio je pored javne administracije i javna preduzeća. Proces racionalizacije biće nastavljen takođe i u toku 2017. godine. Najznačajniji rezultati u sprovođenju strukturnih reformi postignuti su u Elektroprivredi Srbije kao i u Železnicama Srbije, dok reforme kasne u slučaju proizvođača gasa Srbijagas. Metanolsko-sirćetnog kompleksa (MSK), Azotare i rudarsko-topioničarskog basena Bor. Dalje, Vlada je u skladu sa zahtevom u okviru MMF ugovora iz predostrožnosti donela odluku o uvođenju profesionalnog rukovodstva u svim javnim preduzećima.

Makroekonomski trendovi

Nakon rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP) u iznosu od 0,8% g-n-g u 2015. godini, ekonomija je ostvarivala značajne stope rasta u toku 2016. godine, prvenstveno zahvaljujući zavidnom rastu stranih direktnih investicija (SDI) koje su imale pozitivan efekat na rast investicija u osnovna sredstva i rast izvoza. Rast SDI je sa jedne strane podržan nastavkom Vladinog programa subvencionisanja novih investicija (i domaćih i stranih), kao i rastom poverenja investitora nakon ostvarenog uspeha u fiskalnoj sferi, a nakon implementacije reformi javnog sektora.

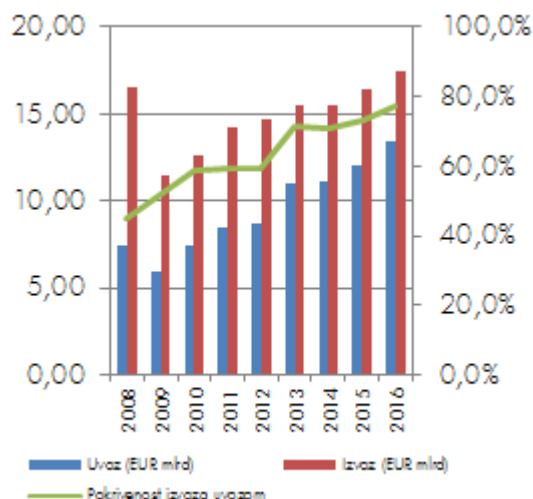
GRAFIKON: BDP

Privatna potrošnja je još uvek na niskom nivou i pored rasta zaposlenosti usled dosta niske prosečne plate, dok je javna potrošnja usporavala rast zbog sprovođenja mera štednje. U prvom kvartalu, BDP je porasta za 3,9% g-n-g delimično usled baznog efekta, u drugom kvartalu je usporio rast (+2,0 % g-n-g), u trećem kvartalu se oporavlja na 2,8% g-n-g i u poslednjem kvartalu ostvaruje stopu rasta od 2,5% g-n-g. Sektori koji su najviše doprineli rastu ekonomije u četvrtom kvartalu 2016. godine su poljoprivreda usled dobre sezone, trgovina na veliko i malo i prerađivačka industrija, snabdevanje električnom energijom, gasom i parom, snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama. Posle visokih stopa rasta ostvarenih u većem broju kvartala, građevinarstvo je ostvarilo negativnu stopu rasta u četvrtom kvartalu usled smanjene aktivnosti tokom zimskog perioda.

I pored sprovođenja mera racionalizacije broja zaposlenih u javnoj administraciji tokom 2016. godine, stopa nezaposlenosti bila je konstantno u padu, usled pozitivnog efekta priliva stranih direktnih investicija. Stopa nezaposlenosti je sa 19,0% na početku godine pala na 13,0% u četvrtom kvartalu 2016. godine, što je najniži nivo ovog pokazatelja od uvođenja praćenja nezaposlenosti prema metodologiji Međunarodne organizacije rada. Dalje, infrastrukturni projekti su takođe doprineli poboljšanju ovog pokazatelja, mada, prema Statističkom zavodu Srbije, zaposlenost je najvećim delom generisana u poljoprivredi i prerađivačkoj industriji.

Usporavanje rasta industrijske proizvodnje u 2016. godini (+4,7% od početka godine) u poređenju sa istim periodom prethodne godine (+8,2% od početka godine) je najvećim delom posledica usporavanja rasta rudarstva (+4,0% od početka godine) i snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacijom (+2,7% od početka godine), u poređenju sa 10,5% od početka godine i 18,8% od početka godine, respektivno u 2015. godini. Razlog je isticanje baznog efekta, s obzirom da je rast u energetsom sektoru tokom 2015. godine generisan efektom otklanjanja štete od poplava iz 2014. godine. Ohrabrujuća je činjenica da je prerađivačka industrija ostvarila nepromenjenu stopu rasta u 2016. godini (+5,3% od početka godine) u poređenju sa 2015. godinom. Rast prerađivačke industrije bio je podstaknut novim investicionim ciklusom i rezultat je rasta proizvodnje prehrambenih proizvoda, duvanskih proizvoda, hemijskih proizvoda, električne opreme, nameštaja, itd. Proizvodnja automobile u FIAT-u Kragujevac bila je u padu u 2016. godini (-7,6% od početka godine) zbog pada tražnje za FIAT-ovim automobilima što je delimično rezultat zasićenja tražnje za istim modelom koji je lansirao pre četiri godine.

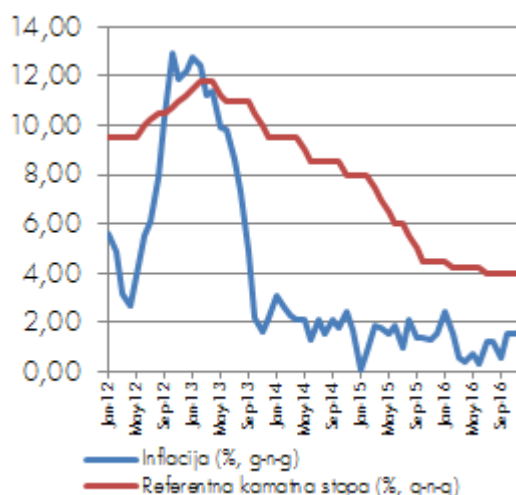
Izvoz je održao manje-više sličan trend rasta u 2016. godini (+11,5% od početka godine) u odnosu na 2015. godinu (+11,0% od početka godine). Iako je u strukturi izvoza dominirao izvoz FIAT-ovih automobile, rast izvoza generisan je širokim spektrom različitih industrija zahvaljujući prilivu stranih direktnih investicija (SDI) uključujući industrijske i električne mašine, nameštaj, odevni predmeti, hemijski proizvodi, duvan, voće i povrće i ostalo.

GRAFIKON: Spoljna trgovina

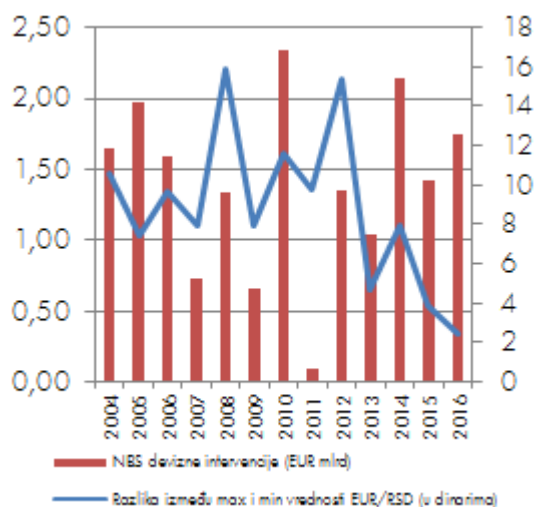
Stopa rasta uvoza bila je nešto viša u 2016. godini (+6,1% od početka godine) u poređenju sa 2015. godinom (+5,6% od početka godine) usled rasta uvoza širokog spektra mašina. Pokrivenost uvoza izvozom ostala je i dalje na visokom nivou od 77,3% u 2016. godini, u poređenju sa 73,5% u 2015. godini. SDI su značajno porasle u 2016. godini (+3,2% 2016. godini) dostigavši iznos od 1,9 milijardi evra zahvaljujući stimulativnom makroekonomskom okruženju, kao i merama subvencije koje je Vlada odobravalala za nove investicije.

Niski troškovni pritisci po osnovu cena nafte i primarnih poljoprivrednih proizvoda na svetskom tržištu, niska inflacija u evro-zoni, kao i niska inflaciona očekivanja a kao rezultat ostvarene makro-ekonomske ravnoteže su sve zajedno potpomogli da inflacija dostigne nivo od 1,6% godina-na-godinu na kraju 2016. godine. Inflacija se celu prethodnu godinu kretala ispod ciljane stope (4% +/- 1,5 procentna poena).

GRAFIKON: Inflacija i referentna kamatna stopa

Niska inflacija i različiti okviri monetarne politike Centralne banke Amerike (FED) i Evropske centralne banke (ECB) rezultirali su odlukom Narodne banke Srbije (NBS) da referentnu kamatnu stopu koriguje na dole samo dva puta po 25 procentnih poena sa 4,5% na početku godine na 4,0% na kraju godine. Niska inflacija i inflaciona očekivanja, kao i opredeljenje Vlade da korekcija cena pod kontrolom države bude nešto niža od inicijalno planirane, podstakle su NBS da krajem 2016. godine smanji cilj za inflaciju sa 4,0% na 3,0%, a da raspon ostavi na nepromenjenom nivou od 1,5 procentna poena, koji bi se primenjivao od početka 2017. godine.

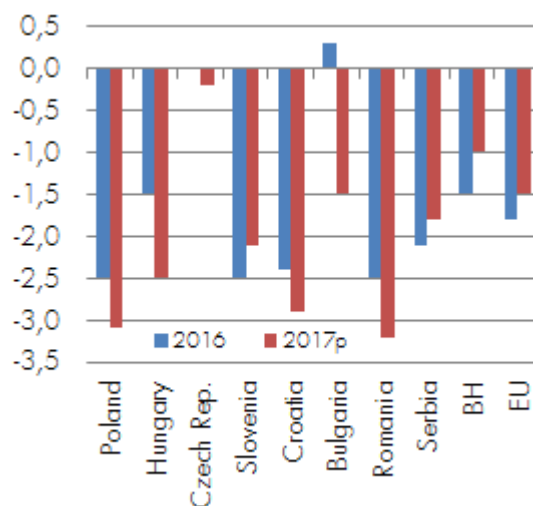

GRAFIKON: EUR/RSD

Volatilnost deviznog kursa je dalje smanjena tako da je razlika između maksimalne i minimalne vrednosti EUR/RSD iznosila 2,43 dinara u 2016. godini, dok je prosečan nivo te razlike u prethodnih deset godina iznosio 9,28 dinara. Pored dobre performanse ekonomije, stabilnost valute osigurana je i povećanim deviznim intervencijama NBS (1,8 milijarde evra) u odnosu na 2015. godinu kada su intervencije dostigle 1,42 milijardu evra, od čega je NBS prodala 980 miliona evra, a kupila 820 miliona evra. U prvom delu godine dinar je dosta slabio u odnosu na evro usled povlačenja stranih investitora sa tržišta duga, a zbog najavljenog rasta referentne kamatne stope FED-a da bi u drugom delu godine kretanje valute promenilo pravac u smislu jačanja dinara u odnosu na evro, a kao rezultat višeg od očekivanog rasta ekonomije i visokog suficita u budžetu.

Takođe, NBS je postepeno povećavala ponudu Blagajničkih zapisa (B-zapisa) NBS kroz repo aukcije kako bi apsorbovala višak dinarske likvidnosti usled smanjene ponude B-zapisa Ministarstva finansija in a taj način stabilizovala volatilnost dinara u odnosu na evro.

Nekonsolidovani budžet je najveći deo godine bio u suficitu, zahvaljujući sa jedne strane merama štednje, a sa druge strane značajnim rastom poreskih prihoda (poreza na dodatu vrednost, porez na dobit preduzeća i akcize) usled većeg od očekivanog rasta ekonomije i efikasnije naplate poreskih prihoda. Kraj godine završen je blagim deficitom (-RSD 7,9 milijardi) koji je za čak 79,2% niži u odnosu na 2015. godinu. Najveći rast na rashodnoj strani imale su subvencije i pretpostavka je da je dobar deo bio usmeren na investiture (domaće i strane) pored subvencija javnim preduzećima. Dalje, prošle godine su i kapitalni rashodi beležili značajan rast (+70,6% g-n-g) zahvaljujući brojnim infrastrukturnim projektima u kojima učestvuje i država. Činjenica da je nekonsolidovani budžet bio najveći deo godine u suficitu, omogućio je da se zaustavi putanja rasta javnog duga, prvi put nakon 2009. godine. Tako da je u toku 2016. godine, smanjena emisija duga na domaćem tržištu, a javni dug porastao za samo 211,6 miliona evra od početka godine u odnosu na prosečno godišnje zaduživanje od 2,29 milijarde evra u period od 2009-2015. godine.

GRAFIKON Konsolidovani budžetski deficit u odnosu na BDP

Međutim, i pored postignutih rezultata u ekonomiji i fiskalnoj sferi, koje su ocenjene visokim ocenama od strane rejting agencija i MMF-a, a racio pokrivenosti tražnje za hartijama od vrednosti Ministarstva finansija sa ponudom blago je pao na 1,07 u 2016. godini sa 1,23 u prethodnoj godini, usled divergentnog kretanja monetarne politike američke Centralne banke (FED) i Evropske centralne banke (ECB). Naime, iako je FED-ova referentna kamatna stopa povećana samo jedanput (+25 procentna poena), najave značajnog rasta ove stope, uslovile su povlačenje investicionih fondova kako sa domaćeg tako is a tržišta duga istočne Evrope. Zahvaljujući rezultatima ostvarenim u stabilizaciji makro-ekonomskog okruženja i padu deficit budžeta, apetit za investiranjem B-zapisa ročnosti tri godine je povećan, tako da je učešće ove ročnosti u strukturi ukupnog portfelja dalje povećano u 2016. godini na 33,3% sa 21,5% u prethodnoj godini. Učešće dvogodišnjih B-zapisa u strukturi ukupnog portfelja palo je na 20,5% u 2016. godini sa 31,0% u 2015. godini, dok je učešće 53-nedeljnih B-zapisa ostalo na istom nivou (20%).

Naravno, usled konstantnog pada prinosa na sve ročnosti, povećan je apetit za hartijama od vrednosti duže ročnosti. Iako su prinosi bili na padajućoj skali, volumen pada bio je manji i negde ukazuje da su prinosi dostigli minimalne nivoe. Prosečni prinosi na dinarski denominovane B-zapise Ministarstva finansija pali su na 4,28% sa 6,51% u 2015. godini, dok su prosečni prinosi na evro-denominovane B-zapise Ministarstva finansija pali na 1,94% sa 3,14% u 2015. godini.

U toku 2016. godine, Vlada je bila usmerena na povećanu emisiju duga na domaćem tržištu dok je planirana emisija evro-obveznica odložena. U 2016. godini javni dug je porastao na 25,0 milijardi evra što je u odnosu na bruto domaći proizvod rezultiralo padom racija na 71,6% (2015: 74,7%).

Trendovi u bankarskoj industriji

Rast ekonomije u 2016. godini rezultirao je nastavkom oporavka kreditne aktivnosti bankarskog sektora čiji je rast od 2,9% od početka godine u 2016. godini (2015: +3,0% od početka godine) bio uglavnom podstaknut rastom kredita stanovništvu (+10,6% od početka godine). Naime, banke su plasirale više novih kredita stanovništvu (+554,9 miliona evra od početka godine) u poređenju sa 2015. godinom (+250,2 miliona evra od početka godine) zahvaljujući još uvek prihvatljivom nivou problematičnih kredita stanovništva. Najviše sredstava plasirano je u gotovinske kredite (+EUR 304,6 miliona od početka godine).

Kreditu privredi beležili su sličnu stopu rasta u 2016. godini (+2,2% od početka godine), nakon 2,5% rasta u istom period prethodne godine, podstaknuto rastom ekonomije kao i padom racija problematičnih kredita privrede na 19,7% u trećem kvartalu 2016. godine, sa 23,6% na kraju 2015. godine. U odnosu na prethodnu godinu, rast je bio podstaknut rastom kredita za likvidnost i obrtni kapital (+8,6% od početka godine), dok su investicioni krediti usporili rast (+3,2% od početka godine) u odnosu na prethodnu godinu (+7,6% od početka godine). Dalje, racio problematičnih kredita stanovništva takođe je beležio pad, tako da je u trećem kvartalu 2016. godine dostigao nivo od 10,0% u poređenju sa 10,9% u istom period 2015. godine. Problematični krediti kod stambenih kredita ostali su na stabilnom nivou od 9,2% u trećem kvartalu 2016. godine (2015: 9,5%).

Pokrivenost problematičnih kredita ukupno obračunatom rezervom za procenjene bilansne i vanbilansne gubitke bila je na izuzetno visokom nivou i iznosila je 118,2% u septembru 2016. godine (2015: 118,2%). Takođe, adekvatnost kapitala je i dalje dosta iznad propisanih 12%, a visina ovog racija u septembru 2016. godine iznosila je 21,2% (2015: 20,9%). Pod uticajem svega navedenog, banke su i dalje usmeravale viškove dinarske likvidnosti u Trezorske zapise Ministarstva finansija i repo operacije kod Narodne banke Srbije (NBS) koja je značajno povećala volumene ovih operacija.

Racio pokrivenosti kredita depozitima opadao je, tako da je u 2016. godini dostigao 99,7% posle 107,5% u 2015. godini, usled snažnog rasta depozita, naročito rasta depozita privrede, u odnosu na rast kredita. Rast novih depozita u 2016. godini beleži značajan rast (+1,36 milijardi evra od početka godine) u poređenju sa 2015. godinom (+827,3 miliona evra od početka godine) podržano rastom depozita stanovništva (+605,9 miliona evra od početka godine) i rastom depozita privrede (+661,7 miliona evra od početka godine).

Što se tiče konsolidacije bankarskog sektora, nije bilo mnogo promena, izuzev što je Findomestic banka, koja je bila u stopostotnom vlasništvu francuske BNP Paribas banke, kupljena od strane Direktne banke, koja je u privatnom vlasništvu. Poštanska štedionica, koja je u većinskom vlasništvu Republike Srbije, pozvala je međunarodne konsultantske kuće da dostave svoje izjave o interesovanju za učestvovanjem u pružanju savetodavnih usluga, a u vezi sa implementacijom strategije ove banke.

Bank of China Srbija dobila je odobrenje za poslovanje sa ciljem da početak rada obeleži finansiranje poslovanja proizvođača čelika Hesteel koji je u vlasništvu kineske grupacije, sa ciljem širenja kreditne aktivnosti ka privredi. Svojim prisustvom na domaćem tržištu, Bank of China će takođe pokriti region Balkana, kao i Grčku, Rumuniju, Bugarsku i Albaniju.

U cilju sprovođenja Strategije za ubođenje standard Bazel III, Narodna banka Srbije usvojila je propise za uvođenje ovih standard koji će se primenjivati od juna 2017. godine. Cilj usvajanja Bazela III je dalje povećanje otpornosti bankarskog sektora putem uvećanja kvaliteta kapitala, praćenje i kontrola izloženosti banke riziku likvidnosti, kao i jačanje transparentnosti poslovanja banaka.

Profitabilnost domaće bankarske industrije merena prinosom na kapital porasla je u period januar-septembar 2016. godine (6,9%) u poređenju sa istim periodom prethodne godine (5,6%), prvenstveno zahvaljujući padu rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja. Pad ovih rashoda desio se usled rasta ekonomije, stabilnog deviznog kursa, kao i početka rešavanja problematičnih kredita. I pored rasta kreditne aktivnosti, umeren pad kamatnih stopa je rezultirao padom neto prihod od kamata (-4,6% u period januar-septembar 2016. godine. S jedne strane pali su prihodi od kamata (-12,0% u period januar-septembar 2016. godine), a s druge strane desile su se i značajne korekcije kamatnih rashoda (-33,8% u period januar-septembar 2016. godine). Racio pokrivenosti poslovnih rashoda sa poslovnim prihodima porastao je na 62,9% u period januar-septembar 2016. godine u poređenju sa 59,7% u istom period prethodne godine uglavnom zbog smanjenja poslovnih prihoda.

OSNOVNI PODACI O GRUPI

Konsolidovani finansijski izveštaji Raiffeisen banke a.d. Beograd obuhvataju aktivnosti Raiffeisen banke a.d. Beograd, kao matičnog pravnog lica i sledećih povezanih pravnih lica, nad kojim Raiffeisen banka a.d. Beograd ima kontrolu (u daljem tekstu: Grupa ili Raiffeisen grupa):

- Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o. Beograd
- Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Gore navedena društva su zavisna pravna lica Raiffeisen banke a.d. Beograd i njihov kapital je 100% u vlasništvu Raiffeisen banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2016. godine, s tim da je Raiffeisen banka a.d. Beograd u vlasništvu nad kapitalom Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd učestvovala sa 50% do 31. oktobra 2016. godine. Kupovinom preostalih 50% udela od Raiffeisen-Leasing International G.m.b.H. iz Beča, Banka postaje jedini vlasnik Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Finansijski izveštaji zavisnih preduzeća su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe od dana početka kontrole.

Sedište svih članica Raiffeisen grupe je u ulici Đorđa Stanojevića 16, Novi Beograd.

Raiffeisen banka a.d. Beograd

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffeisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

Konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2016. godine obuhvataju Banku i njena zavisna pravna lica (u daljem tekstu: Grupa):

- Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d., Beograd ,
- Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o., Beograd,
- Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;

- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfaiting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaju svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom ("veliko ovlašćenje").

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka je imala 1.576 zaposlenih (31. decembar 2015. godine: 1.617 zaposlenih).

Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd

Raiffeisen Future a.d. Beograd Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom (dalje u tekstu: Društvo Raiffeisen Futura) osnovano je Odlukom o osnivanju od 28. septembra 2006. godine od strane Raiffeisen banke a.d., Beograd u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima i Zakonom o privrednim društvima.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Društvo Raiffeisen Future upravlja sa dva dobrovoljna penzijska fonda (u daljem tekstu: Fondovi):

- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future i
- Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future.

Narodna banka Srbije je dana 16. novembra 2006. godine izdala Rešenje br. 10175 kojim se izdaje dozvola za rad Društvu Raiffeisen Futura. Osnivanje Društva Raiffeisen Futura je upisano u registar Agencije za privredne registre u Beogradu 23. novembra 2006. godine pod brojem BD.194119/2006. Društvo Raiffeisen Futura je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač Banka. Društvo Raiffeisen Futura je registrovano za organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, kao i za spoljnotrgovinski promet i usluge u spoljnotrgovinskom prometu.

Narodna banka Srbije je dana 16. novembra 2006. godine izdala Rešenje br. 10176 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Future (dalje u tekstu: Raiffeisen Future DPF) se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1000168. Raiffeisen Future DPF je počeo sa poslovanjem u januaru 2007. godine. Na dan 31. decembra 2016. godine Raiffeisen Future DPF ima ukupno 22.947 članova (31. decembar 2015.: 22.514 članova) i ukupna neto imovina Raiffeisen Future DPF iznosi RSD 3.848.881 hiljade (2015.: RSD 3.341.194 hiljada).

Narodna banka Srbije je dana 11. juna 2015. godine izdala Rešenje br. 51 kojim se izdaje dozvola za organizovanje i upravljanje Dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Euro Future. Dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future se u Registru dobrovoljnih penzijskih fondova Narodne banke Srbije vodi pod registarskim brojem 1001138. Fond je počeo sa poslovanjem 24. jula 2015. godine. Na dan 31. decembra 2016. godine dobrovoljni penzijski fond Raiffeisen Euro Future ima ukupno 1.492 članova (31. decembar 2015.: 268 članova) i ukupna neto imovina fonda iznosi RSD 34.770 hiljada (2015.: RSD 9.014 hiljada).

Na dan 31. decembra 2016. godine Društvo Raiffeisen Futura ima 12 zaposlenih (2015. godine: 12). Kastodi banka sa kojom Društvo Raiffeisen Futura ima zaključen ugovor je Societe Generale Banka Srbija a.d. Beograd.

Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d. Beograd

Raiffeisen INVEST a.d. Beograd Društvo za upravljanje investicionim fondovima (dalje u tekstu: Društvo Raiffeisen Invest) osnovano je Odlukom o osnivanju od 3. maja 2007. godine od strane Raiffeisen banke a.d. Beograd u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i Zakonom o privrednim društvima. Društvo Raiffeisen Invest je osnovano i posluje kao zatvoreno akcionarsko društvo.

Komisija za hartije od vrednosti je 31. maja 2007. godine izdala Rešenje br. 5/0-33-2491/4-07 o davanju dozvole za rad društvu za upravljanje investicionim fondovima za obavljanje sledećih delatnosti:

- organizovanje i upravljanje otvorenim investicionim fondom
- osnivanje i upravljanje zatvorenim investicionim fondom
- upravljanje privatnim investicionim fondom.

Osnivanje Društva Raiffeisen Invest je upisano u Registar privrednih subjekata kod Agencije za privredne registre u Beogradu dana 25. juna 2007. godine pod brojem BD62641/2007. Društvo Raiffeisen Invest je registrovano kao zatvoreno akcionarsko društvo čiji je jedini osnivač i akcionar Banka.

Delatnost Društva Raiffeisen Invest je upravljanje investicionim fondovima.

Na dan 31. decembra 2016. godine Društvo Raiffeisen Invest ima 13 zaposlenih (2015.: 11). Kastodi banka sa kojom Društvo Raiffeisen Invest ima zaključen ugovor je UniCredit bank Srbija a.d. Beograd.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Društvo Raiffeisen Invest upravlja sa tri otvorena investiciona fonda (u daljem tekstu: Raiffeisen Invest fondovi):

- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Cash (u daljem tekstu: Raiffeisen Cash)
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen Euro Cash (u daljem tekstu: Raiffeisen Euro Cash)
- Otvoreni investicioni fond Raiffeisen World (u daljem tekstu: Raiffeisen World).

Komisija za hartije od vrednosti je dana 10. decembra 2009. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-5414/5-09 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen CASH, a dana 4. marta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-351/7-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembra 2016. godine Raiffeisen Cash ima ukupno 1.075 članova (2015.: 862) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 7.343.497 hiljada (2015.: RSD 8.828.300 hiljada).

Komisija za hartije od vrednosti je dana 14. maja 2010. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-1845/3-10 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen World, a dana 5. avgusta 2010. godine Rešenje br. 5/0-44-3581/4-10 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova.

Otvoreni investicioni fond Raiffeisen WORLD inicijalno je registrovan kao fond rasta vrednosti imovine, a Rešenjem Komisije za hartije od vrednosti br. 5/0-38-2734/5-15 od 22. septembra 2015. godine, na osnovu Odluke Skupštine o promeni vrste fonda od 4. septembra 2015. godine, Otvoreni investicioni fond Raiffeisen World upisan je u Registar investicionih fondova kao balansirani fond. Na dan 31. decembar 2016. godine Raiffeisen World ima ukupno 2.450 članova (2015.: 2.744) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 1.349.382 hiljade (2015.: 930.493 hiljada).

Dana 13. januara 2011. godine Komisija za hartije od vrednosti je izdala rešenje br.5/0-42-41/3-11 o davanju prethodne saglasnosti na spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije, koji je osnovan u 2007. godini (fond koji prestaje da postoji), otvorenom investicionom fondu Raiffeisen World (fond sticalac). Dana 31. marta 2011. godine izvršeno je spajanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen Akcije fondu Raiffeisen World. Komisija za hartije od vrednosti je dana 12. maja 2011. godine izdala rešenje br. 5/0-42-41/7-11 kojim je dala saglasnost na Izveštaj o spajanju iz pripajanje. Istim rešenjem otvoreni investicioni fond Raiffeisen Akcije je prestao da postoji i izbrisan je iz registra investicionih fondova.

Komisija za hartije od vrednosti je dana 25. oktobra 2012. godine izdala Rešenje, br. 5/0-34-3718/4-12 o davanju dozvole za organizovanje otvorenog investicionog fonda Raiffeisen EURO CASH, a dana 13. novembra 2012. godine Rešenje br. 5/0-44-4305/3-12 o upisu ovog fonda u Registar investicionih fondova. Otvoreni investicioni fond Raiffeisen EURO CASH predstavlja fond očuvanja vrednosti imovine. Na dan 31. decembar 2016. godine Raiffeisen Euro Cash ima ukupno 1.626 članova (2015.: 925) i neto imovina ovog fonda iznosi RSD 10.004.412 hiljada (2015.: RSD 5.715.718 hiljada).

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Društvo za posredovanje, promet i usluge Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd (u daljem tekstu: Raiffeisen Leasing) osnovano je Ugovorom o osnivanju između Raiffeisenbank a.d., Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH, Vienna od 5. februara 2003. godine, koji su učestvovali sa po 50% u kapitalu Raiffeisen Leasing. U skladu sa ugovorom o prodaji preostalih 50% udela u Raiffeisen Leasing-u, koji je sklopljen između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH Vienna 24. oktobra 2016. godine, Raiffeisen banka a.d. Beograd je postala vlasnik 100% kapitala Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Osnivanje Raiffeisen Leasinga je upisano u registar Trgovinskog suda u Beogradu pod brojem X-Fi-1410/03 dana 10. februara 2003. godine. U skladu sa promenom zakonske regulative, Raiffeisen Leasing je upisano u registar Agencije za privredne registre pod brojem 1-89259-00 dana 23. decembra 2005. godine.

Dana 25. januara 2006. godine, Narodna Banka Srbije je izdala Rešenje br. 619 po kome se izdaje dozvola Raiffeisen Leasingu za obavljanje poslova finansijskog lizinga.

U skladu sa Rešenjem Narodne Banke Srbije, budući da je Raiffeisen Leasing registrovano za obavljanje poslova finansijskog lizinga, prestaje da važi prethodna registracija, kojom je Raiffeisen Leasing bilo registrovano za finansijski lizing, posredovanje, veleprodaju i maloprodaju, prevoz i skladištenje robe, kupoprodaju i iznajmljivanje nekretnina, iznajmljivanje automobila i ostalih prevoznih sredstava, kao i mašina i opreme, istraživanje tržišta, konsalting i menadžment poslove i ostale usluge reklame i propagande. Takođe, u skladu sa važećom zakonskom regulativom, društva registrovana za obavljanje delatnosti finansijskog lizinga, ne mogu obavljati druge vrste delatnosti.

Osnovna delatnost Raiffeisen Leasing je finansijski lizing. Sedište Raiffeisen Leasinga je u ulici Đorđa Stanojevića 16, Novi Beograd.

Na dan 31. decembra 2016. godine Raiffeisen Leasing ima 71 zaposlenih (2015.: 76).

U nastavku izveštaja je dat prikaz poslovnih aktivnosti članica Grupe u 2016. godini.

Raiffeisen banka a.d. Beograd

Poslovanje sa privredom

U 2016. godini, poslovanje sa privredom zabeležilo je još jednu veoma uspešnu poslovnu godinu, sa ukupnim rezultatima koji su u velikoj meri iznad predviđenih ciljeva, što se tiče profitabilnosti, aktive i kvaliteta portfolija, posebno imajući u vidu još uvek prisutne izazove na tržištu, kao što su okruženje niskih kamatnih stopa i izuzetno konkurentan bankarski sektor za klijente iz privrede za koji su karakteristični prevelika likvidnost, manje kamatne stope i margine.

Osnovni fokus Raiffeisen banke u poslovanju sa privredom bilo je održavanje dugoročnih partnerstava sa klijentima iz svog primarnog kreditnog portfolija, usmerenje na dobro strukturisane poslove, kao i podrška zdravim poslovnim aktivnostima klijenata stalnim pružanjem kvalitetnih usluga i osiguravanjem stroge politike upravljanja rizikom. Takođe, iz godine u godinu, banka potvrđuje svoju lidersku poziciju u multinacionalnom segment, sa veoma razvijenom platformom za multinacionalne klijente, koja opslužuje najvažnije i najveće investiture u Srbiji, kao i najvažnije partnere Vlade u infrastrukturnim i poljoprivrednim projektima.

Razvoj ključnih proizvoda i inovacija

Poslovne aktivnosti, inicijative i nove ponude proizvoda u segment privrednog bankarstva u 2016. bili su u skladu sa uslovima poslovanja na tržištu. Banka je uspešno izašla u susret potrebama svojih klijenata, nudeći sveobuhvatnu i visoko kvalitetnu ponudu proizvoda kredita, kao i ostalih proizvoda i usluga u sledećim kategorijama: krediti za privredu (uključujući standardne kredite i kreditne linije na revolving osnovi, finansiranje projekata, sindicirane kredite, itd.), finansiranje trgovine (garancije, akreditivi, factoring, menični proizvodi, depoziti, proizvodi sredstava, spot transakcije, forvard, kvazi forvard, kamatni swap, hedging instrumenti, brokerske i kastodi usluge), domaće i međunarodne platne transakcije, POS-terminali, poslovne platne kartice i elektronsko bankarstvo.

Akvizicija kvalitetnih klijenata putem ponude različitih mogućnosti finansiranja bila je usmerenje i u 2016. godini. Banka je uspešno odgovorila na potrebe klijenata za finansiranjem putem aktivne ponude konkurentnih kreditnih uslova, kako iz sopstvenih sredstava, tako i u domenu dugoročnog finansiranja putem ponude cenovno atraktivnih nadnacionalnih kreditnih linija. Raiffeisen banka bila je jedna od vodećih banaka na tržištu što se tiče prodaje ovih proizvoda.

Poseban akcenat stavljen je na *capital-light* proizvode: dokumentarne poslove i proizvode na bazi tarife (kao što je upravljanje gotovim novcem, koje je poraslo za 8,9% g-n-g u 2016. kao i proizvodi sredstava, poboljšani za 1,7 g-n-n, dok se skoro 96% domaćih platnih naloga i 73% međunarodnih platnih naloga izvršava preko elektronskih kanala).

U isto vreme, segment za poslovanje sa privredom održao je uspešan prodajni pristup, koji se ogleda u konceptu proaktivnog planiranja/praćenja izvršavanja, kao i putem razvoja planiranja zajedničke strategije prema velikim grupacijama povezanih lica, kao i sistematskim prodajnim kampanjama i cenovnim akcijama.

Ovaj pristup potvrđen je vodećom pozicijom banke na tržištu i stabilnim razvojem poslovanja sa velikim multinacionalnim kompanijama koje su aktivne u više zemalja, sa posebnim fokusom na namenski osmišljene proizvode i usluge (npr. računi za posebne namene, kreditne kartice, proizvodi sredstava, itd.).

U vezi sa novim inicijativama i inovacijama, osnovno usmerenje je na daljem razvoju celog segmenta keš menadžmenta, kao i na dalja unapređenja elektronske platforme RaiffeisenOnLine i uvođenja strategije digitalnog bankarstva za elektronsko bankarstvo. Najvažnija dostignuća i segmenti usmerenja u 2016/2017. uključuju:

- Nastavak poboljšanja platforme RaiffeisenOnLine (u toku je razvoj platforme za garancije, koncept sigurnosti razvija se u skladu sa direktivama Raiffeisen grupacije, itd.);
- Istraživanje sinergije između platformi RaiffeisenOnLine i mBanking, kao i prodajna kampanja za mBanking;
- Održavanje, tj. povećanje broja platnih naloga koji se obrađuju elektronski, stalna edukacija klijenata od strane banke u smislu predstavljanja svih prednosti platforme za elektronsko bankarstvo;
- Dalje korišćenje svih prednosti postojeće CRM Siebel platforme, kako bi se dodatno podstaknula automatizacija procesa kreditiranja, kvalitativno targetiranje klijenata, kao i aktivna podrška proaktivnoj i unakrsnoj prodaji.

Pored aktivnog prodajnog pristupa, sektor za poslovanje sa privredom bio je dodatno usmeren na mere koje unapređuju proces i smanjuju operativne troškove. Novi projekti inicirani su kako bi se istražile dodatne mogućnosti za uvećanje zarada, kao i da se istovremeno, poboljša organizaciona struktura, sa ciljem da se CIR održi na budžetiranom nivou. Rezultat ovoga je kreiranje efikasnije organizacije u okviru celokupnog segmenta poslovanja sa privredom.

Kvalitet odnosa sa klijentima

Veliko poverenje i stabilnost saradnje između banke i njenih klijenata iz privrede bili su ključni faktor u prevazilaženju izazova koje je uzrokovalo još uvek nestabilno i složeno tržišno okruženje. Svojim posvećenim pristupom, zasnovanim prvenstveno na kvalitetu, Raiffeisen banka će ostati pouzdan dugoročni partner svojim klijentima i budućnosti.

Poslovanje sa stanovništvom, malim preduzećima i preduzetnicima

Poslovanje sa stanovništvom je u 2016. godini zabeležio najbolje rezultate od osnivanja banke 2001. godine.

Fokus u 2016. godini bio je na razvoju digitalnih kanala banke (internet, telefonsko i mobilno bankarstvo), otvaranju novih i redizajnu postojećih ekspozitura, uz uvođenje najsavremenijih multifunkcionalnih mašina, koje omogućuju širok spektar usluga i značajno skraćuju vreme obavljanja transakcija. Pored navedenog, nastavljen je rad na daljem unapređenju ponude kreditnih proizvoda. Sve ove aktivnosti praćene su kontinuiranim radom na unapređenju kvaliteta usluga banke. Rezultati ovih napora su vidljivi u činjenici da je broj klijenata u 2016. porastao za 5,69% u odnosu na prethodnu godinu, uprkos sve jačoj konkurenciji u bankarskom sektoru.

Raiffeisen banka, sa tržišnim učešćem od oko 11% u segmentu gotovinskih kredita, zauzima jednu od vodećih pozicija na tržištu. U domenu kreditnih proizvoda, većina aktivnosti bila je usmerena na proširenje ponude inovativnih proizvoda, pronalaženje optimalnog nivoa cena i kombinacije proizvoda. U toku godine organizovana je specijalna akcija za gotovinske kredite, a nastavljen je i rad na izradi personalizovanih ponuda kredita. Što se tiče digitalnih kanala, krajem godine lansiran je model gotovinskog kredita sa maksimalnim iznosom do RSD 100.000 za koji se zahtev podnosi isključivo putem sajta banke. Procedura odobravanja kredita bitno je pojednostavljena i ubrzana, budući da u momentu podnošenja zahteva nije potrebna potvrda o zaposlenju i visini primanja.

U segmentu depozitnih proizvoda, potvrđena je činjenica da su sigurnost i tradicija glavni faktori prilikom izbora banke za štednju, što se ogleda u tome da je nivo depozita fizičkih lica značajno porastao, i to za skoro 7% u odnosu na kraj 2015. godine.

Raiffeisen banka je nastavila sa svojim inovativnim pristupom kada je kartično poslovanje u pitanju, kako u oblasti prihvata, tako i kad je reč o izdavanju kartica. To je za rezultat imalo rast tržišnog učešća kreditnih kartica po obimu transakcija sa 15,2% u 2015. godini na 17,9% u poslednjem kvartalu 2016. godine.

Raiffeisen banka kompletan kartični portfolio izdaje sa dodatnom funkcijom beskontaktnog plaćanja. Broj POS terminala u akceptantskoj mreži banke kontinuirano raste i u 2016. dostigao je 2.500. Prihvrat platnih kartica preko interneta omogućen je za sve trgovce koji su klijenti Raiffeisen banke, a uveden je i servis sigurnog plaćanja preko interneta po svim Visa i MasterCard karticama izdanja Raiffeisen banke.

Raiffeisen banka je u junu 2016. omogućila svim novim korisnicima Visa revolving kreditne kartice dodatnu pogodnost – kupovinu na rate bez kamate, gde pri uplati dospele rate u celosti, banka ne obračunava kamatu.

Premium Bankarstvo

Usluga Premium bankarstva je i u 2016. godini u svom fokusu imala jačanje i proširenja saradnje sa postojećim klijentima, kao i akviziciju novih klijenata. Ostvaren je rast klijentske baze za 6%. Stalni naponi da se uveća svest tržišta o alternativnim vrstama štednje i mogućnostima investiranja ponovo su rezultirali rastom prodaje investicionih fondova. Ukupna sredstva pod upravljanjem u okviru fondova porasla su za 37% u odnosu na prethodnu godinu, dok je udeo fondova u ukupnim sredstvima pod upravljanjem Premium klijenata porastao sa 18% na 22%.

Tokom 2016. godine, atraktivna ponuda kreditnih proizvoda banke dovela je do povećanja novih volumena za 69% u odnosu na prethodnu godinu, što je kao krajnji rezultat imalo rast kreditnog portfolija od 9%. U skladu sa savremenim trendovima, u toku su aktivnosti na stvaranju novih kanala za rad sa Premium klijentima i očekujemo da će, sa realizacijom istih, klijenti banke dobiti novu, savremenu uslugu koja ispunjava očekivanja klijenata ovog segmenta.

Mala preduzeća i preduzetnici

Segment poslovanja sa malim preduzećima i preduzetnicima imao je veoma uspešnu poslovnu godinu. Novi kreditni volumeni povećani su za 29% kroz organizovane akvizicije i kampanje, što je uslovilo veću kreditnu izloženost kod kvalitetnih klijenata.

Depoziti klijenata su povećani za 14%, što pokazuje da klijenti konstantno povećavaju svoje poslovanje preko Raiffeisen banke, smatrajući je za sigurnog i pouzdanog partnera.

Novi prodajni koncept u segmentu mikro preduzeća i preduzetnika rezultirao je povećanjem broja novih klijenata za 16%, a kreditni portfolio porastao je za 45% u odnosu na prethodnu godinu. Konstantno je rađeno i na poboljšanju usluga koje se pružaju klijentima, prvenstveno na elektronskim kanalima plaćanja, tako da je procenat elektronskih naloga za ceo segment malih preduzeća i preduzetnika povećan sa 73% (koliko je iznosilo na kraju 2015. godine) na 82% na kraju 2016. godine. među elektronskim kanalima plaćanja, klijenti su posebno pozitivno reagovali na unapređenu uslugu mobilnog bankarstva preko koje je realizovano 14% platnih transakcija (na kraju 2015. godine, ovaj procenat iznosio je 2,3%).

U 2016. godini uvedena je nova usluga za mala preduzeća u vidu koncepta „360 stepeni Vašeg poslovanja“, čija je suština sagledavanje svih poslovnih potreba klijenta na vrlo transparentan način.

U drugoj polovini godine, uspešno je uveden program takozvane „dobrodošlice za klijente“, koji je za rezultat imao povećanje broja proizvoda u korišćenju od strane klijenata u segmentu mikro preduzeća i preduzetnika.

U vremenu niskih kamatnih stopa, segment malih preduzeća prilagodio se uslovima poslovanja i prepoznao da samo poboljšanjem kvaliteta usluga može da zadobije i održi poverenje klijenata, te da poveća obim poslovne aktivnosti preko Raiffeisen banke. Podatak da su prihodi od naknada povećani za 14% na godišnjem nivou potvrđuje ispravnost ovakvog pristupa.

Inovativno bankarstvo

U okviru direktne prodaje, koja obuhvata prodaju izvan filijala kroz kreditiranje u maloprodaji, kao i prodaju proizvoda preko direktnih agenata, zabeleženi su najbolji rezultati uspostavljanja ovog modela rada sa klijentima.

Kroz kanal kreditiranja u maloprodaji nastavljena je dobra praksa saradnje sa trgovcima i u 2016. godini obezbeđena distribucija u više od 350 maloprodajnih objekata, sa timom od 200 agenata i prisustvom u više od 70 gradova u zemlji. Postignut je rast prodaje u odnosu na 2015. godinu za 45,7%.

Mreža agenata direktne prodaje je ostvarila značajan rezultat u delu prodaje gotovinskih kredita, pri čemu se beleži rast od 36% u odnosu na 2015. godinu, sa učešćem od 14,1% u ukupnom plasmanu proizvoda kroz sve kanale banke.

Digitalizacija procesa i proizvoda u svim segmentima rada sa stanovništvom i pravnim licima, kao i dalji razvoj i unapređenje već postojećih rešenja u okviru digitalnog bankarstva postalo je tokom 2016. godine osnovni prioritet za dalje planiranje rasta poslovanja i očuvanja tržišne pozicije. Potrebe klijenata idu u pravcu sve većeg komfora i što brže komunikacije sa bankom, što je moguće ostvariti isključivo kroz ove kanale komunikacije i prodaje.

Tokom 2016. godine, u okviru digitalnog programa dobrodošlice za klijente, uspešno je popularizovana nova platforma za mobilno bankarstvo (uvedena krajem 2015. godine), sa impozantnim povećanjem baze korisnika za više od 400%. Možda je još značajniji podatak činjenica da je tokom godine i baza korisnika internet bankarstva konstantno rasla, i to značajnijom dinamikom nego prethodnih godina, što ukazuje na to da rast mobilnog bankarstva nije rezultat migracije klijenata.

Postepena promena navika i potreba klijenata, kao i pravovremeno praćenje promena i primena novih tehnologija, za rezultat su imali činjenicu da je oko 27% ukupnih transakcija koje se obavljaju u filijalama prebačeno na digitalni servisni kanal.

Tokom 2016. godine novinu u oblasti digitalnih kanala predstavljaju i marketinške kampanje kreirane isključivo za ovaj kanal. Rezultati koji su postignuti na ovaj način u prodaji kreditnih kartica i malog gotovinskog kredita, opravdavaju planirana ulaganja u dalji razvoj procesa i proizvoda u 2017. godini.

Kvalitet usluga

U 2016. godini nastavljeni su konstantni naponi na unapređenju istraživanja kvaliteta usluge, koje se sprovodi u svim ekspoziturama banke, pri čemu je poseban akcenat stavljen na proces predstavljanja funkcionalnosti različitih proizvoda.

Takođe, radi poboljšanja korisničkog iskustva klijenata kroz veću dostupnost, banka je u 2016. godini proširila mrežu filijala i obezbedila prisutnost na ukupno 85 lokacija.

Unapređenje procesa u ekspoziturama

Tokom 2016. godine Raiffeisen banka započela je proces transformacije svoje mreže, kako bi svojim klijentima omogućila da kroz znatno širu mrežu ekspozitura obavljaju transakcije.

Inovativnost, moderan dizajn i savremene tehnologije u ekspoziturama, uz zadržavanje humane note u radu sa klijentima, bila su osnovna načela kojima se banka vodila prilikom definisanja novog koncepta moderne ekspoziture. Omogućeno je pružanje usluga 24 časa dnevno, sedam dana u nedelji, i to u okviru zona samousluživanja u kojima klijenti na multifunkcionalnim uređajima mogu da obavljaju različite transakcije – podizanje novca sa računa u valutama RSD i EUR, uplate na račune u valutama RSD i EUR, prenose sa računa, menjačke poslove i plaćanje mesečnih računa.

Sve ovo klijenti mogu da čine na novim multifunkcionalnim uređajima, bez čekanja u redovima na šalterima i uz znatno niže provizije. Rezultat ovog procesa je deset potpuno renoviranih ekspozitura i tri nove ekspoziture koje su otvorene tokom 2016. godine.

Sektor sredstava i investicionog bankarstva

Sektor sredstava i investicionog bankarstva značajno je doprineo ostvarenju ukupnih rezultata banke i očuvanju pozicije među liderima na tržištu u 2016. godini. Banka je tokom cele godine imala visok nivo dinarske i devizne likvidnosti kao rezultat profesionalnog upravljanja sredstvima banke.

Tržište novca, trgovanje devizama i upravljanje aktivom i pasivom banke

Narodna banka Srbije (NBS) je i u 2016. godini nastavila sa monetarnom politikom targetiranja stope inflacije. Izvršni odbor NBS je u toku 2016. godine snizio referentnu kamatnu stopu dva puta za po 25 procentnih poena, tako da je stopa pala sa 4,5% na 4,0% na kraju godine. Odluka NBS da samo dva puta koriguje referentnu kamatnu stopu bila je rezultat očekivanja NBS da će inflacija početi da raste od maja 2016. godine. Međutim, na kraju godine, inflacija je dostigla svega 1,6% godina na godinu i bila je značajno ispod targeta (4% +/- 1,5%). Vrlo spor rast inflacije rezultat je sporijeg rasta cena nafte i hrane od očekivanog na svetskim tržištima, stabilnog deviznog kursa, kao i odluke Vlade da koriguje cene pod kontrolom države u manjem obimu nego što je to inicijalno bilo planirano.

Kurs se u 2016. godini kretao od 121,51 dinara za evro na početku godine, do 123,47 na kraju 2016. godine. Ukupan promet na međubankarskom tržištu smanjen je sa 15,06 milijardi evra u 2015. godini na 11,71 milijardi evra u 2016. godini. NBS je u toku 2016. godine intervenisala sa 1,8 milijardi evra (od čega se 820 miliona evra odnosi na kupovinu, a 980 miliona evra na prodaju deviza), što je za 380 miliona evra više u odnosu na ukupnu intervenciju tokom 2015. godine.

Raiffeisen banka je i tokom 2016. godine bila među vodećim bankama u trgovanju devizama i efektivnim stranim novcem na međubankarskom deviznom tržištu. Sektor sredstava i investicionog bankarstva Raiffeisen banke realizovao je tržišno učešće od 13,68% u trgovanju proizvodima sa korporativnim klijentima, čime je potvrdio lidersku poziciju na tržištu.

Na podsticanju investiranja u dinarske zapise u toku prošle godine napore je uložilo i Ministarstvo finansija aktivno se zadužujući u domaćoj valuti, sa kamatom koju je diktirala tražnja na aukcijama i na sekundarnom tržištu, gde je Raiffeisen banka ostvarila značajno učešće u kupoprodaji zapisa Trezora sa domaćim i stranim investitorima. Jednogodišnja hartija Trezora godinu je završila na nivou diskontne stope od 3,49%, dok je jednomesečni Belibor godinu završio na nivou od 3,35%. U cilju uspešnog upravljanja likvidnošću, Raiffeisen banka je nastavila diversifikaciju svog dinarskog investicionog portfolija ulaganjem u trezorske zapise Ministarstva finansija.

Odnosi sa finansijskim institucijama

Raiffeisen banka je tokom godine obezbedila adekvatan nivo likvidnosti za finansiranje potreba svojih klijenata. Pored sopstvenih izvora, korišćena su sredstva iz APEX linija koje je Evropska investiciona banka odobrila preko Narodne banke Srbije.

Značajan doprinos zadovoljenju potreba klijenata pružila je centrala Raiffeisen Bank International AG. Raiffeisen banka stalno razvija i unapređuje odnose sa zavidnim brojem međunarodnih i domaćih finansijskih institucija. Banka je tokom 2016. godine ostala u kontaktima sa vodećim finansijskim institucijama, u cilju sagledavanja mogućih oblika saradnje u narednom periodu.

U delu korespondentskih odnosa, Odeljenje za upravljanje aktivom i pasivom i finansiranjem banke svojim aktivnostima doprinelo je održavanju uspešne saradnje sa inobankama u cilju podrške uspešnom obavljanju transakcija klijenata banke.

Brokersko-dilerski poslovi

Raiffeisen banka uspešno je završila postupak izdavanja prve emisije obveznica denominovanih u dinarima za izdavaoca EBRD. Obveznice su registrovane u Centralnom registru i listirane na Beogradskoj berzi. U ovom kompleksnom projektu, Raiffeisen banka je pružila usluge pokrovitelja emisije.

Usled nastavka trenda pada prinosa na državne obveznice, strani investitori su u 2016. godini smanjili ulaganje u ove instrumente. U dinamičnom okruženju, u trgovanju na sekundarnom tržištu Raiffeisen banka uspeła je da proširi bazu klijenata i nadmaši ostvarene rezultate iz prethodne godine.

Na Beogradskoj berzi nastavljen je trend smanjenja prometa. I u tim otežanim uslovima, Raiffeisen banka je nastavila da pruža veliku podršku klijentima i zadržala jedno od vodećih mesta na tržištu.

Kastodi usluge

U skladu sa grupnom inicijativom Raiffeisen banka čvrsto je posvećena unapređenju kvaliteta i standardizaciji kastodi usluga. Trenutno je na osam tržišta centralne i istočne Evrope uspešno uspostavljena veza između Raiffeisen Bank International AG i lokalnih centralnih depozitara i klirinških kuća. Ove godine započet je proces uspostavljanja saradnje. Centralnog registra hartija od vrednosti u Srbiji i kompanije Raiffeisen Bank International AG.

U želji da svojim klijentima pruži što sveobuhvatnije informacije, Raiffeisen grupacija objavljuje mesečni magazin „GSS Press“ koji pruža detaljan pregled tržišta centralne i istočne Evrope. U svom decembarskom izdanju, „GSS Press“ posvetio je najviše prostora srpskom tržištu. Ova publikacija važan je marketinški alat za GSS poslovanje.

Istraživanja

Mreža analitičara Raiffeisen grupacije – „Raiffeisen Research“ nastavila je sa radom na unapređenju opšteg razumevanja ekonomskih tokova u periodu značajnih volatilnosti na globalnim finansijskim tržištima uzrokovanih geopolitičkim dešavanjima i najavama promene kursa monetarne politike centralnih banaka SAD i Evropske unije (izveštaji CEE Strategy, Financial Markets & Global Strategy, CEE Banking Report), kao i celishodnijem sagledavanju lokalnih ekonomskih trendova u okviru publikacija („Short Note“ i „Monthly Economic Report“).

Redovnim praćenjem i temeljnom analizom ključnih indikatora, promptno se izveštavalo o ključnim makroekonomskim indikatorima („Research Alert“), a zatim su se, u skladu sa novim tendencijama, adekvatno prilagođavali modeli razvijeni za procenu budućih ekonomskih tokova.

Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d. Beograd - pregled ključnih aktivnosti

Raiffeisen FUTURE a.d. Beograd, DUDPF upravlja sa dva dobrovoljna penzijska fonda-DPF: Raiffeisen FUTURE i Raiffeisen EURO FUTURE.

Raiffeisen FUTURE DPF ima promenljivu valutnu strukturu i pretežno ulaže imovinu u dužničke hartije od vrednosti. Fond uspešno posluje punih deset godina sa prinosom od početka poslovanja od 10,53% na godišnjem nivou. U 2016. godini, ostvaren je prinos od 7,49%. Investiciona jedinica fonda ima najveću vrednost u industriji i na dan 31.12.2016. godine iznosi 2.721,46 dinara. Neto imovina fonda na dan 31.12.2016. iznosi 3,8 milijardi dinara, što predstavlja godišnji rast od 15,19%.

Raiffeisen EURO FUTURE DPF počeo je sa radom 24.07.2015. godine. Fond je namenjen svim klijentima koji žele da njihova dugoročna štednja bude investirana u evro denominovane hartije od vrednosti. U skladu sa investicionom politikom, 99% imovine ulaže se u evro denominovane investicione instrumente, dok 1% imovine čine dinarska sredstva na računu fonda. U 2016. godini, fond je ostvario prinos od 7,05% u RSD, odnosno 5,45% u EUR. Ostvaren prinos od početka poslovanja fonda na dan 31.12.2016. godine iznosi 6,28% u RSD, odnosno 4,38% u EUR na godišnjem nivou.

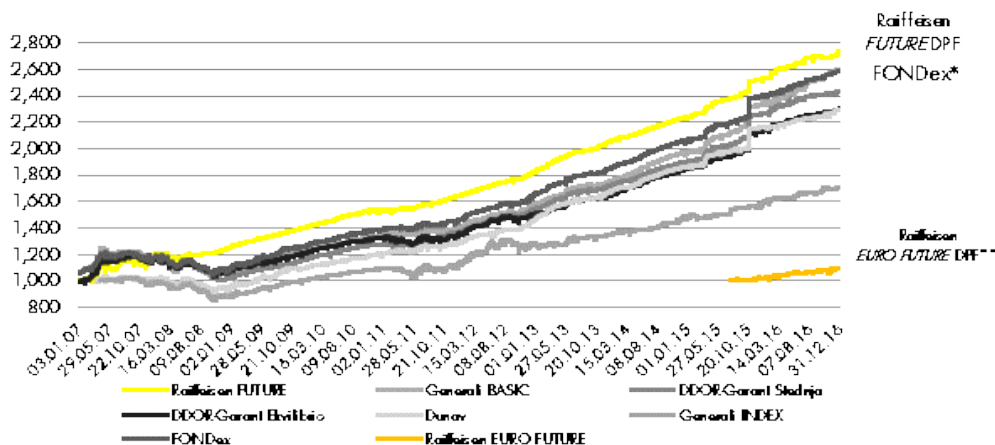
Neto imovina fonda na dan 31.12.2016. iznosi preko 34 miliona dinara.

Ukupan broj članova koji štedi u oba fonda iznosi preko 24.400.

Tržišno učešće neto imovine oba fonda kojima Društvo upravlja iznosi 11,84%.

Visok kvalitet usluge članovima DPF Raiffeisen FUTURE i Raiffeisen EURO FUTURE pruža tim profesionalaca sa dugogodišnjim iskustvom u industriji. Takođe, članovima je na raspolaganju 349 profesionalaca licenciranih od strane Narodne banke Srbije u 85 filijala Raiffeisen banke širom Srbije.

Članovi mogu birati između dva fonda sa različitom investicionom politikom u pogledu valutne strukture, ili pak mogu ulagati u oba fonda istovremeno.

Izvor podataka za vrednosti FONDEX-a i investicionih jedinica: Narodna banka Srbije www.nbs.rs

Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest d.o.o., Beograd - pregled ključnih aktivnosti

Raiffeisen INVEST a.d. Beograd Društvo za upravljanje investicionim fondovima je u 2016. godini uspešnim upravljanjem imovinom otvorenih investicionih fondova – Raiffeisen CASH, Raiffeisen WORLD i Raiffeisen EURO CASH zadržalo leadersku poziciju na tržištu investicionih fondova u zemlji. Krajem 2016. godine vrednost imovine pod upravljanjem iznosila je 151,43 miliona evra, odnosno rastom od skoro 20% ostvareno je tržišno učešće od 90% u odnosu na ukupnu vrednost neto imovine svih otvorenih investicionih fondova u zemlji.

Otvoreni investicioni fond Raiffeisen CASH – novčani fond, ulaganjem u dinarske novčane depozite i kratkoročne dužničke hartije od vrednosti, je u 2016. godini ostvario značajan prinos za svoje članove – investiciona jedinica fonda je, zaključno sa 31.12.2016. godine, porasla 4,05% (u dinarima), a neto imovina fonda dostigla je vrednost od skoro 60 miliona evra.

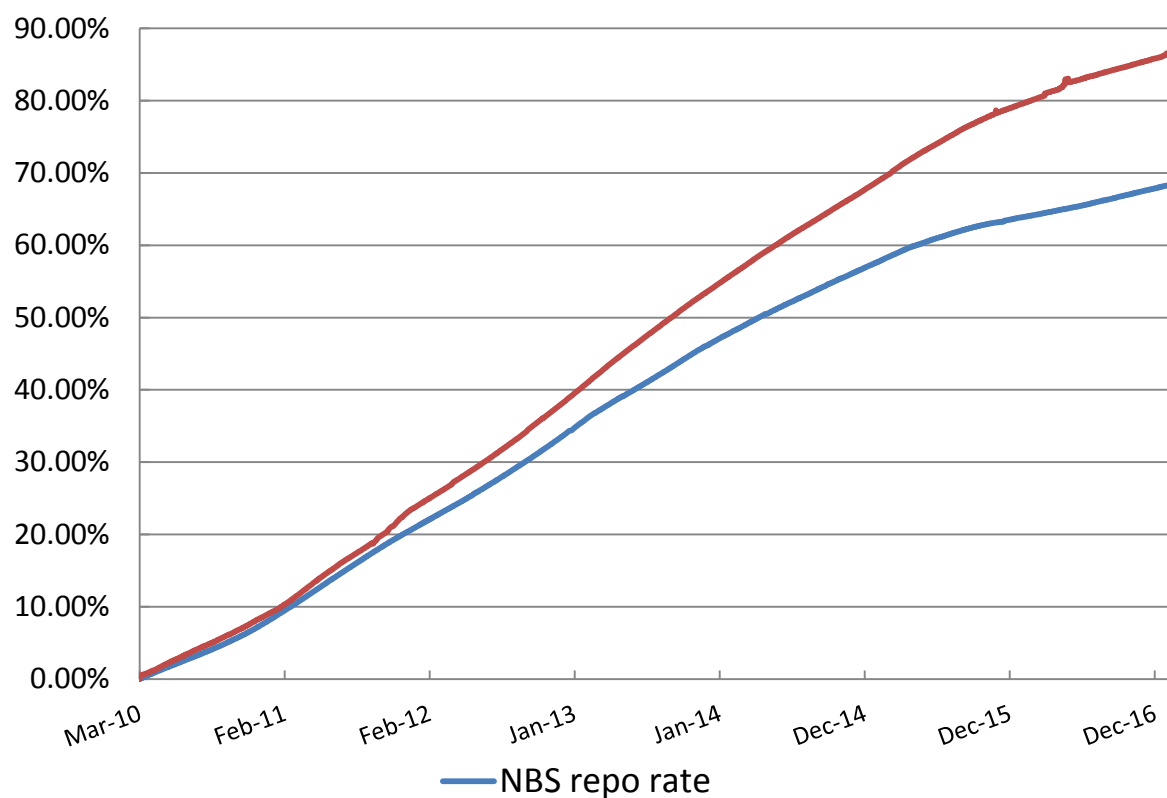
Otvoreni investicioni fond Raiffeisen EURO CASH – novčani fond, ulaganjem u novčane depozite kod banaka i kratkoročne dužničke hartije od vrednosti denominovane u evrima, obezbedio je ostvarenje stabilnog prinosa za svoje članove s jedne strane, kao i zaštitu dinarskih sredstava od oscilacija deviznog kursa, s druge strane. Investiciona jedinica fonda je u 2016. godini porasla 2,41% (u dinarima), odnosno približno 0,9% (u evrima), dok je neto imovina fonda porasla 72%, tako da je na kraju 2016. godine iznosila 81 milion evra.

Otvoreni investicioni fond Raiffeisen WORLD organizovan je avgusta 2010. godine kao fond akcija, ali je u septembru 2015. godine promenjena vrsta fonda u balansirani fond, sa strategijom ulaganja u različite klase imovine (akcije, obveznice, depozite), regione, sektore, valute, a u cilju ostvarivanja pozitivnog prinosa u dugom roku učešćem u investiranju na rastućim tržištima, ali i uz prihvatanje umerenog rizika, koji je smanjen primenom strategije očuvanja kapitala u periodima korekcija tržišta. U skladu sa uspešno primenjenim strategijama, fond je u 2016. godini ostvario dobar prinos za svoje članove – investiciona jedinica fonda je zaključno sa 31.12.2016. godine porasla skoro 8,5% (u evrima), dok je vrednost neto imovina fonda porasla 42,85%, tako da je na kraju godine iznosila 10,95 miliona evra.

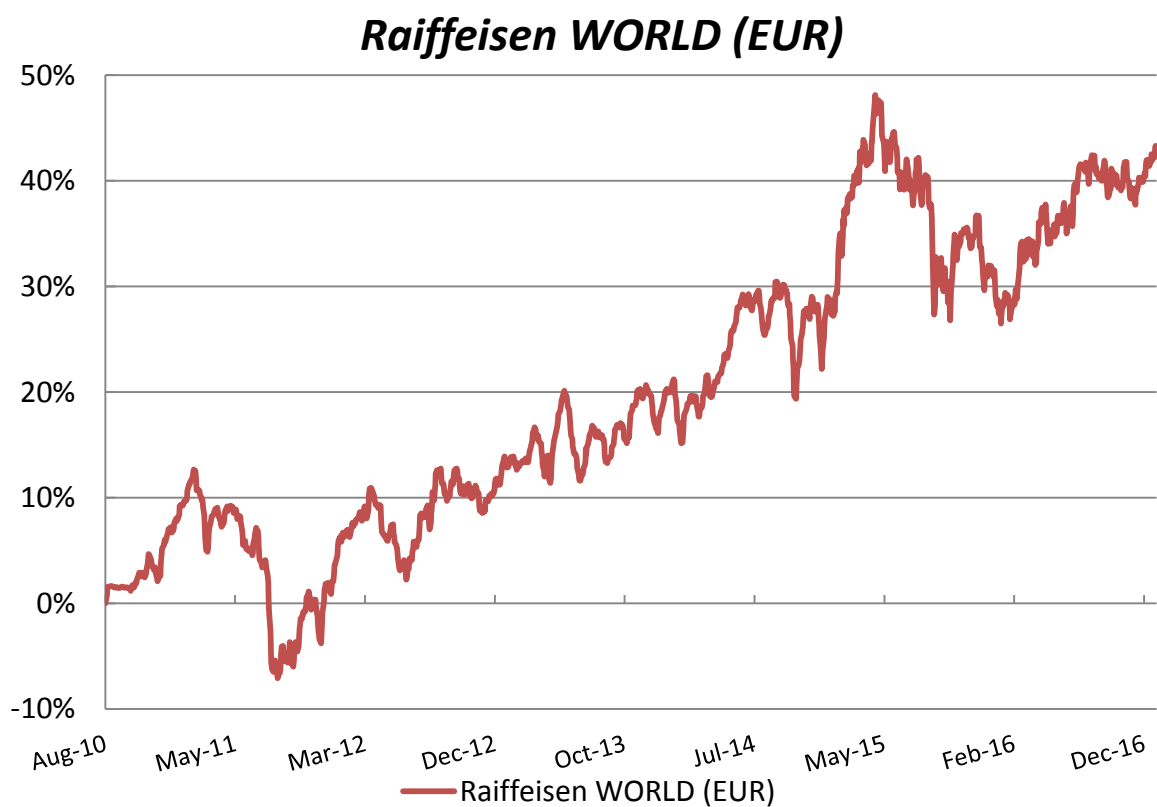
Tokom 2016. godine, na tržištu investicionih fondova u zemlji nije bilo novih učesnika. Gledajući prema visini neto imovine otvorenih investicionih fondova, koja je na kraju 2016 godine iznosila približno 170 miliona evra, ostvaren je godišnji rast tržišta od 21,6% – glavni generator rasta industrije bio je porast imovine fondova kojima upravlja Raiffeisen INVEST.

Raiffeisen INVEST planira da i u 2017. godini nastavi sa investicionim aktivnostima kako bi, odgovornim i profesionalnim upravljanjem, klijentima Raiffeisen banke omogućio da kroz ulaganje u investicione fondove, ostvare odgovarajući prinos u skladu sa investicionim ciljevima, zavisno od stepena rizika koji su spremni da prihvate i vremenskog horizonta investiranja.

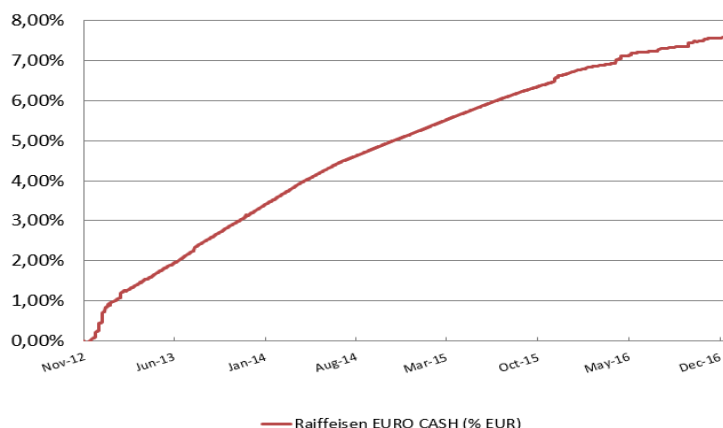
Kretanje prinosa fonda Raiffeisen CASH je prikazano u nastavku:

Kretanje prinosa fonda Raiffeisen World je prikazano u nastavku:

Kretanje prinosa fonda Raiffeisen EURO CASH je prikazano u nastavku:

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd – pregled ključnih aktivnosti

Kompanija Raiffeisen Leasing je i tokom 2016. godine zadržala visoku poziciju na tržištu, na kome lizing industrija poslednjih godina pokazuje rast plasmana, posebno u sektoru putničkih vozila.

Raiffeisen Leasing je nastavio strategiju razvoja i unapređenje dugoročnih odnosa sa svojim klijentima, koja se ogleda u prepoznavanju njihovih potreba, i u skladu sa tim, pronalaženja optimalne strukture finansiranja. Kako bi klijentima ponudio još atraktivnije uslove, Raiffeisen Leasing je posebnu pažnju posvetio daljem jačanju partnerskih odnosa sa mrežom najznačajnijih dilera, kao i razvijanju strateške saradnje sa najprodavanijim automobilskim brendovima u Srbiji kroz niz zajedničkih akcija.

U skladu sa zahtevima tržišta, Raiffeisen Leasing je i tokom 2016. godine pre svega bio usmeren na finansiranje vozila. Ukupna vrednost novih plasmana na kraju godine iznosila je 39,53 miliona evra, od čega su vozila finansirana sa 31,05 miliona evra. Treba istaći da je tokom 2016. godine zabeležen značajan rast finansiranja teretnih vozila, pri čemu je ukupna vrednost ugovora iznosila 10,53 miliona evra, te ovaj segment čini 27% vrednosti novih plasmana.

Raiffeisen Leasing je tokom 2016. godine bio posvećen i daljem unapređenju procedura i organizacije u segmentu upravljanja rizicima. Kroz profesionalno upravljanje rizicima obezbeđen je stabilan i održiv rast portfolija, koji je dostigao nivo od 65,59 miliona evra. Takođe, posebna pažnja usmerena je na konstantno unapređenje procesa sa ciljem povećanja efikasnosti i smanjenja troškova.

Očuvanje jedne od vodećih pozicija na tržištu, postizanje optimalnog balansa između rasta obima poslovanja i održavanja troškova rizika i profitabilnosti na adekvatnom nivou, jačanje saradnje sa postojećim klijentima, dilerima i osiguravajućim kućama, te stalno unapređenje i kreiranje proizvoda u skladu sa visokim standardima, predstavljaju ključne ciljeve koje je Raiffeisen Leasing odredio za 2017. godinu.

Finansijski položaj i rezultati poslovanja

Konsolidovani bilans uspeha za 2016. godinu

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od kamata	10.243.151	11.745.966
Rashodi kamata	(491.820)	(1.253.338)
Neto prihod po osnovu kamata	9.751.331	10.492.628
Prihodi od naknada i provizija	5.077.913	4.793.484
Rashodi naknada i provizija	(1.280.175)	(1.107.813)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3.797.738	3.685.671
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	59.577	8.450
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(16.487)	(363)
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.558)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.339.672	1.288.077
Ostali poslovni prihodi	470.328	166.700
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(317.251)	(1.774.143)
Ukupan neto poslovni prihod	15.083.350	13.867.020
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(3.136.543)	(3.051.348)
Troškovi amortizacije	(593.759)	(711.871)
Ostali rashodi	(4.948.145)	(5.182.667)
Dobitak pre oporezivanja	6.404.903	4.921.134
Porez na dobitak	(772.254)	(559.908)
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	1.832	53.327
Dobitak nakon oporezivanja	5.634.481	4.414.553
Dobitak koji pripada matičnom entitetu	5.634.481	4.414.553
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole	-	-

Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembar 2016. godine

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Aktiva		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.656	217.887
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.873.582	28.989.690
Kredit i potraživanja od komitenata	131.935.721	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	87.075	59.703
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	137	191.972
Nematerijalna ulaganja	525.773	429.079
Nekretnine, postrojenja i oprema	4.580.407	4.420.536
Tekuća poreska sredstva	3.334	29.905
Odložena poreska sredstva	335.730	325.939
Ostala sredstva	1.294.628	1.215.349
Ukupno	256.930.230	234.643.319
Pasiva		
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	6.807	33.123
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	114.902	70.874
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.749.278	3.069.939
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.682.141	174.319.264
Rezervisanja	1.239.156	902.784
Tekuće poreske obaveze	259.263	-
Ostale obaveze	1.305.033	929.539
Ukupno obaveze	200.356.580	179.325.523
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Dobitak	5.846.826	4.554.297
Rezerve	23.260.666	23.297.341
Ukupno kapital	56.573.650	55.317.796
Ukupno	256.930.230	234.643.319

U nastavku su prikazane ključne pozicije konsolidovanog bilansa stanja i konsolidovanog bilansa uspeha, koje su od ključnog značaja za razumevanje finansijskog položaja i rezultata poslovanja Grupe.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	517.021	634.855
Banke		
- domaće	4.499	24.551
- strane	31.024	18.957
Privreda	2.760.167	3.586.433
Javni sektor	281	46.983
Stanovništvo	5.212.370	5.478.299
Hartije od vrednosti	1.703.599	1.952.061
Strana lica	14.190	3.827
	10.243.151	11.745.966
Rashodi kamata		
Banke		
- domaće	(1.534)	(13.937)
- strane	(60.123)	(138.830)
Privreda	(192.212)	(430.905)
Javni sektor	(36.109)	(36.947)
Hartije od vrednosti	(29.108)	(48.014)
Stanovništvo	(135.812)	(396.901)
Strana lica	(36.922)	(187.804)
	(491.820)	(1.253.338)
Neto prihod po osnovu kamata	9.751.331	10.492.628

Neto prihod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	322.058	362.278
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	1.966.065	1.793.640
Naknade po osnovu platnog prometa	733.691	661.581
Naknade po osnovu garancija	304.274	294.143
Naknade od uplate penzionih doprinosa i po osnovu upravljanja fondovima	272.195	197.027
Ostale naknade i provizije	1.479.630	1.484.815
	5.077.913	4.793.484
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(203.805)	(201.988)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(390.383)	(359.086)
Ostale naknade i provizije	(685.987)	(546.739)
	(1.280.175)	(1.107.813)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3.797.738	3.685.671

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja od obezvređenja finansijskih sredstava	8.572.036	9.379.047
Prihodi po osnovu umanjenja od obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	408.919	332.883
Prihodi od naplaćene kamate po obezvređenim kreditima	51.673	104.295
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	359.047	286.700
	9.391.675	10.102.925
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvređenja finansijskih sredstava	(9.142.347)	(11.381.451)
Rashodi obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(528.803)	(396.934)
Rashodi po osnovu obezvređenih kredita	(32.781)	(81.050)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(4.995)	(17.633)
	(9.708.926)	(11.877.068)
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(317.251)	(1.774.143)

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Troškovi neto zarada	2.218.826	2.247.702
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	279.164	289.507
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	519.028	515.348
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	271.537	255.529
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	(188.074)	(285.274)
Ostali lični rashodi	36.062	28.536
Ukupno	3.136.543	3.051.348

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Ostali rashodi obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Troškovi zakupnine	628.764	611.688
Troškovi doprinosa na teret poslodavca	521.051	523.096
Troškovi reklame i propagande	292.388	228.319
Troškovi održavanja stalnih sredstava	657.091	675.018
Ostali nematerijalni troškovi	504.167	507.920
Troškovi stručnog osposobljavanja radnika	30.591	40.007
Troškovi kancelarijskog materijala	118.468	115.435
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	323.634	251.482
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	166.563	169.593
Troškovi čuvanja imovine	128.711	119.897
Ostali materijalni troškovi i usluge	100.840	103.008
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	39.031	32.236
Troškovi PTT usluga	23.625	27.166
Troškovi ostalog materijala	154.739	157.823
Troškovi premija osiguranja	887.276	782.655
Troškovi poreza	67.446	76.122
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	34.206	17.183
Troškovi reprezentacije	46.916	40.299
Troškovi članarina	2.788	3.357
Ostali	181.150	588.348
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	38.700	112.015
Ukupno	4.948.145	5.182.667

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije od 24. februara 2015. godine o merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u vezi s kreditima indeksiranim u stranoj valuti, a po osnovu povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope, Grupa je za svaki pojedinačni ugovor o kreditu u otplati koji je zaključen s korisnikom pre početka primene Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga, bez obzira na stranu valutu u kojoj je ovaj kredit indeksiran, utvrdila ukupan iznos novčanih sredstava koji je naplatila po osnovu povećanja neodredivih elemenata promenljive kamatne stope u periodu od jednostranog povećanja kamatne stope do početka primene Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Za utvrđenu razliku u iznosu od RSD 577.306 hiljada, Grupa je korigovala stanje glavnice po osnovu kredita. Od ukupnog iznosa korekcije u 2015. godini, na teret ostalih rashoda je proknjižen iznos od RSD 477.253 hiljade, što je iskazano u okviru pozicije Ostalo, dok je preostali iznos od RSD 100.052 hiljade knjižen na teret rezervisanja.

Porez na dobitak za 2016. godinu se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Porez na dobitak	772.254	559.908
Dobitak od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(1.832)	(53.327)
Ukupno	770.422	506.581

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
<i>Dinarska novčana sredstva</i>		
Žiro račun	16.423.948	17.527.246
Blagajna	2.941.219	3.060.658
Depoziti viškova novčanih sredstava	-	2.500.000
	<u>19.365.167</u>	<u>23.087.904</u>
<i>Novčana sredstva u stranoj valuti</i>		
Obavezna rezerva	14.183.515	12.439.490
Blagajna	22.953.399	16.616.460
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	6.739	97
	<u>37.143.653</u>	<u>29.056.047</u>
Minus: Ispravka vrednosti	(5)	-
Stanje na dan 31. decembar	<u>56.508.815</u>	<u>52.143.951</u>

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Akcije u dinarima	404	366
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	17.741	28.968
Potraživanja po osnovu ulaganja u investicione jedinice	273.511	188.553
Stanje na dan 31. decembar	<u>291.656</u>	<u>217.887</u>

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obveznice stranih finansijskih institucija	13.666.763	6.146.661
Stanje na dan 31. decembar	<u>13.666.763</u>	<u>6.146.661</u>

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obveznice drugih banaka	1.504.127	-
Trezorski zapisi – Ministarstvo finansija RS	32.322.482	23.275.760
	<u>33.826.609</u>	<u>23.275.760</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>33.826.609</u>	<u>23.275.760</u>

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Devizni računi - Raiffeisen Zentralbank Oesterreich A.G.	72.617	742.163
Devizni računi ostalih banaka	2.313.114	2.520.949
Čekovi u stranoj valuti	279	152
Kredit po repo transakcijama	500.120	3.000.222
Kredit za likvidnost i obrtna sredstva	-	877.151
Ostali kredit i plasmani	148.457	3.823.266
Namenski depoziti u stranoj valuti	10.840.326	18.028.408
	<u>13.874.913</u>	<u>28.992.311</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(1.331)</u>	<u>(2.621)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>13.873.582</u>	<u>28.989.690</u>

Kredit i potraživanja od komitenata obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	6.959	5.404
Kredit po transakcionim računima	3.764.410	4.110.389
Potrošački kredit	333.956	488.999
Kredit za likvidnost i obrtna sredstva	34.018.044	29.349.068
Investicioni kredit	22.248.343	20.487.897
Stambeni kredit	25.557.982	25.353.305
Gotovinski kredit	21.263.621	18.663.817
Ostali kredit i kreditne kartice	27.506.996	28.451.107
Kredit po osnovu finansijskog lizinga	8.093.900	-
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa	500.222	303.776
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	43.068	166.025
Potraživanja po osnovu akceptiranja, avaliranja i plaćanja izvršenih po garancijama	-	282
Ostali plasmani i eskont menica	354.774	1.974.609
Kredit za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	1.721.997	1.445.148
Dati depoziti	1.627	1.602
	<u>145.415.899</u>	<u>130.801.428</u>
Minus : Ispravka vrednosti	<u>(13.480.178)</u>	<u>(13.604.541)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>131.935.721</u>	<u>117.196.887</u>

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
<i>Investicije u zajedničke poduhvate</i>		
- Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	-	191.942
<i>Ostale investicije</i>		
Asocijacije lizing kompanija	107	-
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
	137	30
Minus : Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembar	137	191.972

Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd je osnovan u skladu sa ugovorom o osnivanju od 5. februara 2003. godine sklopljenim između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen - Leasing International GmbH Beč kao zajedničko ulaganje, gde svaki od ulagača učestvuje sa po 50% u kapitalu. Na bazi ugovora o kupoprodaji 50% učešća u kapitalu Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd, sklopljenog 24. oktobra 2016. godine između Raiffeisen banke a.d. Beograd i Raiffeisen – Leasing International GmbH, Banka je postala vlasnik 100% učešća u kapitalu Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd.

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Građevinski objekti i zemljište	3.522.176	3.590.429
Oprema	839.710	794.178
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	218.521	35.929
Stanje na dan 31. decembar	4.580.407	4.420.536

Nematerijalna ulaganja obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Patenti i licence	525.773	424.299
Ostala nematerijalna ulaganja	-	4.780
Stanje na dan 31. decembar	525.773	429.079

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Ostala sredstva obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	97.980	82.941
Potraživanja po osnovu prodaje	1.697	651
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	102.329	112.011
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	38.766	3.877
Potraživanja od zaposlenih	14.646	15.261
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	52.273	63.215
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	244.181	437.752
Prolazni i privremeni računi	20.397	11.539
Potraživanja u obračunu	21.233	16.029
Razgraničeni rashodi kamata	90	630
Razgraničeni ostali troškovi	124.432	112.468
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	352.078	336.783
Ostale zalihe	-	60
Sredstva stečena naplatom potraživanja	342.970	211.154
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	<u>1.415.089</u>	<u>1.406.388</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(120.461)</u>	<u>(191.039)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.294.628</u>	<u>1.215.349</u>

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacija i centralnoj banci obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>			<u>31.12.2015.</u>		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionim depozitima	650.678	659.535	1.310.213	646.903	380.587	1.027.490
Obaveze po namenskim depozitima	15.457	15.881	31.338	-	20.046	20.046
Obaveze po ostalim depozitima	3.402	2.404	5.806	3.011	1.541	4.552
Obaveze po osnovu overnight-a	-	-	-	5.208	3.680	8.888
Obaveze po osnovu kredita	-	4.307.115	4.307.115	-	1.955.120	1.955.120
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	8.846	85.960	94.806	-	53.843	53.843
Stanje na dan 31. decembar	678.383	5.070.895	5.749.278	655.122	2.414.817	3.069.939

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	31.12.2016.		31.12.2015.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
EFSE	13.230	1.627.893	16.074	1.955.120
Savet EDB	10.000	318.588	-	-
EIB	20.000	2.360.634	-	-
Stanje na dan 31. decembar	43.230	4.307.115	16.074	1.955.120

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	31.12.2016.			31.12.2015.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	41.759.501	102.132.042	143.891.543	30.965.956	81.970.598	112.936.554
Obaveze po osnovu štednih depozita	398.748	29.663.790	30.062.538	434.815	35.662.768	36.097.583
Obaveze po osnovu depozita za date kredita	37.501	700.996	738.497	43.064	661.485	704.549
Obaveze po osnovu namenskih depozita	148.574	2.881.403	3.029.977	309.544	2.610.263	2.919.807
Obaveze po osnovu ostalih depozita	513.613	1.394.734	1.908.347	825.259	2.289.322	3.114.581
Obaveze po osnovu overnight-a	2.637	1.320.339	1.322.976	2.325.293	5.685.567	8.010.860
Obaveze po osnovu kredita	-	10.033.462	10.033.462	-	9.781.655	9.781.655
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	22.831	671.970	694.801	117.920	635.755	753.675
Stanje na dan 31. decembar	42.883.405	148.798.736	191.682.141	35.021.851	139.297.413	174.319.264

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 10.033.462 hiljada (2015.: 9.781.655 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu:

- APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0,27% do 1,38%. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim i tromesečnim tranšama.
- Fond revolving kredita sa rokom dospeća do 5 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog LIBOR-a plus margina 0,75%. Krediti se vraćaju u jednakim tromesečnim tranšama.

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	388.829	320.869
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	87.289	80.918
- ostala rezervisanja-kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	187.946	153.877
	<u>664.064</u>	<u>555.664</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	352.357	230.472
Rezervisanja za sudske sporove	200.501	102.579
Ostala rezervisanja za obaveze	22.234	14.069
	<u>575.092</u>	<u>347.120</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.239.156</u>	<u>902.784</u>

Ostale obaveze obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obaveze za naknadu	6.907	7.966
Obaveze prema dobavljačima	337.269	257.470
Obaveze po osnovu primljenih avansa	28.257	36.994
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	29.617	27.801
Obaveze u obračunu	68.490	32.226
Prolazni i privremeni računi	345.741	221.358
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	15	35
Obaveze za porez na dodatu vrednost	52.239	29.188
Obaveze za druge poreze i doprinose	2.680	5.930
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	132.087	74.393
Razgraničeni prihodi kamate	66.290	34.629
Razgraničeni ostali prihodi	227.715	196.351
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	7.726	5.198
	<u>1.305.033</u>	<u>929.539</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.305.033</u>	<u>929.539</u>

Kapital Grupe na dan 31. decembra 2016. godine se sastoji od:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti HoV raspoloživih za prodaju-obveznice	2.622	-
Hedžing rezerva	(29.815)	(47.698)
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(65.606)	(8.426)
Dobitak tekuće godine	5.846.826	4.414.553
Dobitak prethodnih godina	-	139.744
Stanje na dan 31. decembar	<u>56.573.650</u>	<u>55.317.796</u>

Raiffeisen See Region Holding GMBH, Beč je vlasnik 100% kapitala Banke.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2016. godini, Odlukom Skupštine od 25. aprila 2016. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2015. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 4.341.952 hiljada.

U 2015. godini, Odlukom Skupštine od 9. novembra 2015. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2014. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 5.227.634 hiljade.

Značajni događaji po završetku poslovne godine

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2016. godinu.

Planirani budući razvoj

Raiffeisen grupa je jedna od vodećih finansijskih institucija u svim ključnim segmentima poslovanja u zemlji. U odnosu na konkurenciju, Raiffeisen grupa teži da ima najbolji tim, viši kvalitet usluge, efikasnu organizaciju i procese.

Fokus u svim segmentima poslovanja će nastaviti da bude na razvijanju odnosa sa primarnim klijentima, kao i na osnovnim proizvodima i uslugama visokog kvaliteta.

Rast aktive, prihoda i dobiti, kao i jačanje naše tržišne pozicije u velikoj meri će zavisiti od promena tržišnih uslova i razvojnog potencijala.

U svetlu razvoja tržišta u srednjoročnom periodu, fokus će ostati na smanjenju troškova, a posebna pažnja će biti posvećena daljem unapređenju procesa i efikasnosti različitih poslovnih funkcija kroz implementaciju „lean“ metodologije i optimizacije i racionalizacije struktura rukovođenja.

Upravljanje rizicima ima i imaće dominantan uticaj na strategiju u svim segmentima poslovanja. Kreditiranje će nastaviti da bude pod uticajem smanjene kreditne sposobnosti i smanjene potražnje za kreditima u svim segmentima poslovanja. Verujemo da ćemo iz ovog perioda koga karakterišu brojni izazovi, izaći sa manjim risk troškovima u odnosu na druge banke s obzirom da smatramo da je naš kreditni portfolio visokog kvaliteta u odnosu na kreditni portfolio konkurencije.

Ulaganja u finansijske instrumente

Raiffeisen grupa je tokom poslovne 2016. godini trgovala sledećim finansijskim instrumentima:

- Trezorski zapisi izdati od strane Ministarstva Finansija Republike Srbije u stranoj i domaćoj valuti,
- Reverzne repo operacije Narodne Banke Srbije,
- Obveznice nadnacionalnih finansijskih institucija u stranoj valuti na međunarodnom bankarskom tržištu,
- Kamatni SWAP instrumenti sa komercijalnim bankama u stranoj valuti na međunarodnom bankarskom tržištu,
- Fx valutni SWAP instrumenti u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu,

- Fx spot i Fx forward instrumenti u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu,
- Kratkoročni depoziti do godinu dana (Money Market) u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Cilj investiranja u dužničke hartije je plasiranje raspoloživog viška likvidnosti i kreiranje pozitivnog uticaja na profitabilnost Grupe sa presudnim akcentom na sigurnost investicije.

Portfolio hartija sadrži instrumente klasifikovane prema međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao:

- Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća
- Hartije od vrednosti namenjene trgovini
- Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Portfolio hartija od vrednosti se sastoji od instrumenata u lokalnoj i stranoj valuti.

Principi investiranja i limiti su dovedeni u takvu korelaciju da omoguće maksimalnu sigurnost i očuvaju sposobnost Grupe da ispuni svoje obaveze.

Za nadzor i upravljanje kamatnim rizikom, Grupa koristi derivativni instrument kamatni swap (IRS Interest Rate Swap). Iako ovaj instrument može da se koristi generalno kao instrument trgovanja, Grupa ga upotrebljava u sklopu takozvanog „Hedge Accounting“ okruženja koje omogućava da se predmet zaštite i instrument zaštite (IRS) dovedu u istu računovodstvenu ravan.

Grupa ima razvijenu tehnologiju za realizaciju Mikro i Makro Hedge Accounting metodologije.

Za obezbeđivanje kratkoročne likvidnosti u specifičnim valutama, Grupa koristi valutne Fx Swap instrumente kao i depozite do godinu dana (Money Market) u stranoj i domaćoj valuti na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Za održavanje devizne pozicije, Grupa na međubankarskom Fx tržištu trguje u spotu i forward u lokalnoj i stranim valutama.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Mreža analitičara Raiffeisen grupacije – „Raiffeisen Research“ nastavila je sa radom na unapređenju opšteg razumevanja ekonomskih tokova u periodu značajnih volatilnosti na globalnim finansijskim tržištima uzrokovanih geopolitičkim dešavanjima i najavama promene kursa monetarne politike centralnih banaka SAD i Evropske unije (izveštaji CEE Strategy, Financial Markets & Global Strategy, CEE Banking Report), kao i celishodnijem sagledavanju lokalnih ekonomskih trendova u okviru publikacija („Short Note“ i „Monthly Economic Report“).

Redovnim praćenjem i temeljnom analizom ključnih indikatora, promptno se izveštavalo o ključnim makroekonomskim indikatorima („Research Alert“), a zatim su se, u skladu sa novim tendencijama, adekvatno prilagođavali modeli razvijeni za procenu budućih ekonomskih tokova.

Društvena odgovornost i zaštita životne sredine

Društveno odgovornim ponašanjem i aktivnostima Raiffeisen banka želi da etički i odgovorno pristupi svim segmentima društva, poslovne zajednice, ali i okoline u kojoj posluje

Tokom proteklih 15 godina banka je svojim donacijama pružila podršku mnoštvu institucija i pojedincima kojima je pomoć bila najpotrebnija. Tendencija je uvek da se podrška odnosi na

najugroženije ili najslabije delove zajednice, kao što su to deca, bolesni, pojedinci sa posebnim potrebama.

U društveno odgovorno ponašanje treba uvrstiti i delovanje banke preko dve humanitarne fondacije: „Budimir Boško Kostić“ (osnovane u znak sećanja na prvog direktora banke) i „H.Stepic CEE Charity“ (čiji osnivač je bivši predsednik Raiffeisen Bank International-a, dr Herert Stepic).

U toku 2016. godine, humanitarna fondacija „H. Stepic CEE Charity“, uz podršku Raiffeisen banke u Srbiji, finansijski je pomogla tri projekta u našoj zemlji. U okviru njih podržan je rad Dnevnih centara za decu koja žive i/ili rade na ulici u Beogradu i Novom Sadu, te pružena podrška funkcionisanju Narodne kuhinje u Senti.

Nastavljajući veoma uspešne volonterske akcije realizovane prethodnih godina, zaposleni Raiffeisen Grupe su i u 2016. godini nastavili tradiciju prikupljanja novogodišnjih paketića za decu iz ugroženih socijalnih grupa, deca sa smetnjama u razvoju ili decu u domovima bez roditeljskog staranja. Prikupljeno je više od 600 paketića koji su sadržali odgovarajuće didaktičke igračke, garderobu i slatkiše, a koji su obradovali decu – štice ike institucija u čak osam gradova u Srbiji.

Tokom 2016. godine zaposleni Raiffeisen Grupe odgovorili su i na rastući problem – izbegličku krizu sa kojom se suočila i Srbija. Svedoci smo da su najveće žrtve ove krize upravo deca, koja neretko sama provode i po više meseci u izbegličkim centrima. U saradnji sa fondacijom „H. Stepic CEE Charity“ organizovana je akcija dobrovoljnog prikupljanja pomoći upravo za decu-izbeglice u centru nadomak Subotice. Zaposleni Raiffeisen Grupe prikupili su značajnu pomoć u vidu sredstava za ličnu higijenu, polovnih igračaka i garderobe, posebno važne u dugim zimskim mesecima.

Kako pomoć deci, a posebno deci iz ugroženih društvenih grupa, čini ključni deo strategije humanitarnog delovanja Raiffeisen Grupe, protekle godine je još jednom prigodnom volonterskom akcijom zaposlenih obeležen i međunarodni dan dece (1. jun), i to u školi za decu oštećenog sluha i govora, „Radivoj Popović“ u Zemunu.

U 2016. godini Raiffeisen banka proslavila je važan jubilej – 15 godina uspešnog poslovanja u Srbiji. Jubilej je obeležen na jedinstven način, projektom koji je dao značajan doprinos kulturi i nauci, ali uopšte uzev doprinos edukaciji javnosti o veoma važnim temama za srpsko društvo. Uz podršku Banke organizovana je jedinstvena izložba „Tesla i Pupin na istom putu“ u Istorijском muzeju u Beogradu. Ova interaktivna postavka je najbolji način i po prvi put u našoj javnosti prikazala ne samo doprinos ove dvojice velikana ljudskoj civilizaciji, već i predstavljanjem njihove naučne i duhovne zaostavštine, pružila dobar obrazac na koji se naše društvo može osloniti. Nakon Beograda, izložba nastavlja svoje proputovanje kroz Srbiju, i to postavkama u još pet gradova (Kragujevcu, Kruševcu, Nišu, Novom Sadu i Idvoru, gde će materijal i eksponati ostati kao deo stalne postavke ove kuće-muzeja).

Kao logičan sled ovog projekta, Raiffeisen banka je pokrenula i internet portal edukativno-informativnog karaktera, simboličnog naziva „Veliku ljudi.rs“, čiji je cilj da daje kontinuiran doprinos popularizaciji naučne, kulturne i umetničke baštine Srbije i time postane virtuelna riznica dnevne doze kvalitetnog sadržaja.

Pored filantropskog i društveno odgovornog delovanja, banka prepoznaje i značaj odgovornog upravljanja ljudskim resursima, te se trudi da obezbedi radno okruženje u kome će zaposleni biti zadovoljni i raditi na pozicijama koje odgovaraju njihovim znanjima i veštinama, uz mogućnost daljeg profesionalnog i ličnog razvoja.

Ekološka dimenzija poslovanja odnosi se na napore koje Raiffeisen Grupe ulaže kako bi uspostavila ravnotežu između potrebe za ekonomskim rastom sa jedne strane, i očuvanja zdravog okruženja sa druge. Vodi se računa o uštedi energije, reciklaži papira i elektronskog otpada, a instalacioni sistemi upravne zgrade Raiffeisen Grupe funkcionišu po principima uštede energije primenom savremenih sistema rekuperacije energije i optimizacije tehničkih parametara za ventilaciju i hlađenje.

Svakako da je i pitanje poslovne etike jedno od najvažnijih, tako da banka teži da osnovni principi njenog poslovanja budu transparentnost i etičnost u radu, kvalitetna usluga i raznovrsna ponuda proizvoda, konstantna briga o klijentima i odgovoran marketing, uz poštovanje važeće regulative i integriteta konkurencije.

Upravljanje rizicima i izloženost rizicima

Upravljanje rizicima

Grupa je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupe;
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
 - Robni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama Grupe;
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
 - Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
 - Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;

- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Grupe da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Grupe;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Grupe na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

Upravni odbor Banke, odnosno Upravni odbori ostalih članica Grupe, imaju kompletnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Grupe. Upravni odbor Banke je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Grupe za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Grupa suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Pored prethodno navedenih odbora, Banka ima i Odbor za reviziju, koji je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se Banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju. Interna revizija ove aktivnosti sprovodi kako za Banku, tako i za sve članice Grupe.

Tokom 2016. godine, strategija prudentnog upravljanja rizikom Grupe bazira se na sledećem:

- Snažan i konstantan fokus na kvalitet portfolija u svim segmentima;
- Snažan fokus na proces rešavanja problematičnih kredita i naplatu;
- Podrška poslovnim segmentima u ostvarivanju ciljeva strategije;
- Nastavak realne politike izdvajanja rezervi za potencijalne gubitke.

Grupa je inicirala projekte koji se odnose na unapređenje sistema za upravljanje instrumentima obezbeđenja, kao i procesa identifikacije i izveštavanja plasmana u kašnjenju.

Izloženost kreditnim rizicima

Ukupna izloženost kreditnom riziku je prikazana u tabeli u nastavku:

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Pozicija bilansa stanja (u hiljadama RSD)	31.12.2016.					31.12.2015.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost			Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6.739	5	6.734	56.502.081	56.508.815	97	-	97	52.143.854	52.143.951
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	291.656	291.656	-	-	-	217.887	217.887
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	13.666.763	-	13.666.763	6.146.661	-	6.146.661	-	6.146.661
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	32.172.022	-	32.172.022	1.654.587	33.826.609	22.547.625	-	22.547.625	728.135	23.275.760
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.892.668	19.365	13.873.303	279	13.873.582	28.992.161	2.621	28.989.540	150	28.989.690
Kredit i potraživanja od komitenata	137.318.877	12.673.303	124.645.574	3.122	124.648.696	130.798.814	13.604.541	117.194.273	2.614	117.196.887
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	52.738	-	52.738	34.337	87.075	33.377	-	33.377	26.326	59.703
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	107	107	113.195	-	113.195	78.747	191.942
Investicije u zavisna društva	30	-	30	-	30	227.945	227.915	30	-	30
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	525.773	525.773	-	-	-	429.079	429.079
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	4.580.407	4.580.407	-	-	-	4.420.536	4.420.536
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	3.334	3.334	29.905	-	29.905	-	29.905
Odložena poreska sredstva	-	-	-	335.730	335.730	-	-	-	325.939	325.939
Ostala sredstva	1.088.628	118.445	970.183	324.445	1.294.628	1.188.540	189.023	999.517	215.832	1.215.349
Leasing	8.093.900	806.875	7.287.025	-	7.287.025	-	-	-	-	-
Bilansna izloženost	206.292.365	13.617.993	192.674.372	64.255.858	256.930.230	190.078.320	14.024.100	176.054.220	58.589.099	234.643.319
Date garancije i jemstva	34.926.235	306.085	34.620.150	-	34.620.150	34.008.595	189.222	33.819.373	-	33.819.373
Preuzete buduće obaveze	70.769.046	46.272	70.722.774	5.154.856	75.877.630	61.648.706	41.250	61.607.456	4.711.021	66.318.477
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	1.618.096.457	1.618.096.457	-	-	-	1.578.635.476	1.578.635.476
Vanbilansna izloženost	105.695.281	352.357	105.342.924	1.623.251.313	1.728.594.237	95.657.301	230.472	95.426.829	1.583.346.497	1.678.773.326
Ukupna izloženost	311.987.646	13.970.350	298.017.296	1.687.507.171	1.985.524.467	285.735.621	14.254.572	271.481.049	1.641.935.596	1.913.416.645

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Podaci o bruto i neto izloženosti bilansnih i vanbilansnih potraživanja kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja su prikazani u nastavku:

U hiljadama dinara

Bilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	49.444.938	691.418	4.027.322	69.820	54.233.498	2.652.440	669.517	50.911.541	14.681.913	948.606
Stambeni krediti	23.523.149	62.908	2.315.856	-	25.901.913	1.384.332	169.143	24.348.438	14.628.784	937.788
Potrošački i gotovinski krediti	19.773.135	174.024	1.306.295	18.114	21.271.568	901.514	400.897	19.969.157	45.543	10.730
Transakcioni i kreditne kartice	6.136.867	446.835	390.796	51.706	7.026.204	352.219	99.469	6.574.516	7.582	88
Ostala potraživanja	11.787	7.651	14.375	-	33.813	14.375	8	19.430	4	-
Potraživanja od privrede	89.924.705	387.774	12.106.667	1.346	102.420.492	9.034.167	358.166	93.028.159	25.255.224	2.060.714
Velika preduzeća	58.060.817	128.712	11.276.677	-	69.466.206	8.253.671	291.853	60.920.682	21.841.056	1.903.328
Mala i srednja preduzeća	9.178.897	157.848	519.946	-	9.856.691	500.858	39.300	9.316.533	3.173.774	67.017
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.507.905	62.960	310.044	1.346	2.882.255	279.638	25.562	2.577.055	238.824	90.369
Finansijske institucije	20.177.086	38.254	-	-	20.215.340	0	1.451	20.213.889	1.570	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	41.302.058	49.986	192.431	-	41.544.475	64.609	32.219	41.447.647	-	-
Leasing	6.987.976	246.798	858.422	704	8.093.900	779.500	27.375	7.287.025	4.693.621	53.922
leasing - potraživanja od stanovništva	167.812	8.143	11.856	-	187.811	5.790	201	181.820	156.886	6.696
leasing - potraživanja od privrede	6.820.164	238.655	846.566	704	7.906.089	773.710	27.174	7.105.205	4.536.735	47.226
Ukupna izloženost	187.659.677	1.375.976	17.184.842	71.870	206.292.365	12.530.716	1.087.277	192.674.372	44.630.758	3.063.242
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	180.605.029	1.123.064	169.522	626	181.898.241	68.482	1.032.002	180.797.757	39.935.181	19.651
od čega: restrukturirana	4.582.444	18.880	109.069	-	4.710.393	31.076	51.768	4.627.549	3.231.530	19.651
Problematična potraživanja	66.672	6.114	16.156.898	70.540	16.300.224	11.682.734	27.900	4.589.590	1.956	2.989.669
od čega: restrukturirana	44.181	576	10.484.880	6.882	10.536.519	7.209.609	1.993	3.324.917	1.956	2.173.844
Leasing	6.987.976	246.798	858.422	704	8.093.900	779.500	27.375	7.287.025	4.693.621	53.922
Neproblematična potraživanja	6.987.976	246.798	51.167	-	7.285.941	-	27.229	7.258.712	4.693.621	38.268
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	807.255	704	807.959	779.500	146	28.313	-	15.654
od čega: restrukturirana	-	-	202.145	-	202.145	186.962	-	15.183	-	-
Ukupna izloženost	187.659.677	1.375.976	17.184.842	71.870	206.292.365	12.530.716	1.087.277	192.674.372	44.630.758	3.063.242

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

U hiljadama dinara

Vanbilansna potraživanja, 31.12.2016.	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređenih potraživanja	obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	8.783.948	-	39.670	19.905	8.843.523	23.099	19.676	8.800.748	33.350	55
Stambeni krediti	2.150	-	-	-	2.150	-	-	2.150	753	-
Potrošački i gotovinski krediti	32	-	-	-	32	-	-	32	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.770.323	-	39.670	19.905	8.829.898	23.099	19.674	8.787.125	21.404	55
Ostala potraživanja	11.443	-	-	-	11.443	-	2	11.441	11.193	-
Potraživanja od privrede	94.681.837	-	373.677	-	95.055.514	186.180	122.310	94.747.024	11.974.226	8.720
Velika preduzeća	84.199.763	-	372.462	-	84.572.225	186.120	114.850	84.271.255	8.556.107	8.720
Mala i srednja preduzeća	4.846.306	-	1.096	-	4.847.402	-	5.285	4.842.117	404.845	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.259.056	-	119	-	1.259.175	60	905	1.258.210	71.713	-
Finansijske institucije	4.376.712	-	-	-	4.376.712	-	1.270	4.375.442	2.941.561	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.796.244	-	-	-	1.796.244	-	1.092	1.795.152	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	105.190.937	-	1.391	-	105.192.328	760	138.851	105.052.717	12.007.576	-
od čega: restrukturirana	6.742	-	-	-	6.742	-	-	6.742	-	-
Problematična potraživanja	71.092	-	411.956	19.905	502.953	208.519	4.227	290.207	-	8.775
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	105.262.029	-	413.347	19.905	105.695.281	209.279	143.078	105.342.924	12.007.576	8.775

Izloženost riziku likvidnosti

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Grupe po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti kod centralne banke	56.508.815	56.508.820	56.508.820	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.656	291.656	291.656	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	33.826.609	3.098.173	3.492.337	5.944.166	19.500.592	1.791.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	13.873.582	13.892.947	13.892.947	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	131.935.721	145.415.899	24.944.659	6.410.644	32.245.496	60.279.708	21.535.392
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	87.075	87.075	87.075	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva i zajedničke poduhvate	137	137	-	-	-	-	137
Ukupno	250.190.358	263.689.906	98.823.330	9.902.981	39.362.395	92.274.330	23.326.870
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	6.807	6.807	6.807	-	-	-	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	114.902	114.902	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.749.278	5.749.278	1.436.517	121.104	960.128	3.231.529	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.682.141	191.682.141	172.172.135	2.694.445	5.779.480	6.655.453	4.380.628
Ukupno	197.553.128	197.553.128	173.730.361	2.815.549	6.739.608	9.886.982	4.380.628
Neto gep likvidnosti na 31.12.2016.	52.637.230	66.136.778	(74.907.031)	7.087.432	32.622.787	82.387.348	18.946.242
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2016.	-	-	(74.907.031)	(67.819.599)	(35.196.812)	47.190.536	66.136.778

Izloženost kamatnom riziku

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Pregled izloženosti Grupe riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2016. godine prikazan je narednom tabelom:

	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatno nosno
U hiljadama RSD							
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	56.508.815	14.183.515	-	-	-	-	42.325.300
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	291.656	273.511	-	-	-	-	18.145
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	87.075	-	87.075	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	13.873.582	13.868.364	-	-	-	-	5.218
Kredit i potraživanja od komitenata	131.935.721	55.494.032	29.761.190	25.910.689	14.059.205	6.485.733	224.872
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	13.666.763	-	-	1.172.733	12.494.030	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	33.826.609	3.098.173	4.996.465	5.944.166	17.996.464	1.791.341	-
Investicije u zavisna društva i zajedničke poduhvate	137	-	-	-	-	-	137
Ukupno	250.190.358	86.917.595	34.844.730	33.027.588	44.549.699	8.277.074	42.573.672
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	6.807	-	-	-	-	-	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjena zaštiti od rizika	114.902	-	114.902	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim fin.organizacijama i centralnoj banci	5.749.278	1.444.079	709.086	3.594.341	-	-	1.772
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	191.682.141	173.522.542	10.420.880	5.759.640	1.725.615	214.301	39.163
Ukupno	197.553.128	174.966.621	11.244.868	9.353.981	1.725.615	214.301	47.742
Neto kamatna neusklađenost na 31.12.2016.	52.637.230	(88.049.026)	23.599.862	23.673.607	42.824.084	8.062.773	42.525.930

Izloženost deviznom riziku

Sljedeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Grupe na dan 31. decembar 2016. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	840.706	33.899.530	1.308.641	1.094.771	19.365.167	56.508.815
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	291.656	291.656
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	12.428.792	1.237.971	-	-	-	13.666.763
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	4.764.379	-	-	29.062.230	33.826.609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	6.544.145	6.632.629	12.437	37.623	646.748	13.873.582
Kredit i potraživanja od komitenata	87.107	80.613.195	6.768.626	45	44.466.748	131.935.721
Potraživanja p osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	87.075	-	-	-	87.075
Investicije u zajedničke poduhvate i ostale investicije	-	-	-	-	137	137
Ukupno finansijska imovina	19.900.750	127.234.779	8.089.704	1.132.439	93.832.686	250.190.358
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovini	-	-	-	-	6.807	6.807
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	114.902	-	-	-	114.902
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	68.924	4.996.307	7.700	2.566	673.781	5.749.278
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	14.707.478	123.544.107	8.120.449	2.460.888	42.849.219	191.682.141
Ukupno finansijske obaveze	14.776.402	128.655.316	8.128.149	2.463.454	43.529.807	197.553.128
Vanbilans - netirano	(5.082.388)	2.206.172	34.454	1.344.680	1.497.082	-
Devizna pozicija 2016.	41.960	785.635	(3.991)	13.665	51.799.961	52.637.230

Informacija o otkupu sopstvenih akcija

Grupa nije vršila otkup sopstvenih akcija i na dan 31. decembar 2016. godine nema stečene otkupljene sopstvene akcije.

Ogranci

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, i preko svojih ogranaka:

- Regionalni centar Beograd 1 (sa jednom lokalnom filijalom, 14 filijala i 10 ekspozitura),
- Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom regionalnom filijalom, 13 filijala i 11 ekspozitura),
- Regionalni centar Sever (sa jednom regionalnom filijalom, 3 lokalne filijale, 8 filijala i 3 ekspoziture) i
- Regionalni centar Jug (sa 2 regionalne filijale, 5 lokalnih filijala, 6 filijala i 7 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2016. godine, Raiffeisen Leasing je imao sledeće ogranke:

- Ogranak sever Novi Sad, Bulevar oslobođenja 56a
- Ogranak jug Kragujevac, Svetog Save 1
- Ogranak Beograd, Đorđa Stanojevića 16.

Raiffeisen Future Društvo i Raiffeisen Invest Društvo na dan 31. decembra 2016. godine nemaju ogranke.

Organizaciona struktura i kadrovi

Organizaciona struktura Banke je kompleksnija od organizacione strukture ostalih članica Grupe, pre svega usled razlike u veličini. Banka je organizovana kroz četiri hijerarhijske nivoa:

- Izvršni odbor (B nivo) – oblast odgovornosti Odbora je najviši hijerarhijski nivo;
- Sektor – sektor je jedinica koja direktno raportira članu Izvršnog odbora (B-1). Svaki sektor se sastoji od najmanje dva odeljenja;
- Odeljenje je organizaciona jedinica koja služi kao glavna referentna tačka. Odeljenja mogu ili da direktno raportiraju članu Odbora (B-1) ili, gde je opravdano, da se organizuju odeljenja u grupe, odeljenja mogu biti integrisana u sektore (B-2); Odeljenja koja direktno raportiraju članu Izvršnog odbora sastoje se ili od najmanje dva tima ili najmanje tri zaposlena plus rukovodilac odeljenja.
- Odsek – kada odeljenja dostignu određeni broj zaposlenih koji slede jasno definisane zadatke, moglo bi biti opravdano da se formiraju timovi na nivou ispod nivoa odeljenja (B-3).

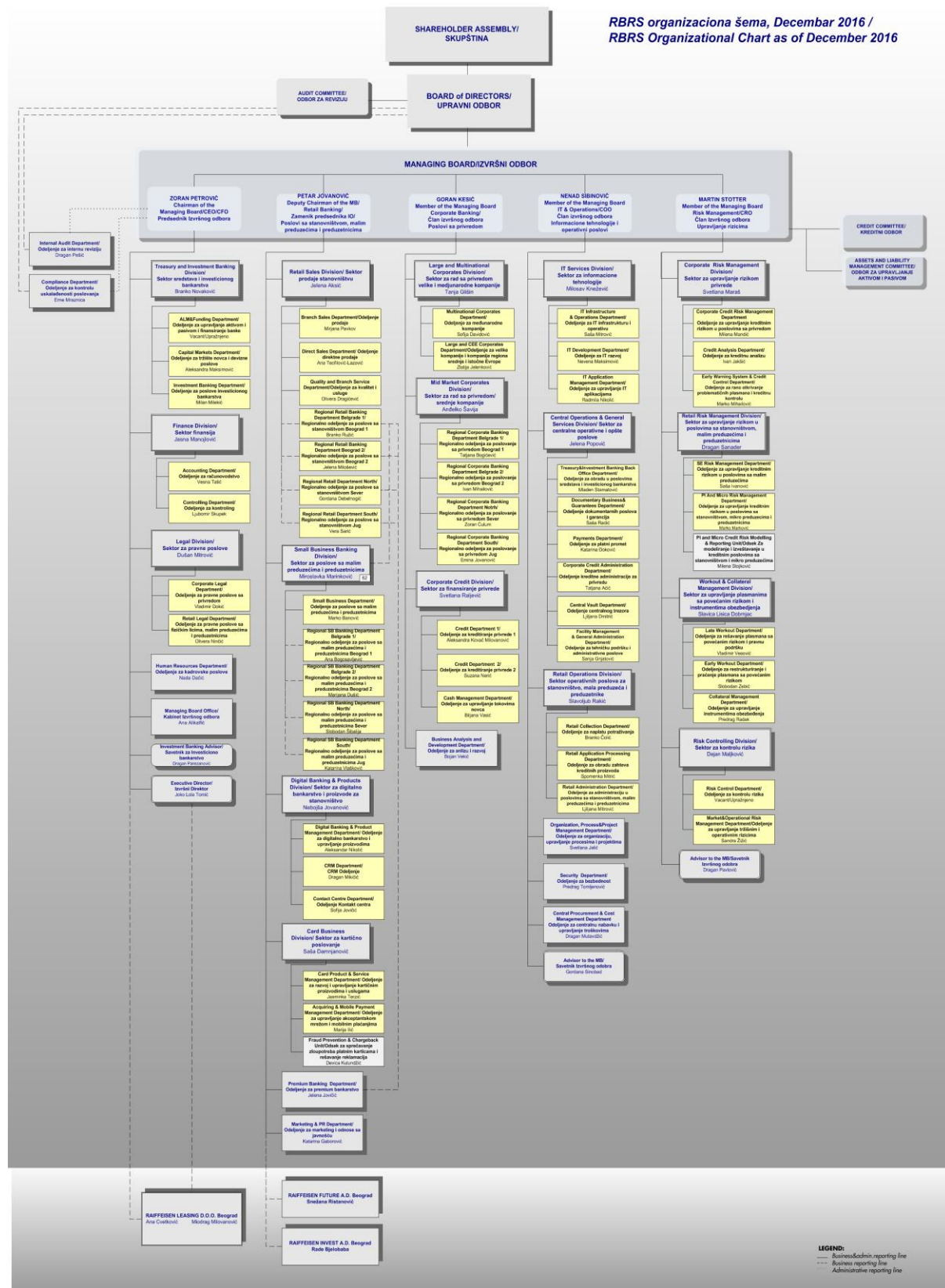
Ne postoji standardna veličina/broj zaposlenih definisan za organizacione jedinice, budući da to zavisi od specifičnosti svake jedinice: u organizacionim delovima gde zaposleni obavljaju jednoobrazne, standardne repetitivne zadatke, raspon odgovornosti rukovodioca može da bude veći (do dvadeset zaposlenih), u poređenju sa organizacionim delovima gde su zaposleni visoko specijalizovani i obavljaju kompleksne, nerepetitivne zadatke (do osam zaposlenih).

Na dan 31. decembra 2015. godine ukupan broj zaposlenih u Grupi je 1.672 (2015: 1.716), od čega je broj zaposlenih u pojedinim članicama Grupe sledeći:

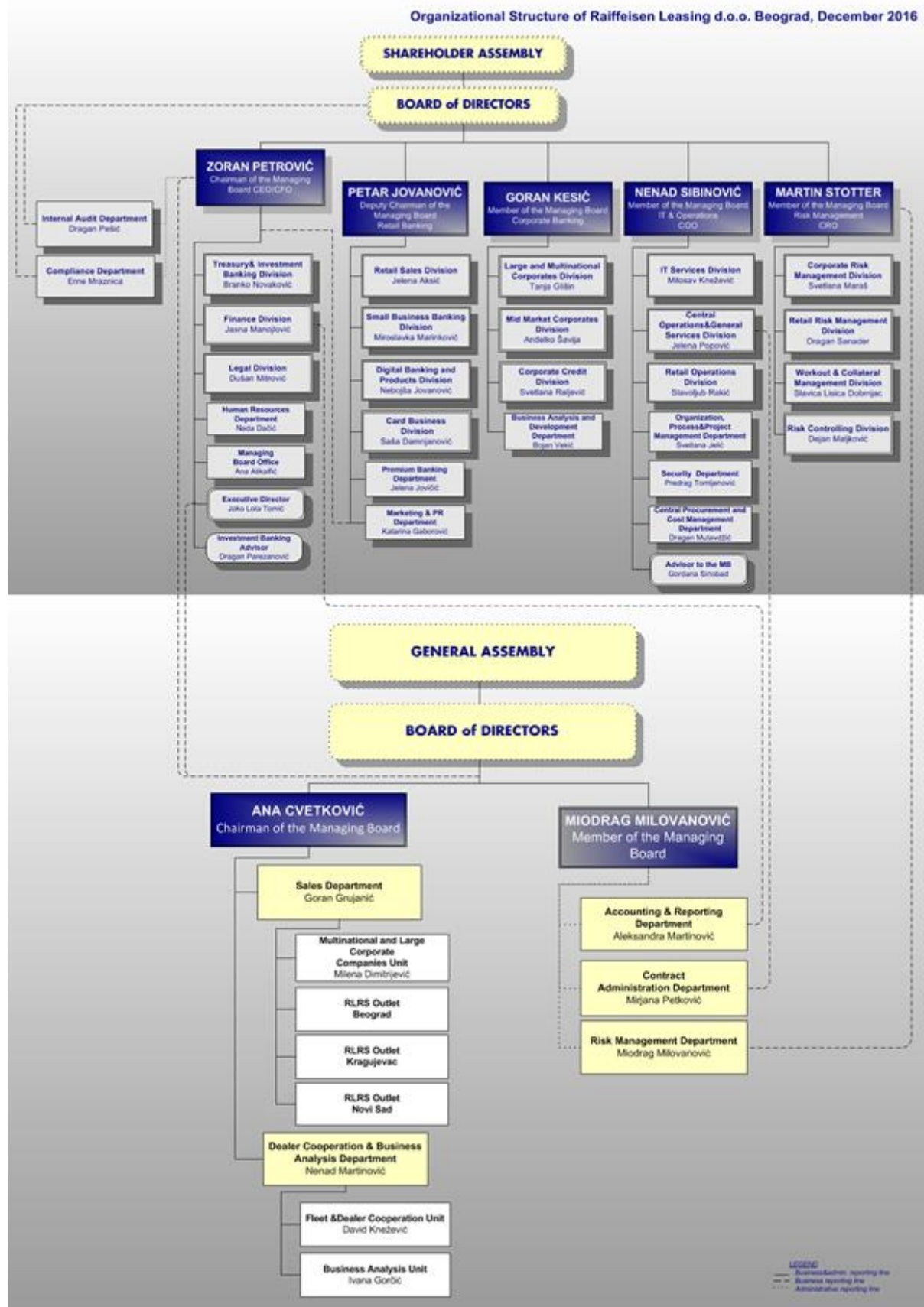
- Banka ima 1.576 zaposlenih (2015. godine: 1.617)
- Društvo Raiffeisen Futura ima 12 zaposlenih (2015. : 12)
- Društvo Raiffeisen Invest ima 13 zaposlenih (2015.: 11)
- Raiffeisen Leasing ima 71 zaposlenih (2015: 76).

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

U nastavku je prikazana organizaciona struktura Banke:

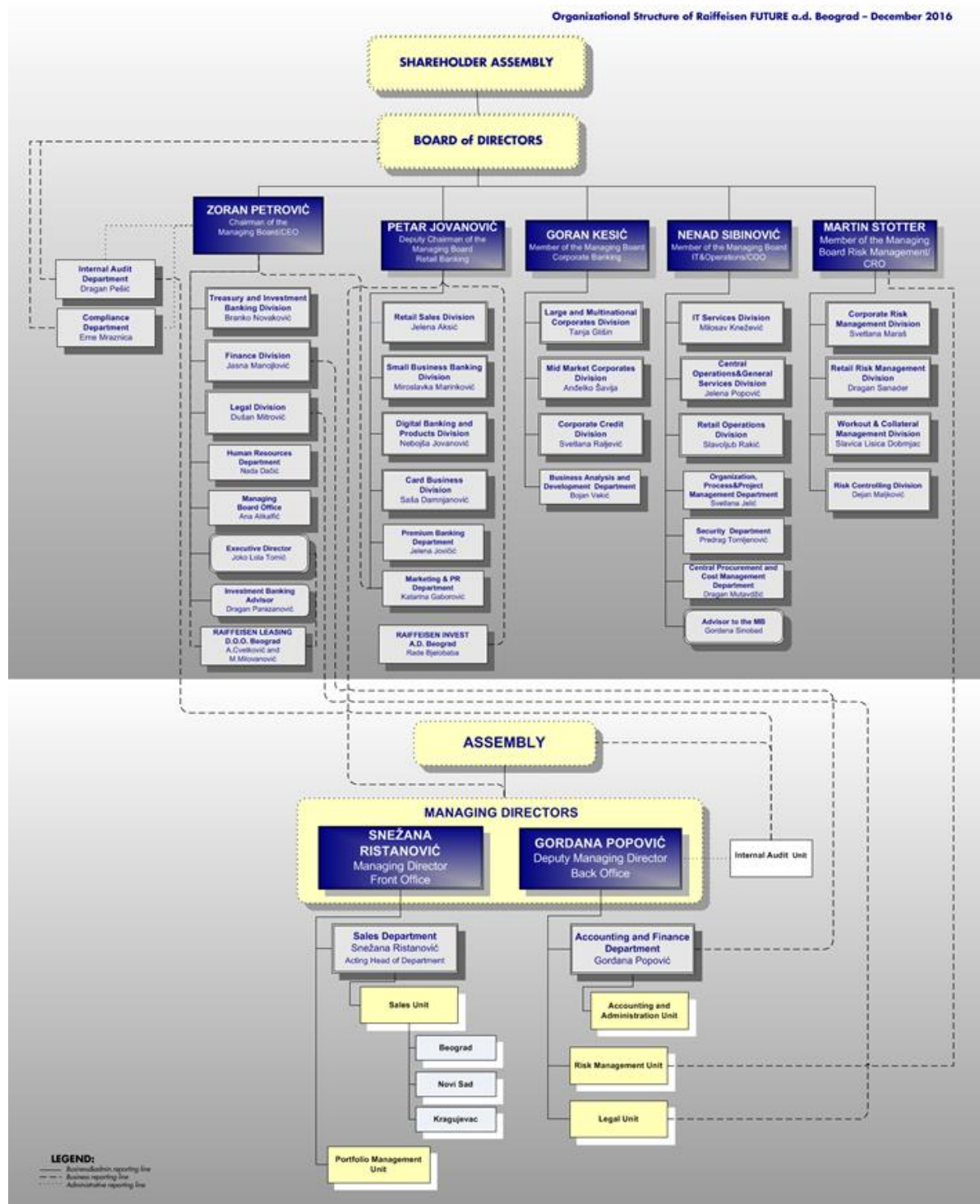

Detaljna organizaciona struktura Raiffeisen Leasinga je prikazana u nastavku:

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Detaljna organizaciona struktura Raiffeisen Future Društva je prikazana u nastavku:

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Detaljna organizaciona struktura Raiffeisen Invest Društva je prikazana u nastavku:

